

**Skonsolidowany Raport
Grupy Kapitałowej
Banku Millennium S.A.
za 1 kwartał 2023 r.**

Wybrane skonsolidowane dane finansowe

	w tys. PLN		w tys. EUR	
	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	2 071 433	1 059 315	440 684	227 947
Przychody z tytułu opłat i prowizji	260 648	267 907	55 451	57 649
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym	533 601	9 431	113 520	2 029
Wynik finansowy po opodatkowaniu	252 146	(122 340)	53 642	(26 326)
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	578 096	(499 571)	122 986	(107 499)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 376 398	6 293 351	718 306	1 354 224
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2 291 994)	(366 466)	(487 606)	(78 857)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(45 273)	(66 978)	(9 632)	(14 413)
Przepływy pieniężne netto, razem	1 039 131	5 859 907	221 068	1 260 954
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	0,21	(0,10)	0,04	(0,02)
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą	0,21	(0,10)	0,04	(0,02)
	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2023	31.12.2022
Aktywa razem	113 827 975	110 941 969	24 345 626	23 655 508
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	462 387	727 571	98 896	155 136
Zobowiązania wobec klientów	100 875 841	98 038 516	21 575 412	20 904 180
Kapitał własny	6 072 502	5 494 406	1 298 792	1 171 540
Kapitał zakładowy	1 213 117	1 213 117	259 462	258 666
Liczba akcji (w szt.)	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	5,01	4,53	1,07	0,97
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EUR)	5,01	4,53	1,07	0,97
Współczynnik wypłacalności	14,14%	14,42%	14,14%	14,42%
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł / EUR)	-	-	-	-

Kursy przyjęte do przeliczenia danych finansowych na EUR

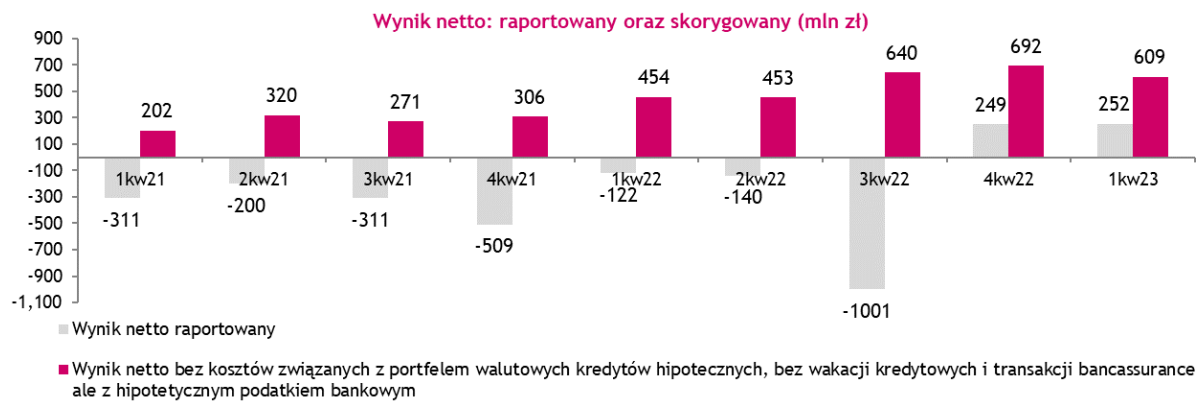
dla pozycji na dzień bilansowy	-	-	4,6755	4,6899
dla pozycji za okres objęty sprawozdaniem (kurs wyliczony jako średnia z kursów na koniec poszczególnych miesięcy okresu)	-	-	4,7005	4,6472

INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI BANKU MILLENNIUM I GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU MILLENNIUM S.A. W 1 KWARTALE 2023 r.

WYNIKI FINANSOWE - GŁÓWNE ELEMENTY

Podsumowanie

Pierwszy kwartał 2023 r. („1kw23”) był drugim z rzędu kwartałem, w którym Grupa Kapitałowa Banku Millennium S.A. („Grupa BM”, „Grupa”) zaraportowała znaczący dodatni wynik finansowy netto po okresie negatywnych wyników. Raportowany zysk netto wyniósł 252 mln zł pomimo wysokich kosztów związanych z portfelem kredytów hipotecznych w walutach obcych („walutowe kredyty hipoteczne”). Zysk netto skorygowany o te koszty (939 mln zł po podatku) i po uwzględnieniu hipotetycznego podatku od aktywów („podatek bankowy”) (99 mln zł) wyniósłby 1 093 mln zł. Grupa rozpoznała znaczący jednorazowy zysk w kwocie 483 mln zł po podatku będący efektem rozpoczęcia strategicznej współpracy w obszarze bancassurance z Grupą TU Europa oraz związaną z nią sprzedażą 80% udziałów w spółce zależnej Millennium Financial Services sp. z o.o. („MFS”). Po wyłączeniu tego zysku, wynik netto wyniósłby 609 mln zł.

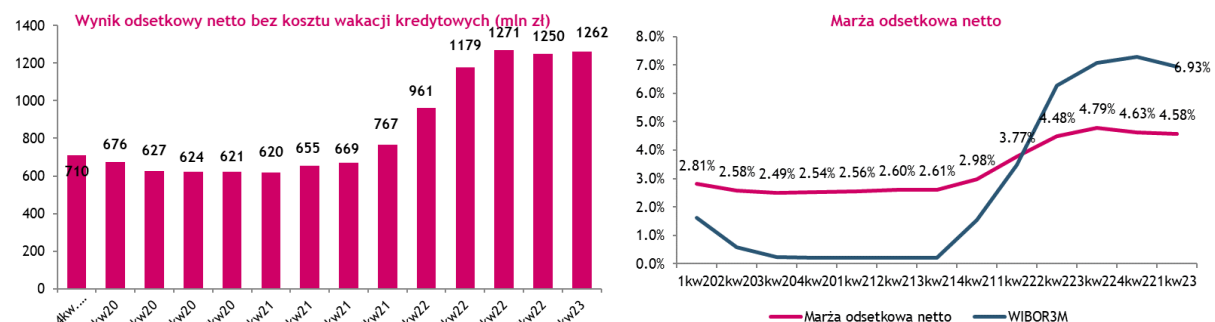

Kluczowe elementy wyników Grupy w okresie

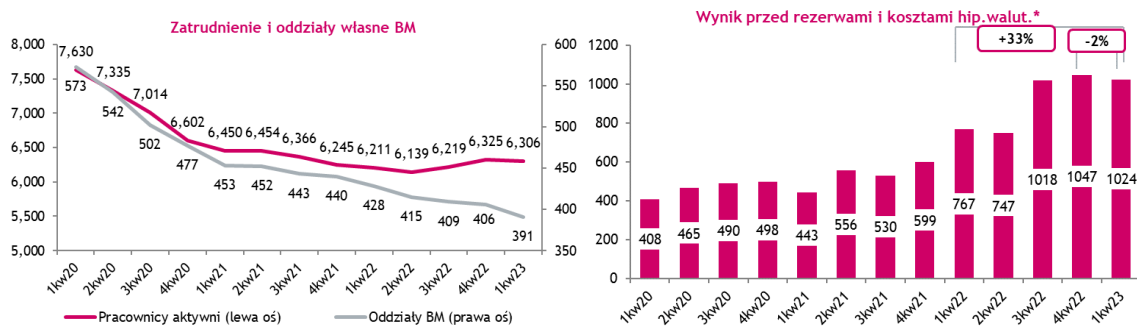
Kluczowe osiągnięcia w 1kw23 były następujące:

M wynik z odsetek skorygowany o koszt wakacji kredytowych wzrósł o 1% kw/kw pomimo niższej liczby dni kalendarzowych w okresie i powoli spadających rynkowych stop procentowych; wzrost był głównie efektem większego i bardziej dochodowego portfela dłużnych papierów wartościowych oraz zmieniającej się struktury portfela kredytowego; wzrost r/r pozostał na solidnym 31% ale dalej spowalniał;

M kwartalna marża odsetkowa (NIM) nieco się zawężiła się do 458 p.b. z 463 p.b. w 4kw22 głównie z powodu wyższego kosztu depozytów (częściowo efekt rosnącego udziału depozytów terminowych w depozytach ogółem); marża aktywach dalej się poprawiała choć w wolniejszym tempie;

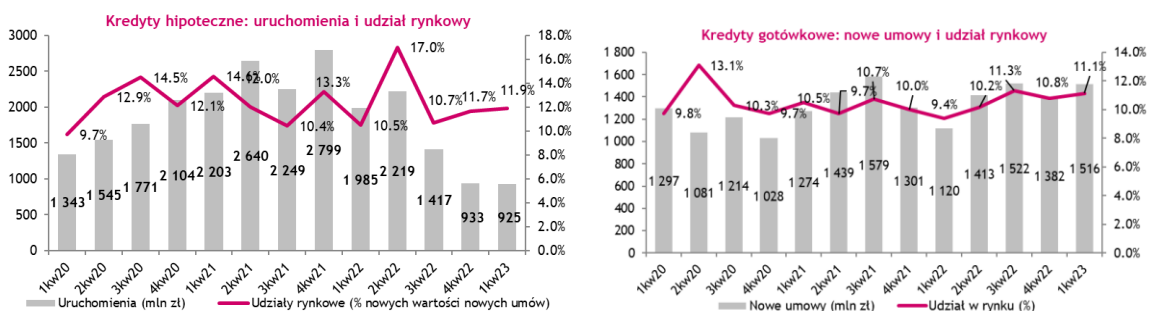

M efektywność kosztowa pozostawała wysoka w wyniku połączenia stałego wzrostu ucyfrowienia naszego biznesu, jak również relacji z klientami i silnej odpowiedzi kosztowej na presję przychodowe; liczba pracowników pozostawała stabilna (liczba aktywnych pracowników wzrosła o 95, tj. 2% od 1kw22), optymalizacja sieci dystrybucji była kontynuowana (liczba oddziałów własnych spadła o 37 jednostki, tj. 9% w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy) i była komplementarna w stosunku do rosnącego udziału usług cyfrowych (klienci cyfrowi: 2,6 mln, wzrost o 11% r/r, aktywni użytkownicy bankowości mobilnej: 2,3 mln, wzrost o 16% r/r);

(*) Raportowany zysk przed rezerwami na ryzyko kredytowe, Covid-19, wynik na portfelu FV, utratą wartości aktywów finansowych, modyfikacjami, kosztami związanymi z walutowymi kredytami hipotecznymi i wynikiem na transakcji bancassurance w 1kw23.

M portfel kredytowy nieco się zmniejszył (kredyty netto/brutto -4% r/r i odpowiednio -2%/-1% kw/kw) ze zmniejszającym się portfelem walutowych kredytów hipotecznych będącym główną przyczyną spadku (portfel kredytowy bez walutowych hipotek nie zmienił się w żadnej kategorii); portfel kredytów hipotecznych w walutach obcych dalej szynko się kurczył (-38% r/r, -19% kw/kw w wartościach raportowanych) w wyniku zmian kursów walut, spłat, tworzenia rezerw na ryzyko prawne (zgodnie z MSSF9 rezerwy na ryzyko prawne księguje się jako pomniejszenie wartości brutto zasądzonych kredytów) oraz dobrowolnych ugód z kredytobiorcami; w rezultacie udział całego portfela walutowych kredytów hipotecznych w kredytach brutto ogółem zmniejszył się do 7,3% (kredyty udzielone przez BM: 6,6%) z 11,3% (11,5%) w tym samym okresie ubiegłego roku; niehipoteczne kredyty detaliczne nieznacznie wzrosły o 1% kw/kw oraz 2% r/r, częściowo dzięki poprawie produkcji kredytów gotówkowych (1kw23: 1,5 mld zł, +35% r/r);

M jakość portfela kredytowego pozostawała stabilna a niska sprzedaż nowych kredytów oraz kurczący się portfel kredytowy były głównymi powodami wzrostu wskaźnika NPL (4,74% z 4,45% na koniec roku 2022); wskaźnik NPL w segmencie detalicznym nieco się zwiększył do poziomu 5.1% z powodu połączenia niewielkiego wzrostu nominatu kredytów w tzw. 3 koszyku ze spadkiem wartości całego portfela; w segmencie przedsiębiorstw wskaźnik NPL wzrósł to 3.4% z 3.1% na koniec roku 2022; pokrycie kredytów niepracujących rezerwami nieco spadło (68% z niemal 70% na koniec 2022r.); koszt ryzyka pozostał umiarkowany (63 p.b. w por. z 45 p.b. w 4kw22 oraz 44 p.b. w całym 2022 r.) przy braku wpływów ze sprzedaż portfela kredytów niepracujących;

- M depozyty klientów wzrosły w kwartale o 3%** z depozytami detalicznymi rosnącymi o 2% kw/kw i depozytami korporacyjnymi o 5%; struktura depozytów dalej stopniowo się zmieniała z udziałem depozytów terminowych na poziomie 36% na koniec marca br. w porównaniu z 33% na koniec roku 2022 oraz 18% na koniec 2021 r.); płynność Banku pozostawała na bardzo komfortowym poziomie ze wskaźnikiem K/D zmniejszającym się do poziomu 75%;
- M wskaźniki kapitałowe nieco się obniżyły się w kwartale** (skonsolidowany TCR: 14,1%/T1: 11,0% w porównaniu z odpowiednio 14,4%/11,3% na koniec roku 2022) ale pozostawały istotnie powyżej wymaganych minimalnych poziomów; spadek funduszy własnych był głównym powodem obniżenia się wskaźników (częściowo zneutralizowany niższym poziomem aktywów ważonych ryzykiem - RWA); było to głównie efektem zmniejszenia wpływu rozwiązań przejściowych związanych z wdrożeniem MSSF9, zaprzestania stosowania czasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat na papierach wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody (art. 468 CRR) (w dużym stopniu zneutralizowany przez wyższą wartość rynkową portfela papierów dłużnych) oraz kombinacją innych czynników włączając niższy poziom kapitału T2.

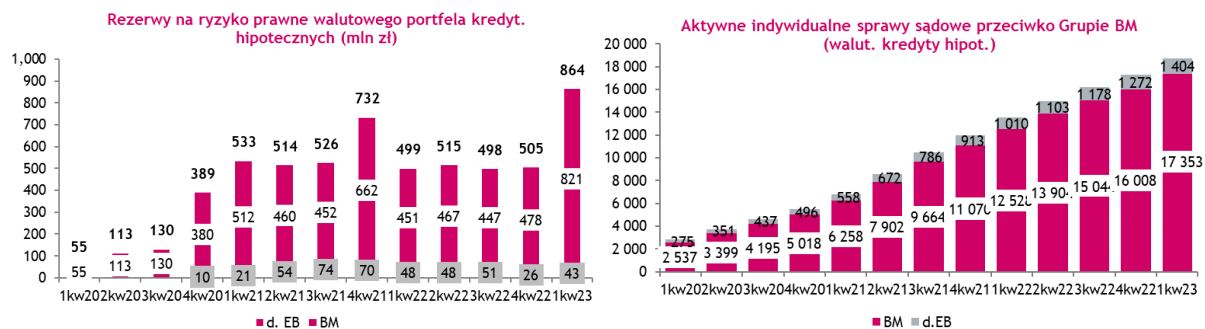
Istotne nadzwyczajne pozycje RZiS / zmiany prezentacyjne

W 1kw23, Grupa BM zawarła umowę o strategicznej współpracy w Grupą TU Europa. Jej elementem była sprzedaż 80% udziałów w MFS, w efekcie której rozpoznano zysk przed podatkiem w wysokości 500 mln zł. Dodatkowo, jako efekt ww. umowy oraz transakcji sprzedaży udziałów Grupa BM rozpoznana zysk wysokości 97 mln zł przed podatkiem. Ponadto, koszty 1kw23 zawierały szacowany koszt rocznej opłaty na BFG (fundusz przymusowej restrukturyzacji banków) w wysokości 83 mln zł przed i po podatku.

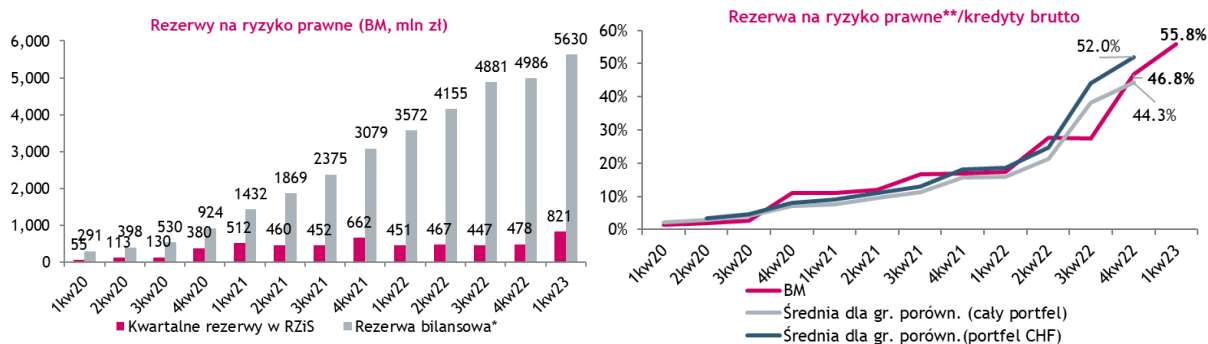
Portfel walutowych kredytów hipotecznych i koszty z nim związane

Koszty związane z portfelem kredytów hipotecznych w walutach obcych (rezerwy na ryzyko prawne, koszty związane z tzw. dobrowolnymi ugodami oraz koszty prawne) pozostawały na wysokim poziomie i nadal stanowiły obciążenie dla poprawiającej się rentowności podstawowej działalności Grupy. Z uwagi na konserwatywne korekty w metodologii szacowania ryzyka prawne (337 mln zł przed/po podatku), koszty te osiągnęły w raportowanym okresie rekordowy poziom 969 mln zł przed podatkiem (940 mln zł po podatku).

Całkowite rezerwy na ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi („rezerwy na walutowe kredyty hipoteczne”) w 1kw23 wyniosły 864 mln zł (przed podatkiem), w tym 821 mln dotyczyło portfela hipotek walutowych udzielonych przez Bank włącznie z 337 mln zł wynikającymi z ww. zmian metodologicznych. Dalszy wzrost „regularnych” rezerw na walutowe kredyty hipoteczne 1kw23 wynikał ze zaktualizowanych parametrów w metodologii tworzenia rezerw przez Bank, odzwierciedlając, inter alia, wyższy napływ roszczeń sądowych oraz większy udział niekorzystnych wyroków dla Banku.

Na koniec marca 2023 r., saldo rezerw na portfel walutowych kredytów hipotecznych udzielonych przez Bank wyniosło 5 630 mln zł (co odpowiadało 55,8% ubruttowionego portfela kredytów walutowych) a rezerwy na portfel walutowych kredytów hipotecznych udzielonych przez dawny Euro Bank 445 mln zł

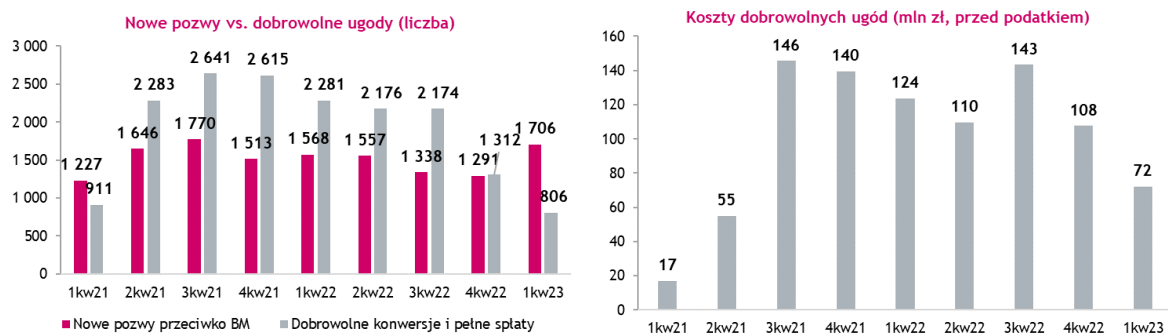

(*) bilansowa wartość rezerw nie równa się sumie obciążeń w RZiS; ** włączając rezerwy na umowy;
Uwaga: rezerwy na walutowe kredyty hipoteczne/walutowe kredyty hipoteczne brutto (po korekcie IFRS9 tam gdzie standard stosowany); bez portfela d. EB; dane dla grupy porównawczej mogą się różnić od poprzednio prezentowanych z powodu zmiany kompozycji grupy porównawczej

Na dzień 31 marca 2023 r. Bank miał 17 353 umów kredytowych i dodatkowo 1 404 umowy kredytowe z byłego Euro Banku będących przedmiotem prowadzonych obecnie indywidualnych sporów sądowych (z wyłączeniem roszczeń wniesionych przez bank przeciw klientom, tzw. spraw windykacyjnych), dotyczących klauzul indeksacyjnych w walutowych kredytach hipotecznych.

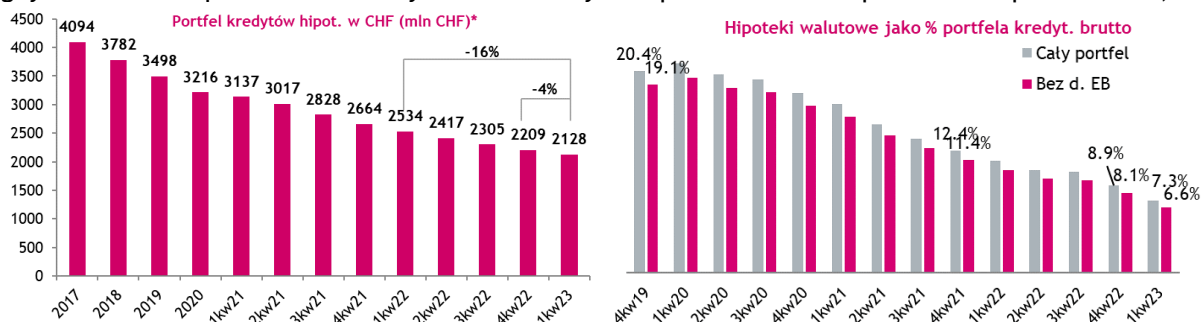
Bank przykłada wysoką wagę do redukcji swojego portfela walutowych kredytów hipotecznych oraz związanego z nim ryzyka i dlatego pozostaje otwarty na indywidualnie negocjowane polubowne rozwiązania (między innymi przewalutowania kredytów na zł, przedterminowe częściowe lub całkowite spłaty, łącznie „dobrowolne umowy”). Liczba dobrowolnych ugód w 1kw23 wyniosła 806, mniej niż w poprzednich kwartałach. Od początku roku 2020, kiedy oferta ugód została aktywniej uruchomiona, zawarto niemal 18,600 polubownych ugód, co stanowi 30% liczby aktywnych umów kredytowych dot. walutowych kredytów hipotecznych w momencie startu aktywnego oferowania programu ugód. W wyniku tych negocjacji, zasądzonych wyroków oraz innych naturalnych czynników, w 1kw23 liczba aktywnych walutowych kredytów hipotecznych zmniejszyła się o niemal 1 200 do 36 782, po spadku o niemal 9 600 w roku 2022.

W 1kw23, koszty związane z dobrowolnymi umowami wyniosły 72 mln zł (przed podatkiem, ujęte w linii wynik z pozycji wymiany a także w linii wynik z modyfikacji). Koszty prawne, ujęte w kosztach administracyjnych oraz pozostałych kosztach operacyjnych, wyniosły 61 mln zł w okresie.

Uwaga: niektóre pozycje uległy zmianie w porównaniu do pierwotnie podanych wartości

W efekcie powyższych trendów, portfel hipotek walutowych Banku zmniejszył się o 4% w ciągu 1kw23 (w CHF, brutto, bez wpływu alokowanej rezerwy na ryzyko prawne) podczas gdy tempo spadku r/r wyniosło 16%. Udział całego portfela hipotek walutowych (brutto pomniejszone o alokowane rezerwy na ryzyko prawne) w portfelu kredytów brutto Grupy spadł do 7,3% na koniec marca 2023 r., podczas gdy udział hipotek walutowych udzielonych przez Bank spadł do poziomu 6,6%.

(*) kredyty udzielone przez Bank

Uwaga: udział walutowych kredytów hipotecznych brutto bez pomniejszenia o alokowaną rezerwę na ryzyko prawne wynosił 13.2% na koniec marca 2023 r.

Po wyłączeniu wszystkich kosztów związanych z portfelem walutowych kredytów hipotecznych (968 mln zł przed podatkiem, 940 mln zł po podatku), korekcie o wyniki będące efektem umowy dot. bancassurance (597 mln zł przed podatkiem, 484 mln zł po podatku) oraz dodaniu hipotetycznego podatku bankowego (99 mln zł), Grupa BM zaraportowałaby w 1kw23 zysk netto w wysokości 609 mln zł w porównaniu ze skorygowanym zyskiem kwartalnym w 1kw22 w wysokości 454 mln zł.

SZCZEGÓŁOWE WYNIKI FINANSOWE

Rachunek zysków i strat Grupy

Przychody operacyjne Grupy (mln zł)	1kw23	1kw22	Zmiana r/r	4kw22	Zmiana kw/kw
Wynik z tytułu odsetek	1 262	961	31%	1 349	-6%
Wynik z tytułu odsetek bez wpływu wakacji kredytowych	1 262	961	31%	1 250	1%
Wynik z tyt. prowizji i opłat	201	221	-9%	202	-1%
Wynik na działalności podstawowej (bez wpływu wakacji kredytowych)	1 463	1 182	24%	1 452	1%
Pozostałe przychody pozaodsetkowe *	594	(22)	-	(21)	-
Przychody operacyjne ogółem *	2 057	1 160	77%	1 530	34%
Przychody operacyjne ogółem bez pozycji nadzwyczajnych**	1 524	1 242	23%	1 498	2%

(*) Bez korekty portfela kredytów wg. wartości godziwej (-2.7 mln zł w 1kw23i 2,1 mln zł w 1kw22), która jest włączona do pozycji „koszt ryzyka”

(**) Bez finansowego wpływu sprzedaży udziałów w działalności zw. ze sprzedażą ubezpieczeń (597 mln zł w 1kw23), oraz kosztów/ przychodów związane z walutowymi kredytami hipotecznymi (w wyniku z pozycji wymiany oraz pozostałych przychodach/ kosztach operacyjnych, w tym gwarancje od Societe Generale)

Wynik z tytułu odsetek w 1kw23 osiągnął 1 262 mln zł i wzrósł znacząco 31% r/r. Kwartalny spadek wyniku odsetkowego wynikał z rozwiązania w 4kw22 części kosztów wakacji kredytowych dla kredytobiorców kredytów hipotecznych (+1% kw/kw bez tego efektu). Znacząca poprawa kwartalnego wyniku odsetkowego r/r wynikała głównie z wyższych rynkowych stóp procentowych i w wynikającej z nich poprawie marży odsetkowej Banku.

Marża odsetkowa netto (do średnich aktywów odsetkowych) (NIM) wykazywała silny trend wzrostowy osiągając szczytowy poziom 4,78% w 3kw22 i obniżając się nieco od tego momentu do poziomu 4,58% w 1kw23 (bez wpływu wakacji kredytowych).

Wynik z tytułu prowizji w 1kw23 wyniósł 201 mln zł. i wykazał spadek o 9% r/r, przede wszystkim w następstwie zmniejszenia prowizji z transakcji w ramach obsługi rachunków bankowych oraz z działalności kredytowej (łącznie spadek o 25 mln zł). Również po stronie negatywnych czynników, opłaty za zarządzanie i dystrybucję funduszy inwestycyjnych oraz innych produktów inwestycyjnych zmniejszyły się znacząco w wyniku niekorzystnych uwarunkowań na rynkach kapitałowych. Z drugiej strony, głównym źródłem poprawy wyniku prowizyjnego były rosnące prowizje z kartach płatniczych i z działalności bancassurance (sprzedaż ubezpieczeń).

Wynik na działalności podstawowej, zdefiniowany jako suma wyniku z tytułu odsetek i wyniku z tytułu prowizji, osiągnął 1 463 mln zł za 1kw23 i wzrósł o 24% r/r odzwierciedlając znaczną poprawę rentowności Grupy na bazie powtarzalnej.

Pozostałe przychody pozaodsetkowe, które obejmują wynik z wymiany, wyniki na aktywach i zobowiązaniach finansowych (bez korekty portfela kredytów wg. wartości godziwej), a także pozostałe przychody i koszty operacyjne netto, zanotowały wysoką dodatnią wartość w 1kw23 w wysokości 594 mln zł, w głównej mierze wskutek transakcji ubezpieczeniowej (sprzedaży zewnętrznemu partnerowi ubezpieczeniowemu udziałów w Millennium Financial Services w marcu 2023r., która przyniosła przychód przed opodatkowaniem w kwocie 597 mln zł). Koszty związane z polubownymi ugodami negocjowanymi z kredytobiorcami walutowych kredytów hipotecznych (53 mln zł) w dalszym ciągu miały negatywny wpływ na tę linię wyniku.

Przychody operacyjne ogółem Grupy osiągnęły wysokość 2 057 mln zł w 1kw23 wykazując wzrost o 77% r/r. Bez uwzględnienia wspomnianych wyżej nadzwyczajnych pozycji przychodów i kosztów osiągnęły one 1 524 mln zł i wzrosły o 23% r/r (+2% kw/kw) pozostając kluczowym czynnikiem poprawy efektywności działania Grupy.

Koszty ogółem wyniosły 522 mln zł w 1kw23, przekładając się na wzrost o 7% r/r, głównie w wyniku wyższych kosztów osobowych.

Koszty operacyjne (mln zł)	1kw23	1kw22	Zmiana r/r	4kw22	Zmiana kw/kw
Koszty osobowe	(246)	(218)	13%	(238)	3%
Pozostałe koszty administracyjne	(276)	(268)	3%	(231)	20%
<i>w tym opłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG) i składka na IPS</i>	(83)	(86)	-3%	(0)	-
Koszty operacyjne ogółem	(522)	(486)	7%	(469)	11%
<i>Całkowite koszty bez BFG/IPS</i>	<i>(438)</i>	<i>(400)</i>	<i>9%</i>	<i>(468)</i>	<i>-6%</i>
Koszty/przychody - raportowane	25.4%	41.9%	-16.6 p.p.	32.7%	-7.4 p.p.
<i>Koszty/przychody skorygowane*</i>	<i>28.7%</i>	<i>35.3%</i>	<i>-6.6 p.p.</i>	<i>31.5%</i>	<i>-2.8 p.p.</i>

(*) z równym rozkładem opłaty BFG na fundusz restrukturyzacji na cały rok i bez przychodów lub kosztów jednorazowych

Koszty osobowe w 1kw23 wyniosły 246 mln zł i wzrosły o 13% r/r, głównie w efekcie inflacji płacowej przejawiającej się w wyższych wynagrodzeniach zasadniczych. Grupa kontynuuje dostosowywanie liczby oddziałów i poziom zatrudnienia do bieżących potrzeb, co odzwierciedla coraz ważniejszą rolę kanałów online przy jednoczesnym utrzymywaniu znaczącej obecności geograficznej pod względem sieci tradycyjnych oddziałów. Na koniec marca 2023 r. liczba oddziałów ogółem wyniosła 622 a ich liczba została zredukowana o 24 placówki w porównaniu do stanu na koniec marca 2022 r. Liczba pracowników w Grupie wyniosła 6 815 etatów na koniec marca 2023 r., co oznacza nieznaczną redukcję w ujęciu rocznym o 28 etatów. Wytłaczając pracowników na długoterminowych zwolnieniach ('aktywne etaty'), liczba zatrudnionych była znacznie niższa, tzn. wynosiła 6 306.

Zatrudnienie (etaty)	31.03.2023	31.03.2022	Zmiana r/r	31.12.2022	Zmiana kw/kw
Bank Millennium S.A.	6 539	6 509	0%	6 578	-1%
Podmioty zależne	276	334	-17%	282	-2%
Grupa Banku Millennium razem	6 815	6 842	0%	6 860	-1%
Grupa BM razem (aktywne* etaty)	6 306	6 211	2%	6 325	0%

(*) liczba aktywnych etatów oznacza liczbę pracowników, którzy nie są na długotrwałych zwolnieniach

Pozostałe koszty administracyjne (w tym amortyzacja) osiągnęły 276 mln zł w 1kw23 i odnotowały umiarkowany wzrost o 3% r/r w rezultacie niższej składki na BFG podczas gdy koszty usług prawnych i doradztwa, wynajmu, informatyki i telekomunikacji wzrosły wyraźnie w porównaniu do poziomu z analogicznego okresu poprzedniego roku. Koszty prawne związane z negocjacjami i sprawami sądowymi dotyczącymi kredytobiorców walutowych kredytów hipotecznych stanowiły dodatkowe obciążenie w tej grupie kosztów (21 mln zł w okresie sprawozdawczym).

Wskaźnik kosztów do dochodów za 1kw23 wyniósł 25,4% i był niższy o 16,6 pkt. proc. niż poziom dla 1kw22 (41,9%). Wskaźnik kosztów do dochodów bez wyżej wymienionych pozycji nadzwyczajnych (głównie transakcja bancassurance oraz koszty prawne i straty walutowe związane ze sporami sądowymi/ugodami z kredytobiorcami walutowymi) osiągnął rekordowo niski poziom 28,7% za 1kw23 r. i był o 6,6 punktów procentowych niższy w porównaniu do poziomu za 1kw22.

Zysk netto (mln zł)	1kw23	1kw22	Zmiana r/r	4kw22	Zmiana kw/kw
Przychody operacyjne	2 057	1 160	77%	1 530	34%
Koszty operacyjne	(522)	(486)	7%	(469)	11%
Odpisy na utratę wartości oraz pozostały koszt ryzyka*	(119)	(83)	44%	(91)	32%
Pozostałe modyfikacje**	(19)	0	-	(52)	-64%
Odpis na ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych	(864)	(499)	73%	(505)	71%
Podatek bankowy	0	(82)	-100%	0	-
Zysk brutto	534	9	5558%	413	29%
Podatek dochodowy	(281)	(132)	114%	(165)	71%
Zysk netto - raportowany	252	(122)	-	249	1%
Zysk netto (skorygowany***)	672	491	37%	671	0%

(*) odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i niefinansowych w tym korekta kredytów wg. wartości godziwej (PLN-2.7mn in 1Q23 and PLN2.1mn in 1Q22) oraz efekt modyfikacji kredytów (-9.1mln zł w 1kw23 i -3.8 mln zł w 1kw22)

(**) wartość modyfikacji zaksięgowana w 1kw23 i 4kw22 wynikająca z dobrowolnych ugód z kredytobiorcami walutowych kredytów hipotecznych odnosząca się do specyficznej grupy tych umów (-18,8 mln zł w 1kw23 i -52,5 mln zł w 4kw22)

(***) bez pozycji nadzwyczajnych, tj. wpływu transakcji bancassurance (597 mln zł w 1kw23), rezerwy na wakacje kredytowe, rezerw na ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych, kosztów ugód z kredytobiorcami tych kredytów, oraz z liniowym rozłożeniem składki na fundusz restrukturyzacji banków (BFG)

Łączny koszt ryzyka, który obejmował odpisy netto na utratę wartości, korektę wartości godziwej części portfela kredytowego i wynik modyfikacji (bez części dotyczącej ugód z kredytobiorcami walutowych kredytów hipotecznych), poniesiony przez Grupę, wyniósł 119 mln zł w 1kw23 i był wyższy niż w 1kw22 (+44% r/r) i w 4kw22 (+32% kw/kw).

Koszty ryzyka dla segmentu detalicznego były głównym czynnikiem wzrostu kosztów ryzyka ogółem i w 1kw23 wyniosły 121 mln zł. Koszt ryzyka dla segmentów korporacyjnego były ujemne (niewielkie rozwiązanie rezerw) i wyniosły -2 mln zł. Relatywnie rzecz biorąc, koszt ryzyka (tzn. odpisy netto w stosunku do średnich kredytów brutto) za 1kw23 wyniósł 63 pkt. baz. (anualizowany), zatem był o 23 pkt. baz. wyższy niż w 1kw22 (40 pkt. baz.).

W 1kw23 Grupa zaksięgowła w wyniku z modyfikacji części kosztów dobrowolnych ugód z kredytobiorcami walutowych kredytów hipotecznych w kwocie 19 mln zł (53 mln zł w 4kw22).

W 1kw23 Bank dalej tworzył **rezerwy na ryzyko prawne związane z portfelem walutowych kredytów hipotecznych**, które stanowiły znaczącą pozycję w Rachunku zysków i strat i osiągnęły 864 mln zł (821 mln zł, z wyłączeniem kredytów generowanych przez byłego Euro Bank, ponieważ kredyty te podlegają klauzulom ubezpieczeniowym i gwarancjom Societe Generale). Z tej sumy, 337 mln zł było związane ze zmianami metodologicznymi, co zostało wyjaśnione w poprzednim rozdziale. Na koniec marca 2023 r. saldo rezerw na portfel Banku Millennium wyniosło 5 630 mln zł (równowartość 55,8% "ubruttwionego" portfela walutowych kredytów hipotecznych) oraz 445 mln zł na portfel kredytów udzielonych przez dawny Euro Bank.

Wynik brutto (przed podatkiem dochodowym) w 1kw23 r. był dodatni i wyniósł 534 mln zł i był o 29% wyższy niż w poprzednim kwartale. Bank nie jest zobowiązany do wnoszenia opłat z tytułu podatku bankowego od 15 lipca 2022 r., tj. od dnia podjęcia decyzji o uruchomieniu Planu Naprawy, i notyfikacji o fakcie KNF oraz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

W 1kw23, Grupa wykazała zysk netto w kwocie 252 mln zł i był to drugi zyskowy kwartał (249 mln zł w 4kw22), po poprzedzających ośmiu kwartałach ciągłych strat netto. Po korekcie o wymienione powyżej pozycje nadzwyczajne (dot. m. in. przychodów ze sprzedaży udziałów w działalności ubezpieczeniowej 'bancassurance' oraz kosztów związanych z walutowymi kredytami hipotecznymi) Grupa osiągnęłaby zysk netto w wysokości 672 mln zł w 1kw23 r., o 37% więcej niż skorygowany zysk netto za 1kw22 w wysokości 491 mln zł i na podobnym poziomie jak w 4kw22.

Kredyty i pożyczki dla klientów

Kredyty netto ogółem Grupy Banku Millennium wyniosły 75 380 mln zł na koniec marca 2023 r. i zmniejszyły się o 4% r/r (-2% kw/kw). Kredyty bez portfela kredytów hipotecznych w walutach obcych pozostawały na podobnym poziomie przy porównaniu rocznym i kwartał do kwartału. Walutowe kredyty hipoteczne, netto po uwzględnieniu rezerw, obniżyły się wyraźnie w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy (spadek o 38%), a udział walutowych kredytów hipotecznych (bez kredytów przejętych z Euro Banku) w kredytach brutto ogółem spadł wyraźnie w ciągu roku do 6,6% z poziomu 10,5% rok temu (częściowo ze względu na fakt, że większość rezerw na ryzyko prawne obniża wartość kredytów brutto, poza standardową amortyzacją i wcześniejszymi spłatami).

Strukturę i dynamikę kredytów dla klientów w Grupie przedstawia poniższa tabela:

Kredyty i pożyczki dla klientów <i>(mln zł)</i>	31.03.2023	31.03.2022	Zmiana r/r	31.12.2022	Zmiana kw/kw
Kredyty dla gospodarstw domowych	56 547	59 483	-5%	57 859	-2%
- złotowe kredyty hipoteczne	35 004	34 844	0%	35 108	0%
- walutowe kredyty hipoteczne	5 531	8 989	-38%	6 840	-19%
- w tym kredyty Banku Millennium	5 012	8 285	-40%	6 240	-20%
- w tym kredyty byłego Euro Banku	519	705	-26%	600	-13%
- kredyty konsumpcyjne	16 012	15 649	2%	15 911	1%
Kredyty dla przedsiębiorstw i sektora publicznego	18 833	19 220	-2%	18 706	1%
- leasing	6 971	6 813	2%	7 030	-1%
- pozostałe kredyty dla przedsiębiorstw i faktoring	11 862	12 407	-4%	11 676	2%
Kredyty i pożyczki netto dla klientów	75 380	78 703	-4%	76 565	-2%
<i>Kredyty i pożyczki netto dla klientów bez walutowych kredytów hipotecznych</i>	<i>69 849</i>	<i>69 713</i>	<i>0%</i>	<i>69 725</i>	<i>0%</i>
Odpisy na utratę wartości	2 508	2 480	1%	2 460	2%
Kredyty i pożyczki dla klientów brutto*	77 888	81 183	-4%	79 025	-1%

(*) W tym, poza rezerwami na ryzyko kredytowe, także korekta wg wartości godziwej portfela kredytów, ujmowanego wg wartości godziwej, oraz modyfikacja. Uwzględnia także początkową korektę MSSF9. W tym przypadku portfel kredytów brutto przedstawia wartość kredytów i pożyczek przed wspomnianymi rezerwami i korektami.

Wartość netto kredytów dla gospodarstw domowych wyniosła 56 547 mln zł na dzień 31 marca 2023r., wykazując spadek o 5% r/r (-2% kw/kw). W ramach tej linii kredyty hipoteczne w złotych pozostawały na zbliżonym poziomie rok do roku ponieważ kwartałne wypłaty znacznie spadły w środowisku wysokich stóp procentowych. W 1kw23 uruchomienia kredytów hipotecznych osiągnęły 925 mln zł i spadły o 53% w stosunku do poziomu z 1kw22.

Wartość netto kredytów konsumpcyjnych wyniosła 16 012 mln zł i wzrosły o 2% r/r. Kredyty gotówkowe nowo udzielone w 1kw23 osiągnęły wartość 1,5 mld zł, rosnąc o 35% w stosunku do 1kw22 i o 10% do 4kw22.

Wartość netto kredytów dla przedsiębiorstw wyniosła 18 833 mln zł na koniec marca 2023 r. i obniżyła się o 2% r/r (+1% kw/kw). Zatrzymanie wzrostu wynikało przede wszystkim z większej koncentracji ze strony Grupy na optymalizacji aktywów ważonych ryzykiem (RWA) w związku z ograniczeniami kapitałowymi.

Depozyty klientów

Dynamikę depozytów klientów przedstawia poniższa tabela:

Depozyty klientów (mln zł)	31.03.2023	31.03.2022	Zmiana r/r	31.12.2022	Zmiana kw/kw
Depozyty klientów indywidualnych	70 101	64 272	9%	68 787	2%
Depozyty przedsiębiorstw i sektora publicznego	30 774	33 033	-7%	29 252	5%
Depozyty ogółem	100 876	97 305	4%	98 039	3%

Depozyty ogółem wyniosły 100 876 mln zł na dzień 31 marca 2023 r. - wzrost o 4% r/r.

Głównym źródłem wzrostu były depozyty klientów indywidualnych które osiągnęły 70 101 mln zł wg stanu na 31 marca 2023r. i wzrosły o 9% r/r. Lokaty terminowe odnotowały silny wzrost niemal podwajając swoją wartość (+90% r/r) z niskiego poziomu podczas gdy rachunki bieżące i oszczędnościowe osób fizycznych zanotowały spadek o 7% r/r.

Depozyty przedsiębiorstw i sektora publicznego na dzień 31 marca 2023r. wyniosły 30 774 mln zł i spadły o 7% r/r. z wysokiego poziomu w marcu 2022r.

PLYNNOŚĆ, JAKOŚĆ AKTYWÓW I WYPŁACALNOŚĆ

Płynność Grupy Banku Millennium pozostała na bardzo wysokim poziomie w 1 kwartale 2023 roku. Wskaźnik LCR osiągnął poziom 228% na koniec marca 2023, tj. pozostawał znacznie powyżej minimum nadzorczego w wysokości 100%. Wskaźnik kredytów do depozytów utrzymuje się na bezpiecznym poziomie 75% a udział płynnych papierów wartościowych (głównie obligacje emitowane przez rząd, wielostronne banki rozwoju i bony NBP) w aktywach ogółem Grupy pozostaje znaczący i wynosi 25%.

Wskaźniki jakości kredytów i płynności Grupy (mln zł)	1 kw. 2023	1 kw. 2022	Zmiana r/r	4 kw. 22	Zmiana kw./kw.
Razem kredyty z utratą wartości	3 694	3 608	86	3 518	176
Odpisy na utratę wartości	2 476	2 420	56	2 421	55
Korekta do wartości godziwej	32	60	-28	39	-7
Ogółem odpisy na utratę wartości i korekta do wartości godziwej	2 508	2 480	28	2 460	48
Udział ekspozycji z utratą wartości NPL ratio (%)	4,74%	4,44%	0,30%	4,45%	0,29%
Kredyty przeterminowane ponad 90 dni /kredyty ogółem (%)	2,05%	2,28%	-0,22%	2,03%	0,02%
Wskaźnik pokrycia (Odpisy łącznie + korekta do wart. godziwej/kredyty z utratą wartości) (%)	67,90%	68,74%	-0,84%	69,91%	-2,02%
Ogółem odpisy i korekta do wartości godziwej/kredyty przeterminowane (>90d) (%)	157,02%	134,26%	22,76%	153,58%	3,44%
Wskaźnik pokrycia płynności (LCR) Grupy	228%	151%	77%	223%	5%

Grupa nadal prezentowała bardzo dobrą jakość aktywów: udział kredytów z utratą wartości w całości portfela kredytowego pozostał na niskim poziomie 4,74%. Udział kredytów przeterminowanych powyżej 90 dni w portfolio ogółem zmniejszył się z 2,28% w marcu 2022 r. do 2,05% na koniec marca 2023 r.

Wskaźnik pokrycia kredytów z utratą wartości w ciągu roku spadł nieznacznie z 68,74% na koniec marca 2022 do 67,90% na koniec marca 2023. W ciągu roku wzrosło pokrycie kredytów przeterminowanych o ponad 90 dni ze 134,26% do 157,02%, ze względu na zmniejszenie tego portfela przy jednoczesnym wzroście łącznego poziomu odpisów.

W portfolio hipotecznym wskaźnik kredytów z utratą wartości wzrósł z 2,14% w marcu 2022 i 2,65% na koniec 2022 do 2,92%, dla pozostałych produktów detalicznych nastąpił spadek z 10,49% do 10,03% na koniec marca 2023 r. Stabilny wskaźnik kredytów z utratą wartości w portfolio leasingowym (nieznaczna zmiana z 3,91% do 3,92%). W portfolio korporacyjnym wskaźnik poprawił się z 4,20% do 3,04%.

Wyfłacalność

Bank i Grupa są zobowiązane na mocy prawa do spełnienia minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych i dźwigni, określonych w art. 92 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, wskaźnika stabilnego finansowania netto, wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rynkowego, ekspozycji wobec kontrahentów centralnych, ekspozycji wobec przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, dużych ekspozycji, wymogów dotyczących sprawozdawczości i ujawniania informacji, a także rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR II).

W 1 kwartale 2023 r. w porównaniu z poprzednim kwartałem łączny wskaźnik kapitałowy (TCR) obniżył się o 28 p.b., natomiast wskaźniki T1 i CET1 spadły o 24 p.b.

Główne wskaźniki kapitałowe* (mln zł)	1 kw. 2023	1 kw. 2022	Zmiana r/r	4 kw.22	Zmiana kw/kw
Aktywa ważone ryzykiem (RWA) Grupa	47 954,4	48 956,9	-1 003	48 497,3	-542,9
Aktywa ważone ryzykiem (RWA) Bank	47 793,0	48 713,9	-921	48 046,0	-253,0
Wymogi kapitałowe Grupa	3 836,4	3 916,6	-80	3 879,8	-43,4
Wymogi kapitałowe Bank	3 823,4	3 897,1	-74	3 843,7	-20,3
Fundusze własne Grupa	6 780,7	7 824,7	-1 044	6 991,1	-210,4
Fundusze własne Bank	6 743,3	7 821,4	-1 078	6 980,1	-236,8
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR) Grupa	14,14%	15,98%	-1,84	14,42%	-0,28
Minimalny wymagany TCR	12,69%	13,54%	-0,85	12,69%	0,00
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR) Bank	14,11%	16,06%	-1,95	14,53%	-0,42
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1) Grupa	11,04%	12,86%	-1,82	11,28%	-0,24
Minimalny wymagany Wskaźnik T1	10,21%	10,84%	-0,63	10,21%	0,00
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1) Bank	11,00%	12,92%	-1,92	11,36%	-0,36
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1) Grupa	11,04%	12,86%	-1,82	11,28%	-0,24
Minimalny wymagany Wskaźnik CET1	8,34%	8,81%	-0,47	8,34%	0,00
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1) Bank	11,04%	12,92%	-1,88	11,36%	-0,32
Wskaźnik dźwigni (LR) Grupa	4,47%	5,60%	-1,13	4,72%	-0,25

(*) Wskaźniki kapitałowe są wyliczane zgodnie z przepisami przejściowymi łagodzącymi wpływ wdrożenia MSSF 9 na wskaźnik CET1

Niewielki spadek współczynników kapitałowych w 1 kw. 2023 roku w porównaniu do 4 kw. 2022 wynikał przede wszystkim ze spadku funduszy własnych, co zostało częściowo zneutralizowane spadkiem aktywów ważonych ryzykiem. Fundusze własne zmniejszyły się o 210 mln zł (o 3%), przede wszystkim w rezultacie zmniejszenia wpływu rozwiązań przejściowych związanych z wdrożeniem MSSF9 (negatywny wpływ w kwocie 90 mln zł), zaprzestania stosowania czasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat na papierach wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, zgodnie z art. 468 CRR co zostało w dużej mierze złagodzone lepszą wyceną rynkową obligacji (negatywny wpływ 41 mln zł) oraz połączeniem innych czynników w tym niższym saldem Tier 2. Wymogi na pokrycie ryzyka spadły o ok. 43 mln zł (o 1,1%). Wskaźnik dźwigni obniżył się z powodu wspomnianej redukcji funduszy własnych.

Minimalne poziomy kapitału obejmują:

- Bufor II Filara kredytów walutowych (RRE FX) - zalecenie KNF dotyczące dodatkowego wymogu kapitałowego dla zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, wynikające z art. 138 ust. 1 pkt 2a ustawy Prawo bankowe. Aktualnie bufor ten został ustalony w zaleceniach KNF pod koniec 2022 roku w wysokości 1,95 p.p. (Bank) i 1,9 p.p. (Grupa) dla łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR), co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 1,47 p.p. (Bank) i 1,46 p.p. (Grupa) dla Wskaźnika Tier1 oraz 1,10 p.p. (Bank) i 1,09 p.p. (Grupa) dla Wskaźnika CET1;
- Wymóg połączonego bufora - określony w ustawie o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym - który składa się z:
 - Bufora zabezpieczenia kapitału w wysokości 2,5%,
 - Bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII) - w wysokości 0,25%, przy czym wysokość jest corocznie ustalana przez KNF,
 - Bufora ryzyka systemowego w wysokości 0%, obowiązujący od marca 2020 roku, w związku z Rozporządzeniem Ministra Finansów i Rozwoju,
 - Bufora antycykliczny w wysokości 0%.

Bank otrzymał w grudniu 2022 roku zalecenie dotyczące utrzymywania funduszy własnych na pokrycie dodatkowego narzutu kapitałowego („P2G”) w celu zaabsorbowania potencjalnych strat wynikających z wystąpienia warunków skrajnych, na poziomie 1,72 p.p. oraz 1,75 p.p. (na poziomie jednostkowym i skonsolidowanym) ponad wartość OCR. Zgodnie z zaleceniem, dodatkowy narzut powinien składać się w całości z kapitału podstawowego Tier 1.

Minimalne wymagane przez KNF wielkości wskaźników kapitałowych w zakresie wymogu połączonego bufora (OCR) zostały osiągnięte na koniec 1 kwartału 2023 roku. W zakresie oczekiwanych przez KNF poziomów, obejmujących dodatkowy narzut P2G, Grupa nie osiąga ich jeszcze dla TCR i Wskaźnika T1.

Trzeba zauważyć, że powyższe poziomy wskaźników kapitałowych Grupy na koniec marca 2023 roku nie uwzględniają zysku netto okresu. Gdyby wynik netto był włączony do funduszy własnych, wskaźniki kapitałowe Grupy byłyby wyższe o 0,53 p.p.

Wskaźnik dźwigni kształtuje się na bezpiecznym poziomie 4,47%, znacznie przekraczając regulacyjne minimum 3%.

REALIZACJA STRATEGII

Bank przyjął i ogłosił nową strategię na lata 2022 - 2024 w 4kw21. Strategia jasno określa kluczowe obszary biznesowe i ich kontrybucję do osiągnięcia założonych wyników. W ślad za przyjętą strategią, Bank opracował i przyjął w 1 kw22 podejście do jej operacjonalizacji, które bazuje na 16 inicjatywach/obszarach strategicznych. Portfolio będzie przedmiotem kwartalnego procesu monitoringu i przeglądu zarówno na poziomie operacyjnym, jak i zarządczym.

Bank zamierza śledzić wykonanie przyjętych celów strategicznych. Bank uważnie obserwuje także zmienne otoczenie rynkowe, które może w dłuższej perspektywie wpłynąć na zmianę celów strategicznych w przyjętej 3-letniej perspektywie.

W 1kw23, Grupa była w trakcie realizacji większości celów wyznaczonych na rok 2024.

PLAN NAPRAWY I PLAN OCHRONY KAPITAŁU

W raporcie bieżącym z dnia 15 lipca 2022 roku ([Informacja o spodziewanym negatywnym wpływie wakacji kredytowych na wyniki Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. w 3 kw. 2022 r. oraz o uruchomieniu Planu Naprawy](#)), Bank poinformował, że ze względu na koszty wygenerowane w wyniku ww. Ustawy, racjonalnym było założenie, że Bank zaraportuje negatywny wynik netto za 3 kw. 2022 r. i w rezultacie współczynniki kapitałowe Banku mogą znaleźć się poniżej obecnych minimalnych wymogów ustalonych przez Komisję Nadzoru Finansowego („KNF”). Z uwagi na fakt, iż wystąpienie niebezpieczeństwa naruszenia odpowiednich współczynników kapitałowych stanowi przesłankę wskazaną w art. 142 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. 2021, poz. 2439, tj. z dnia 28 grudnia 2021 r. z późn. zm.), w dniu 15 lipca 2022 r. Zarząd Banku podjął decyzję o uruchomieniu Planu Naprawy, zawiadamiając o tym fakcie zarówno KNF, jak i Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Dodatkowo Bank opracował i przedłożył KNF Plan Ochrony Kapitału, zgodnie z art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 963, t.j. z dnia 6 maja 2022 r. z późn. zm.). KNF zatwierdziła ten plan w dniu 28 października 2022 r.

Zarówno Plan Naprawy, jak i Plan Ochrony Kapitału przewidują wzrost współczynników kapitałowych znacznie powyżej wymaganego poziomu minimalnego poprzez połączenie dalszej poprawy rentowności operacyjnej i inicjatyw optymalizacji kapitału, takich jak zarządzanie aktywami ważonymi ryzykiem (włączając sekurytyzacje). Uruchomienie obu planów uruchomiło szereg działań mających na celu podwyższenie współczynników kapitałowych i rentowności operacyjnej.

Jak zaprezentowano w Raporcie Rocznym za rok 2022, w 4kw22 Bank/Grupa BM poprawił/-ły wskaźniki kapitałowe, plasując je wyraźnie powyżej aktualnych wymogów regulacyjnych. W 1Q23 wskaźniki kapitałowe zmniejszyły się nieznacznie pomimo zaprzestania stosowania czasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat na portfelu papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej pozostałe całkowite dochody. Zakładając brak innych nadzwyczajnych czynników, Bank planuje utrzymywać współczynniki kapitałowe powyżej wymaganych minimalnych poziomów przez pozostałą część roku 2023. Bank monitoruje na bieżąco sytuację finansową i w razie konieczności podejmie działania uruchamiające dodatkowe działania naprawcze.

Jak tylko wszystkie wskaźniki wiodące Planu Naprawy przyjmą wartości zielone (strefa „business as usual”), Bank zakończy realizację kluczowych punktów Planu Naprawy. Bank przewiduje, że może to nastąpić w okolicach końca 2023 roku lub najpóźniej w 1 półroczu 2024 roku, przy założeniu braku istotnych negatywnych zdarzeń nadzwyczajnych.

Więcej szczegółów znajduje się w niniejszym raporcie w części poświęconej ryzyku.

WYMOGI MREL

Szczegóły znajdują się w dalszej części niniejszego raportu.

TRENDY I NAJWAŻNIEJSZE DANE BIZNESOWE

Szybko zmieniające się otoczenie miało duży wpływ na działania Banku w obszarze obsługi klienta, zakresu oraz jakości produktów i usług. Punktem wyjścia była gruntowna analiza trendów rynkowych, nowych potrzeb klientów i podejścia do bankowania.

Początek roku 2023 w Banku Millennium to kontynuacja działań jakościowych, które wspierają rozwiązania cyfrowe.

Bank koncentruje się na wzmocnieniu samoobsługi klientów zapewniając im jednocześnie wsparcie pracowników. Dynamicznie rozwijamy obsługę doradców zdalnych, także w obszarze klienta zamożnego, która zwiększa wygodę w dostępie do usług i produktów banku. Skutecznie i zgodnie z potrzebami klientów bank łączy nowoczesne sposoby bankowania przez aplikację mobilną czy bankowość internetową ze stałym dostępem do wysoko wykwalifikowanej kadry doradców oddziałowych oraz telefonicznych we wszystkich liniach biznesowych. Uzupelnieniem kanałów kontaktu jest dostępność Voicebota i czatu do obsługi klientów.

Bank konsekwentnie wzmacnia standard Gospodarza placówki. Jego zadaniem jest odpowiednie rozpoznanie potrzeby klienta i zaproponowania klientowi najlepszego i najwygodniejszego kanału obsługi. Wpływa to na czas obsługi oraz komfort klienta podczas wizyty w placówce.

Doradcy w placówkach bankowych, poza zapewnieniem klientom tradycyjnej obsługi, koncentrują się na zmianie ich przyzwyczajeń i przejściu z obsługi gotówkowej na bezgotówkową. Pracownicy wspierają klientów w poznawaniu bankowości w kanałach cyfrowych - wykorzystują przy tym m.in. autoryzację mobilną do potwierdzania transakcji kasowych. Wsparcie pracownika placówki jest ważnym krokiem w zapoznaniu klienta z narzędziami cyfrowymi, które umożliwiają klientom samodzielne skorzystanie z oferty banku w przyszłości.

Bank prowadzi dynamiczne prace nad integracją kanałów kontaktu i jeszcze lepszy przepływ informacji i wiedzy o kliencie. Bank doskonali rozwiązania na linii obsługa oddziałowa - serwis zdalny. Pozwalają one klientom na płynne przejście pomiędzy kanałami obsługi i możliwość realizacji transakcji, w tym rozpoczętej w innym kanale kontaktu. Zwiększanie elastyczności i wygodne przejście między kanałami kontaktu, zapewnia klientom komfortowe bankowanie i poczucie spójnej obsługi.

Bank Millennium kontynuuje działania w obszarze zwiększenia satysfakcji klienta również w kwestii przejrzystości komunikacji i uproszczenia języka.

Działania skupiają się nie tylko na nowych tekstach, ale także na komunikacji posprzedażowej do obecnych klientów. Upraszczamy teksty przekazywane klientom na różnym etapie współpracy - począwszy od otwarcia konta, po informacje dotyczące obsługi posiadanych przez niego produktów. Doświadczenia z obszaru klienta detalicznego sukcesywnie przenosimy do innych linii biznesowych.

Działania Banku Millennium docenił ranking Instytucji Roku, który koncentruje się na jakości obsługi klienta. Bank został wyróżniony w kategorii:

- Najlepsza aplikacja mobilna,
- Najlepsza bankowość internetowa,
- Najlepszy zdalny proces otwarcia konta oraz
- Najlepszy proces otwarcia konta w placówce.

Dodatkowo aplikacja mobilna dla klientów indywidualnych znalazła się w tegorocznym finale rankingu Mobile Trends Awards, organizowanym już od 12 lat dla firm i instytucji z branży mobilnych technologii. Aplikacja została doceniona przez jury za rozwój w 2022 roku.

W rankingu portalu Moje Bankowanie 21 placówek banku odebrało również wyróżnienia jako Najlepsza placówka bankowa w Polsce.

Bank kolejny rok z rzędu otrzymał tytuł Gwiazdy Jakości Obsługi. Wyróżnienie przyznawane jest przez Polski Standard Jakości Obsługi najbardziej przyjaznym firmom w Polsce na podstawie opinii konsumentów oraz wyników przeprowadzonych badań.

BANKOWOŚĆ DETALICZNA

W 1kw23 Bank zwiększył bazę aktywnych klientów o blisko 36 tys. Na dzień 31 marca 2023 r. Bank obsługiwał ponad 2,92 mln aktywnych klientów detalicznych. Łącznie 2,6 mln klientów aktywnie korzystało z bankowości elektronicznej, a z bankowości mobilnej (aplikacja mobilna i millenet mobilny) 2,3 mln.

Sprzedaż rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych w 1kw23 przekroczyła 113 tys. co oznacza wzrost o 7% w stosunku do analogicznego okresu w roku poprzednim. Kluczowym produktem przy akwizycji nowych klientów było nowe konto Millennium 360°.

Pierwszy kwartał 2023 roku był okresem wzrostu wolumenu depozytów detalicznych. Utrzymujące się relatywnie wysokie oprocentowanie lokat terminowych i kont oszczędnościowych zachęcały klientów do korzystania z promocyjnych ofert. W rezultacie Bank zwiększył wolumen depozytów klientów detalicznych w 1kw2023 o 1,1 mld zł. Przełożyło się to na saldo depozytów detalicznych na koniec marca 2023 r. w wysokości 74,4 mld zł. Bank wzmocnił komunikację marketingową dotyczącą oferty oszczędnościowej i kontynuował pozyskiwanie nowych środków w oparciu o Konto Oszczędnościowe Profit z atrakcyjnym oprocentowaniem dla nowych środków ale jednocześnie uatrakcyjnił ofertę retencyjną w oparciu o dedykowane lokaty terminowe.

W pierwszym kwartale 2023 r. Bank Millennium odnotował wzrost sprzedaży kredytów hipotecznych. Bank zawarł umowy o łącznej wartości blisko 867 mln zł (wzrost q/q o 23%). Pozwoliło to na zdobycie udziału w sprzedaży na poziomie blisko 12.7% (udział rynkowy za styczeń i luty 2023 r.). Bank od 1 marca 2023 roku zawiesił oferowanie kredytów hipotecznych ze zmiennym oprocentowaniem w całym okresie kredytowania. W ofercie pozostają kredyty hipoteczne z oprocentowaniem okresowo stałym przez 5 pierwszych lat. Akcja kredytowa banku w dalszym ciągu opierała się na ofercie bezwarunkowego 0% prowizji za udzielenie kredytu oraz 0% prowizji za wcześniejszą spłatę kredytu.

W pierwszym kwartale 2023 r. Bank zanotował sprzedaż kredytów gotówkowych na poziomie ponad 1,5 mld zł. Stanowi to istotny wzrost, zarówno w porównaniu do ostatniego kwartału 2022 r., prawie o 10%, jak i do pierwszego kwartału 2022, o 35%. Po ostatniej podwyżce stóp procentowych przez NBP, która miała miejsce we wrześniu ubiegłego roku, w 1kw2023 roku zatrzymał się spadkowy trend sprzedaży nowych kredytów gotówkowych na rynku. Udział Banku w sprzedaży kredytów gotówkowych utrzymał się powyżej 11%. Obserwowany jest stały wzrost udziału Banku w saldzie kredytów gotówkowych, który na koniec lutego 2023 osiągnął wartość 9,2%.

Z pozytywnym odbiorem klientów spotkało się wprowadzenie w 1kw2023 stałej stopy procentowej dla całej oferty kredytów gotówkowych Banku. Bank utrzymał też jedną z atrakcyjniejszych na rynku ofert promocyjnych. Pierwszy kwartał zakończył się finalizacją, w ujęciu kwotowym, ponad 71% umów w kanałach zdalnych (bankowość elektroniczna i telefon). Klienci banku chętnie korzystają z oferowanej omni-kanałowości, a Bank przy sprzedaży produktów kredytowych wykorzystuje efekt synergii kanałów tradycyjnych oraz zdalnych.

Bank utrzymał wzrostowy trend portfela kart płatniczych z wynikiem 3,9 mln kart na koniec marca 2023 r. (+2% względem 4kw22). Obrót w 1kw23 wyniósł 16 607 mln zł na kartach debetowych (+9% względem 1kw22) oraz 1 503 mln zł na kartach kredytowych (+17% względem 1kw22). Wynik ten wspierany był przez nowe rozwiązania produktowe obejmujące m.in. udostępnienie wpłat gotówkowych w zewnętrznych sieciach Euronet i ITCARD oraz korzystniejsze zasady przeliczania transakcji zagranicznych dla wszystkich kart płatniczych.

Pierwszy kwartał 2023 r. przyniósł poprawę sytuacji na rynkach kapitałowych. Na polskim rynku funduszy inwestycyjnych odnotowano zarówno dodatnie wpływy netto, jak i wzrost wartości aktywów. Bank, szczególnie w segmencie klientów detalicznych, koncentrował się na rozwoju oraz promowaniu rozwiązań regularnego inwestowania, w tym m.in. na usługę doradztwa inwestycyjnego. Usługa ta w łatwy i wygodny sposób umożliwia klientom dostęp do produktów inwestycyjnych, zwłaszcza poprzez regularne inwestowanie nawet niewielkich kwot. Kontynuowana była również strategia premiowania korzystania z kanałów zdalnych poprzez obniżkę do 0% stawek opłat manipulacyjnych za nabycie wybranych jednostek uczestnictwa za pośrednictwem Millenet i Aplikacji Mobilnej. W dalszym ciągu dużą popularnością wśród klientów cieszyły się też kolejne edycje lokat strukturyzowanych oferowanych z gwarantowanym zyskiem i ochroną kapitału, sprzedaż lokat strukturyzowanych w 1kw23 wyniosła ponad 500 mln.

W pierwszym kwartale 2023 r. Bank otworzył ponad 10 tys. kont firmowych. Prawie 2/3 z nich zostało założonych zdalnie. Nową inicjatywą akwizycyjną było udostępnienie wszystkim klientom indywidualnym możliwości założenia firmy przez bankowość elektroniczną.

W pierwszym kwartale 2023 Bank zanotował wzrost sprzedaży kredytów firmowych do poziomu 247 mln zł. W porównaniu do pierwszego kwartału ubiegłego roku oznacza to blisko dwukrotny wzrost oraz wzrost o 25% w porównaniu do poprzedniego kwartału. Udział banku w sprzedaży kredytów dla firm z segmentu mikro wzrósł z 2,3% na koniec pierwszego kwartału 2022 roku do 6% na koniec pierwszego kwartału 2023. Odnotowany wzrost był wynikiem wdrożenia szeregu zmian w procesach kredytowych, w tym uruchomienie w pełni zdalnego procesu udzielania kredytu firmowego pre-approval z gwarancją de minimis.

BANKOWOŚĆ KORPORACYJNA

Bankowość elektroniczna

W II kwartale planujemy wdrożenie nowej aplikacji mobilnej dla przedsiębiorstw. Obecnie podczas pilotażu aplikacji klienci korzystali z podstawowych funkcji, czyli autoryzacji transakcji przygotowanych w wersji przeglądarkowej, zlecenia przelewów, podglądu sald i operacji. W testowaniu wzięła udział reprezentatywna grupa kilkudziesięciu klientów, których opinie i spostrzeżenia uwzględniamy i które na mają wpływ na kolejne wersje aplikacji.

Funkcjonalności serwisu eBOK, służącego do obsługi umów leasingu przez klientów rozszerzyliśmy m.in. o: wniosek o przedterminowe zakończenie umowy, upoważnienie na wyjazd poza obszar UE, użyczenie przedmiotu, zgłoszenie zmiany formy prawnej, restrukturyzację umowy, potwierdzenie ustawowego salda. To oznacza, że klienci mogą już każdą sprawę dotyczącą swojej umowy leasingu złożyć do realizacji online w serwisie eBOK. Udział klientów korzystających z eBOK-a na koniec marca 2023 roku to 87%.

Oferta produktowa

Bankowość transakcyjna

Poszerzyliśmy sieć dostępnych wpłatomatów dla klientów korporacyjnych. Od początku kwietnia mają możliwość deponowania gotówki także w 3 tysiącach wpłatomatów sieci Euronet. Usługa jest dostępna dla każdego klienta banku posiadającego kartę płatniczą debetową lub obciążeniową. Wpłacone środki dostępne są najpóźniej w kolejnym dniu roboczym.

Działalność kredytowa

Od stycznia wprowadziliśmy kredyt na wybudowanie instalacji bądź elektrowni fotowoltaicznej. Naszym produktem wspieramy rozwiązania przyjazne środowisku, transformację energetyczną i jednocześnie odpowiadamy na rosnące ceny energii elektrycznej. Produkt dostępny jest w dwóch wariantach:

- Kredyt na fotowoltaikę - autokonsumpcja, którym możemy sfinansować 100% kosztów budowy netto mikro i małych instalacji fotowoltaicznych o mocy do 1 MWp, przeznaczonych do produkcji energii odnawialnej w całości na potrzeby własne przedsiębiorstwa. Kwota kredytu to maksymalnie 2 mln zł.
- Kredyt na fotowoltaikę - mix, którym możemy sfinansować 80% całkowitych kosztów budowy netto instalacji fotowoltaicznej z produkcją energii odnawialnej na sprzedaż i potrzeby własne, z minimalnym 50% poziomem autokonsumpcji. Elementem inwestycji może też być zakup i montaż magazynu energii o mocy do 10 MW włącznie. Maksymalna kwota kredytu w tym wariantcie to 20 mln zł.

Od końca marca firmy mogą wnioskować w banku o kredyt technologiczny, który umożliwia uzyskanie dofinansowania w postaci bezzwrotnej premii technologicznej Banku Gospodarstwa Krajowego. Kredyt technologiczny to kontynuacja konkursu znanego w przeszłości jako Kredyt na innowacje technologiczne. Umożliwia uzyskanie dofinansowania nawet 70% kosztów kwalifikowanych inwestycji, polegającej na wdrożeniu nowej technologii, rozumianej jako każda istotna i korzystna zmiana procesu, która nie była wcześniej stosowana w przedsiębiorstwie, a która jednocześnie wpływa na udoskonalenie cech wytwarzanego produktu lub świadczonej usługi. Warunkiem udziału w konkursie jest posiadanie promesy kredytowej lub umowy warunkowej Kredytu Technologicznego, najpóźniej na dzień składania wniosku.

Kontynuujemy współpracę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego przy udzielaniu gwarancji stanowiących zabezpieczenie spłaty kredytu. W pierwszym kwartale 2023 roku otrzymaliśmy kolejną transzę limitu na gwarancje de minimis udzielane z Krajowego Funduszu Gwarancyjnego. Gwarancje de minimis są jedną z form

pomocy publicznej zabezpieczającej spłatę kredytu obrotowego lub inwestycyjnego dla mikro-, małych lub średnich przedsiębiorców (MŚP).

Trade finance

W obszarze trade finance wdrożyliśmy nowe funkcjonalności i rozwiązania, które przyspieszają proces przygotowania gwarancji, digitalizują i usprawniają procesy związane z transakcjami inkasa dokumentowego oraz ograniczają zużycie papieru.

Millennium Leasing

Leasing z gwarancją de minimis BGK

W styczniu jako pierwsza firma na rynku udostępniliśmy nowy produkt leasing z gwarancją de minimis BGK. Gwarancja de minimis zastępuje dotychczasowy produkt leasingu z gwarancją BGK, którego sprzedaż zakończyła się w grudniu 2022 roku. Dodatkowo umożliwiono skorzystanie przez klientów z promocji na start „3 niższe raty”.

Program Mój elektryk

W styczniu 2023 roku umożliwiono klientom złożenie wniosków o dotację w ramach programu Mój elektryk do umów leasingu na samochody elektryczne zawartych przed wdrożeniem programu w Millennium Leasing. Takie umowy będą sukcesywnie weryfikowane pod kątem możliwości złożenia wniosku o dotację.

Program MilleFlota

W ramach programu MilleFlota wprowadzono do oferty nowe Pakiety Korzyści dotyczące zakupu części i usług serwisowych użytkowanych pojazdów (do 3,5 t) oraz zarządzania flotą. Klient może wybrać jeden z 3 Pakietów. Dodatkowo dla wsparcia promocji Pakietów, oprócz przeprowadzenia szkoleń i przekazania nowych materiałów, przygotowano konkurs motywacyjny dla sieci sprzedaży.

Działalność w zakresie poszerzenia dostępu do wiedzy dla klientów

W systemie transakcyjnym Millenet dla Przedsiębiorstw w Strefie Inspiracji - sekcji wprowadzonej w 2022 roku, publikujemy przydatne informacje i materiały edukacyjne. Klienci znajdą tam między innymi artykuły o programach dotacyjnych, cotygodniowe analizy rynkowe i makroekonomiczne, informacje o zmianach podatkowych, praktyczne porady w zakresie cyberbezpieczeństwa oraz zaproszenia na webinaria edukacyjne.

W ramach współpracy z Klubem CFO - wspólnej inicjatywy ICAN Institute oraz m.in. KPMG, Microsoft i Banku Millennium zorganizowano 2 webinaria. Dyrektorzy finansowi, prezesi, członkowie zarządów mogli wziąć udział w spotkaniu poświęconemu analityce danych, sztucznej inteligencji, chatowi GPT z udziałem Członka Zarządu odpowiedzialnego za obszar IT w Banku Jarosławem Hermannem oraz zarządzaniu finansami i wyzwaniami stojącymi przed CFO w 2023 roku z udziałem Grzegorza Maliszewskiego - Głównego Ekonomisty Banku. 2 lutego Grzegorz Maliszewski poprowadził także kolejne webinarium z przedsiębiorcami. Tematem spotkania były perspektywy gospodarcze w 2023 roku oraz najbliższe wyzwania polskiej i światowej gospodarki w kontekście wydarzeń minionego roku.

W marcu odbyło się spotkanie online przedstawicieli firm zainteresowanych kredytem technologicznym z ekspertami Banku oraz współpracującej z Bankiem firmy ADM Consulting Group S.A.

BANKOWOŚĆ ELEKTRONICZNA

Pierwszy kwartał 2023 roku zakończyliśmy z wynikiem 2,6 mln (+11% r/r) aktywnych użytkowników kanałów cyfrowych. Z tego ponad 2,3 mln użytkowników logowało się do banku na urządzeniach mobilnych. Daje to wzrost użytkowników mobilnych o 16 proc. r/r. W 1kw23 klienci zalogowali się do aplikacji ponad 200 mln razy. Wyniki obrazują stały wzrost użytkowników aplikacji i zmniejszającą się liczbę klientów, którzy korzystają wyłącznie z bankowości internetowej na komputerze.

Udział kanałów cyfrowych w sprzedaży i akwizycji

Udział kanałów cyfrowych w sprzedaży pożyczki gotówkowej w 1kw23 w ilości sprzedanych pożyczek wyniósł 80%, a w sprzedaży lokat terminowych aż 96%, co oznacza, że ogromna większość klientów wybiera zdalne procesy, żeby skorzystać z tych produktów. Warto zwrócić uwagę na wyjątkowy wzrost w udziale kanałów cyfrowych, jeśli chodzi o akwizycję kont bieżących. Już prawie połowa konta otwierana jest zdalnie. W porównaniu do poprzedniego kwartału zanotowaliśmy wzrost aż o 10 punktów procentowych, jeśli chodzi o udział kanałów cyfrowych, a także wzrost o 42% w ilości kont założonych online. Klienci chętnie wybierają prosty proces na selfie oraz proces z potwierdzeniem tożsamości w innym banku, który działa w oparciu o rozwiązania otwartej bankowości. Trzecią możliwością, jaką oferujemy klientom na naszej stronie, jest wypełnienie wniosku online i podpisanie dokumentów w placówce. Dotychczasowi klienci mogą też otworzyć kolejne konta w bankowości internetowej i aplikacji mobilnej.

Płatności mobilne i usługi dodane

W pierwszym kwartale tego roku ponad 1,5 mln użytkowników skorzystało z BLIKA choć raz, co daje wzrost na poziomie 25% w porównaniu do analogicznego okresu w 2022. Stale rośnie też liczba transakcji BLIKIEM. W 1kw23 roku klienci skorzystali z BLIKA 45 mln razy, co daje wzrost o 57% w porównaniu do 1kw22. Użytkownicy chętnie korzystają też z przelewów P2P, ich liczba wzrosła o 71% w 1kw23 w porównaniu do 1kw22.

Warto zwrócić na stały wzrost jeśli chodzi o korzystanie z dodatkowych usług, które już od kilku lat są dostępne w Banku Millennium:

- Zakup biletów parkingowych - wzrost o 67% w 1kw23 w porównaniu do 1kw22
- Zakup biletów na komunikację miejską - wzrost o 38% w 1kw23 w porównaniu do 1kw22
- Zakup ubezpieczeń turystycznych oraz OC/AC - wzrost o 45% w 1kw23 w porównaniu do 1kw22

W lutym rozpoczął się nowy okres wnioskowania o świadczenie Rodzina 500+. Od startu wniosków 1 lutego, klienci złożyli ich w naszym banku ponad 253 tys., z czego 62% złożonych zostało za pośrednictwem aplikacji mobilnej. Wnioski w aplikacji są dostępne od początku 2022 roku, wcześniej były dostępne tylko w Millenecie.

Zanotowaliśmy ogromne zainteresowanie nowym narzędziem do potwierdzania tożsamości w internecie. Millennium ID, które wdrożyliśmy w grudniu 2022 r., zyskało uznanie klientów i obecnie średnio co 2 sekundy ktoś potwierdza w ten sposób swoją tożsamość. Usługa działa w oparciu o mojeID i pozwala potwierdzać tożsamość nie tylko w e-urzędach, ale też podczas korzystania z usług komercyjnych, np. zakupu polisy ubezpieczeniowej.

Nowości w 1 kwartale 2023:

- **PROŚBA O PRZELEW BLIK** - nowa usługa BLIK, która pozwala wystać znajomym prośbę o przelew BLIK i łatwo rozliczyć wspólny rachunek.
- **BLIK PŁACĘ PÓŹNIEJ - ZAKOŃCZENIE FAZY PILOTAŻOWEJ.** Rozpoczynamy kolejny etap projektu, aby rozwiązanie mogło stać się ogólnodostępne na polskim rynku.
- **AUTORYZACJA TRANSAKCJI BIOMETRIĄ.** Nasi klienci chętnie korzystają z biometrii, która zapewnia wysoki poziom bezpieczeństwa. Ponad milion klientów w taki sposób loguje się do aplikacji. Teraz klienci mogą również potwierdzać transakcje odciskiem palca lub skanem twarzy.
- **DOSTĘP DO WPLATOMATÓW SIECI EURONET I PLANET CASH.** Na podstawie umów z partnerami nasi klienci zyskali możliwość wpłacania gotówki w urządzeniach sieci Euronet już w styczniu tego roku, a od 17 kwietnia również w urządzeniach sieci Planet Cash. Dzięki temu klienci Banku Millennium zyskali dostęp do łącznie ponad 5 tys. urządzeń, w których mogą zdeponować gotówkę.
- **NOWY OMNIKANAŁOWY PROCES WNIOSKOWANIA O KARTĘ KREDYTOWĄ.** Jesteśmy w fazie pilotażowej nowego procesu, który zbudowaliśmy analogicznie do sprawdzonego i docenianego przez klientów procesu pożyczki gotówkowej, który klient może zacząć w kanale tradycyjnym, np. przez infolinię, a zakończyć w aplikacji lub bankowości internetowej.

Dodatkowo w aplikacji mobilnej udostępniliśmy kilka nowości dla klientów z kontem firmowym. Klienci mogli korzystać już z tych opcji na profilu indywidualnym, ale po raz pierwszy zyskali dostęp do nich z profilu firmowego. Chodzi o:

- Zakup biletów na komunikację miejską
- Płatności za parkingi
- Płatności zbliżeniowe BLIK
- Bezpośrednie połączenie konsultantem (tap to call). Klient jest zalogowany do aplikacji, więc nie musi dodatkowo potwierdzać tożsamości, co znacznie przyspiesza uzyskanie wsparcia od konsultanta.

Aplikacja goodie

1 kwartał 2023 r. był kontynuacją rekordowych wyników w zakresie goodie cashback. Ilość użytkowników korzystających aktywnie z cashback wzrosła o prawie 50% r/r. Imponująca i wyższa o prawie 100% r/r jest liczba nowych użytkowników rozpoczynających zakupy z cashbackiem.. Niewątpliwie do wyników przyczyniły się funkcjonalności goodie cashback takie jak Superoferty, wprowadzone w 3kw22 i umożliwiające przyznawanie użytkownikom cashback czasowo podwyższonego zwrotu w określonych markach oraz nowe kampanie marketingowe.

Współpraca z Bankiem Millennium w zakresie usługi Zwroty za zakupy również osiąga bardzo dobre wyniki - liczba użytkowników w 1kw23 w porównaniu do 4kw22 wzrosła o 42%. W usłudze nadal jest utrzymywana promocja 20 zł dla nowego użytkownika Zwrotów za zakupy oraz Superoferty z atrakcyjnymi stawkami zwrotu za zakupy.

Sprzedaż eKart osiągnęła wyniki zgodne z przewidywaniami i sezonowością produktu.

DZIAŁANIA Z OBSZARU ESG: ŚRODOWISKO, SPOŁECZEŃSTWO I ŁĄD KORPORACYJNY

Działania ESG stanowiące jeden z filarów strategii biznesowej Banku Millennium są realizowane w codziennej działalności firmy i dotyczą trzech głównych grup: klientów, pracowników i społeczeństwa. Bank wspiera realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ (SDG-Sustainable Development Goals) oraz jest sygnatariuszem Karty Różnorodności.

Najważniejsze działania ESG prowadzone w 1 kwartale 2023 roku

Opracowanie i opublikowanie Raportu ESG Banku Millennium i Grupy Banku Millennium

Bank Millennium opracował i opublikował Raport ESG Banku Millennium i Grupy Banku Millennium za rok 2022. Kluczowym osiągnięciem, wskazanym w Raporcie, dotyczącym wpływu na środowisko naturalne jest osiągnięcie mierzalnego celu tj. obniżenia o ponad 50% własnych emisji gazów cieplarnianych (w porównaniu do roku 2020, redukcja emisji w zakresie 1 i 2). Jest to istotny krok, zgodny z założeniami Strategii ESG Banku, zakładającej osiągnięcie neutralności klimatycznej w odniesieniu do emisji własnych Banku do 2027 roku. Ponadto w Raporcie wskazano inne, istotne osiągnięcia Banku w roku 2022 jak np. rozszerzenie oferty zielonych produktów o fundusze inwestycyjne promujące aspekty ESG. Dodatkowo, szeroko opisano działania podjęte przez Bank oraz Fundację Banku Millennium w obszarze społecznym. Na szczególną uwagę zasługują działania podjęte po wybuchu wojny w Ukrainie, mające na celu wsparcie uchodźców - obywateli Ukrainy. Bank udzielał wsparcia zarówno w ramach wolontariatu pracowniczego jak również bezpośrednio wspierał finansowo ogólnopolskie oraz lokalne organizacje pomocowe. Ponadto wprowadził do swojej oferty liczne ułatwienia w zakresie produktów i usług Banku dla obywateli Ukrainy (np. otwarcie rachunku bankowego jedynie w oparciu o paszport, Profil Zaufany) bądź zwolnienia z kosztów takich produktów i usług (prowadzenie rachunku, wypłaty z bankomatów, przelewy do Ukrainy dla klientów indywidualnych). Wymienione działania są obecnie kontynuowane.

Raport ESG został zweryfikowany w ramach niezależnych usług atestacyjnych przez firmę Deloitte Audit Sp. z o.o. sp.k w zakresie wybranych wskaźników GRI, wydanych przez Global Reporting Initiative (GRI).

Zielony kredyt dla firm - finansowanie projektów fotowoltaicznych

W styczniu 2023 roku Bank rozpoczął udzielanie firmom kredytów na finansowanie projektów fotowoltaicznych dostępnych w dwóch wariantach. Szczegóły dostępne są powyżej.

BiznesMax

W 2023 roku Bank kontynuuje współpracę z BGK w zakresie programów dla firm z sektora MŚP, m.in. w zakresie gwarancji Biznesmax. Biznesmax to program bezpłatnych gwarancji dla MŚP, aktualnie realizowany w ramach Funduszu Gwarancyjnego wsparcia innowacyjnych przedsiębiorstw Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (FG POIR). Program wspiera projekty inwestycyjne, w tym o charakterze innowacji proekologicznej (np. OZE, efektywność energetyczna, elektromobilność) i obejmuje szeroki zakres kosztów finansowanych kredytem inwestycyjnym: koszty inwestycyjne, towarzyszące inwestycji, koszty związane z bieżącą obsługą inwestycji, VAT. W przypadku realizacji inwestycji ekologicznej, może być ona realizowana również na rzecz podmiotu trzeciego (z wyłączeniem projektów, które uzyskały już wsparcie UE z tego tytułu).

Program przeznaczony jest dla firm innowacyjnych, efektywnych ekologicznie oraz planujących zwiększenie potencjału innowacyjności/ekologii w sektorze MŚP. Ma zasięg ogólnopolski. Pozwala zmniejszyć koszt finansowania. Firma nie płaci prowizji BGK za udzielenie gwarancji oraz ma możliwość uzyskania zwrotu części zapłaconych odsetek od kredytu. O dopłaty firma może się ubiegać aż do 2027 r.

Kredyt Technologiczny z bezzwrotną premią

Kredyt Technologiczny to kontynuacja konkursu znanego w przeszłości jako Kredyt na innowacje technologiczne. Umożliwia uzyskanie dofinansowania nawet 70% kosztów kwalifikowanych inwestycji, polegającej na wdrożeniu nowej technologii, rozumianej jako każda istotna i korzystna zmiana procesu, która nie była wcześniej stosowana w przedsiębiorstwie, a która jednocześnie wpływa na udoskonalenie cech wytwarzanego produktu lub świadczonej usługi. Bank oferuje finansowanie, nabór wniosków o premię realizowany jest przez BGK.

Działania edukacyjne - Targi Kariery EDU OFFSHORE WIND oraz prezentacja Eko-indeksu Millennium

Bank Millennium został partnerem strategicznym I Edukacyjnych Targów Kariery EDU OFFSHORE WIND 2023. Targi są pierwszym takim wydarzeniem w skali Polski. Poświęcone są edukacji w obszarze rozwoju morskiej energetyki wiatrowej w Polsce. Ideą wydarzenia, adresowanego do ponad pięciu tysięcy uczniów szkół średnich z województwa pomorskiego jest wskazanie uczniom szkół ponadpodstawowych innowacyjnych kierunków rozwoju kariery zawodowej i stworzenie możliwości spotkania z przedstawicielami czołowych firm sektora morskiej energetyki wiatrowej. Targi organizowane są w województwie pomorskim, które jest liderem zestawienia Eko-indeks Millennium 2022. Targi są zwieńczeniem programu edukacyjnego związanego z energetyką wiatrową i przygotowanego dla szkół ponadpodstawowych z województwa pomorskiego, który rozpoczął się w listopadzie ubiegłego roku.

Podczas Targów Grzegorz Maliszewski, główny ekonomista Banku Millennium oraz autor i pomysłodawca Eko-indeksu Millennium, zaprezentował indeks oraz wyniki zestawienia (w którym właśnie województwo pomorskie zajęło pierwsze miejsce), które mogą posłużyć za inspirację dla kierunków rozwoju zielonych innowacji.

Grupa Millennium po raz czwarty wyróżniona w indeksie Bloomberg Gender-Equality

Banco Comercial Portugues po raz czwarty z rzędu został zakwalifikowany do międzynarodowego indeksu Bloomberg Gender-Equality. W 2023 roku osiągnął najlepszy jak dotąd wynik. Jest on wyższy od wyników raportowanych przez 73 proc. firm uwzględnionych w indeksie. Na wysoką pozycję Banco Comercial Portugues złożyły się dane z jego trzech spółek: Banku Millennium, Millennium bcp, Millennium Bim.

Bloomberg Gender-Equality Index (GEI) 2023 to zestawienie o ogólnoświatowym zasięgu. Obejmuje 54 sektory gospodarki z 45 krajów. Analizuje wyniki spółek, które są zobowiązane do przejrzystości w zakresie ESG. Indeks mierzy równość płci w pięciu kategoriach: przywództwo i rozwój talentów, równość i parytet płac, inkluzywna kultura pracy, polityka przeciwdziałania molestowaniu oraz reputacja marki. Do indeksu zostają zakwalifikowane wyłącznie spółki, których wynik spełnia bądź przekracza określony globalnie próg wejścia.

M#leaders - program rozwoju kompetencji przywódczych

W Banku rozpoczęła się czwarta edycja programu M#leaders, opartego na metodologii światowego eksperta w dziedzinie przywództwa dr Johna C. Maxwella. Jest on skierowany do osób pełniących funkcje kierownicze w centrali i w spółkach naszego Banku. Celem programu jest rozwój umiejętności przywódczych.

Edukacja finansowa

Światowy Tydzień Pieniądza

W dniach 20-26 marca 2023 roku miał miejsce „Światowy Tydzień Pieniądza”. Hasło przewodnie kampanii Global Money Week 2023 („GMW 2023”) brzmi „Plan your money, plan your future” („Zaplanuj swoje pieniądze, zaplanuj swoją przyszłość”). Celem polskiej kampanii jako części GMW 2023 jest zachęcenie do patrzenia w finansową przyszłość, weryfikacja jej z innej perspektywy, także w zakresie społeczno-środowiskowym oraz podejmowanie inicjatyw na rzecz edukacji najmłodszych i młodzieży w całej Polsce, by mogli oni podejmować dobre decyzje finansowe, które mają wpływ na naszą, wspólną przyszłość. Tegoroczna edycja to również czas weryfikacji działań z zakresu edukacji finansowej w nowym środowisku, dla nowych odbiorców - także mniejszych i słabszych grup społecznych oraz włączenie do działania środowisk badawczych, naukowych i rozwojowych. Przedstawiciele Fundacji Banku Millennium wzięli udział w „Światowym Tygodniu Pieniądza” poprzez udział w dyskusjach - m.in. z działającą w imieniu polskiego środowiska bankowego Fundacją Warszawskiego Instytutu Bankowości oraz Fundacją GMW, które tworzą coroczne, międzyśrodowiskowe forum dyskusji, wymiany doświadczeń, współpracy i działań edukacyjnych w zakresie finansów, bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i przedsiębiorczości sektora finansowego. 22 marca 2023 roku, na VII Kongresie Edukacji Finansowej i Przedsiębiorczości Bank Millennium i Fundację Banku Millennium reprezentował członek zarządu, Wojciech Rybak, który wziął udział w debacie eksperckiej poświęconej oczekiwaniom i możliwościom klientów w otoczeniu uwarunkowań polskiego sektora bankowego w zakresie finansów i przedsiębiorczości.

Finansowy Elementarz

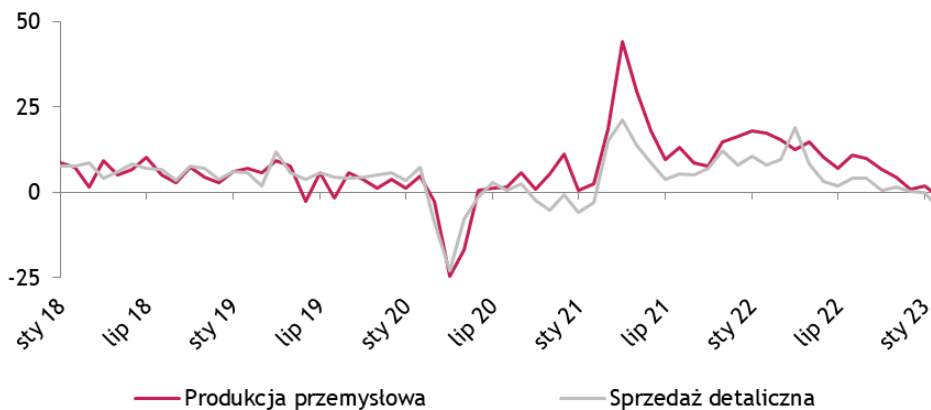
W I kwartale 2023 roku ruszyła kolejna edycja programu „Finansowy Elementarz”. Jest to autorski program edukacji finansowej przedszkolaków, rozpoczęty przez Fundację Banku Millennium w 2016 roku, realizowany przez pracowników we współpracy z organizacją pozarządową. Na program składają się warsztaty prowadzone w przedszkolach, dostępność materiałów edukacyjnych w internecie, a także materiał szkoleniowy online dla rodziców, którzy chcą odgrywać ważną rolę w edukacji finansowej swoich dzieci. Istotą programu jest wyjaśnienie najmłodszym, poprzez zabawę, warsztaty, gry i różnorodne formuły edukacyjne podstawowych pojęć z zakresu finansów. W edycji wiosenno-letniej planowane jest m. in. przeprowadzenie około 200 warsztatów w przedszkolach na terenie całej Polski. Od początku realizacji programu „Finansowy Elementarz” do końca 2022 roku Fundacja zorganizowała ponad 27 000 warsztatów i przeszkoliła 68 000 dzieci w przedszkolach w całej Polsce. W 2022 roku, podczas warsztatów „Finansowego Elementarza” w przedszkolach Fundacja skupiła się dodatkowo na cyberbezpieczeństwie i technologiach w bankowości, przeprowadzając blisko 400 warsztatów w 118 przedszkolach dla ok. 10 000 dzieci.

SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA

Aktywność gospodarcza na świecie w 1 kw. 2023 r. była niska. W szczególności gospodarki rozwinięte odczuwały skutki wysokiej inflacji, szybkiego i znaczącego zacieśnienia polityki pieniężnej oraz niepewności dotyczącej przyszłości. Brak realizacji obaw o niewystarczającą podaż gazu ziemnego w Europie oraz kontynuacja tendencji dezinflacyjnych stopniowo wpływały jednak na poprawę nastrojów wśród firm i konsumentów, a dostępne dane wskazują, że strefie euro udało się uniknąć w 1 kw. 2023 r. spadku PKB. Na ścieżce wzrostu najprawdopodobniej utrzymała się gospodarka amerykańska, choć dane makroekonomiczne były słabsze niż kwartał wcześniej. Przyspieszenie wzrostu odnotowały natomiast Chiny, co było efektem zniesienia radykalnej polityki przeciwepidemicznej. Zmiany te wpłynęły na podniesienie względem końca 2022 r. prognoz wzrostu PKB dla wielu gospodarek. W marcu br. uwypukleniu uległy jednak ryzyka związane ze stabilnością globalnego systemu bankowego, aczkolwiek szybkie działania ze strony władz pozwoliły uniknąć eskalacji zawirowań i efektu zarażania. W podstawowym scenariuszu Banku Millennium założono, iż problemy, które miały miejsce w systemie finansowym Stanów Zjednoczonych i Szwajcarii nie będą mieć znaczącego wpływu na krajową gospodarkę. Należy zauważyć, że obecnie jest ona bardziej odporna na ewentualne szoki w globalnym sektorze bankowym niż w latach 2008-2013.

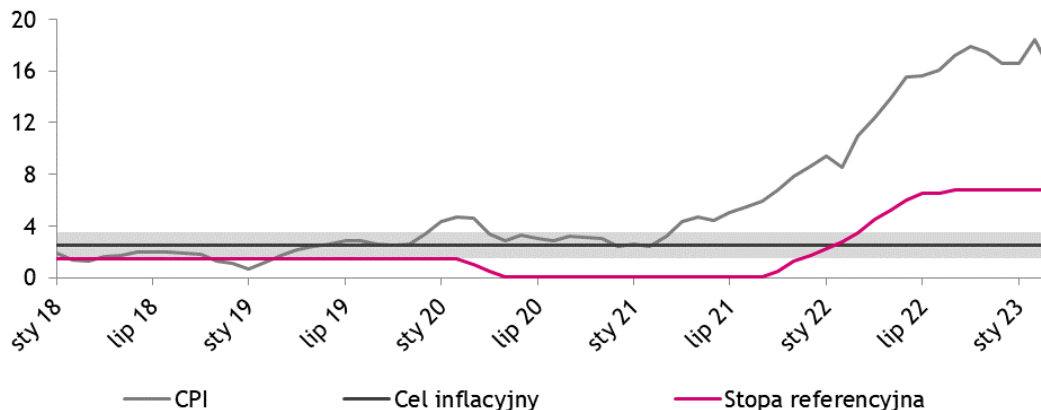
Szybki wzrost cen, wysokie stopy procentowe oraz spowolnienie wymiany handlowej na świecie wpłynęły w 1 kw. 2023 r. również na krajową gospodarkę. W styczniu i w lutym br. sprzedaż detaliczna obniżyła się w cenach stałych łącznie o 1,9% w stosunku do analogicznego okresu 2022 r., a produkcja przemysłowa wzrosła tylko o 0,3%. Jednocześnie coraz wyraźniej widać mniejszy popyt na pracę w części sektorów, np. w budownictwie czy handlu. Według szacunków Banku Millennium PKB w 1 kw. 2023 r. spadł o 0,7% r/r, po wzroście o 2,0% r/r w 4 kw. 2022 r., co jest najniższą dynamiką od 2020 r., gdy obowiązywały surowe obostrzenia przeciwepidemiczne. Należy jednak podkreślić, że spowolnienie aktywności w krajowej gospodarce nie stanowi niespodzianki i materializuje się zgodnie z prognozami Banku.

Produkcja przemysłowa i sprzedaż detaliczna (% r/r)

Źródło: GUS, Macrobond

W lutym 2023 r. inflacja CPI wzrosła w Polsce do 18,4% r/r, tj. była najwyższa od blisko trzech dekad. W marcu obniżyła się natomiast do 16,1% r/r, co w ocenie Banku Millennium wskazuje, że inflacja w ujęciu rocznym minęła szczyt w tym cyklu. Wysoka inflacja wynika m.in. z szoku podażowego na rynkach surowców, będącego skutkiem wybuchu wojny na Ukrainie. Wzrost presji kosztowej w gospodarce padł jednak na grunt silnego popytu na pracę, co daje producentom i usługodawcom przestrzeń do podwyżek cen. W konsekwencji, inflacja bazowa obliczana jako indeks CPI po wyłączeniu cen żywności i energii wzrosła w marcu 2023 r. do 12,3% r/r, tj. do najwyższej wartości w historii dostępnych danych. Wobec takich uwarunkowań Rada Polityki Pieniężnej kontynuowała w 1 kw. br. i w kwietniu 2023 r. nastawienie „wait-and-see”. Stopa referencyjna Narodowego Banku Polskiego pozostaje zatem na niezmiennym poziomie 6,75% od września ub. roku. W ocenie Banku cykl podwyżek stóp procentowych w Polsce uległ już zakończeniu.

Inflacja CPI, cel inflacyjny (% r/r) i referencyjna stopa procentowa NBP (%)

Źródło: Macrobond, NBP

W warunkach wysokich stóp procentowych kreacja kredytu w gospodarce w okresie styczeń-luty 2023 r. pozostawała niska. W szczególności wartość nowo udzielonych kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych była o 63% niższa niż w analogicznym okresie 2022 r. Na początku 2023 r. wzrost depozytów w gospodarce pozostawał solidny. Na koniec lutego br. depozyty były o 44,8 mld zł wyższe niż na koniec grudnia 2022 r. W ocenie Banku sprzyja temu szybko rosnący fundusz płac, wzrost skłonności do oszczędzania ze strony gospodarstw domowych oraz zapewne nadal dobre wyniki finansowe firm, które w warunkach odnotowczania oczekiwania inflacyjnych mają możliwość częściowej ochrony marż.

Oczekiwania dla krajowej gospodarki na 2023 i 2024 r. nie uległy w 1 kw. 2023 r. znaczącym modyfikacjom, gdyż wpływ na podstawowy scenariusz makroekonomiczny nowych danych i informacji bilansował się. Z jednej strony negatywne oddziaływanie wysokiej inflacji na konsumpcję okazało się silniejsze od prognoz, z drugiej zaś uległy poprawie oczekiwania dla aktywności u najważniejszych partnerów handlowych Polski. Tym samym prognoza Banku dotycząca wzrostu PKB na 2023 r. wynosząca 0,7% nie ulega zmianie względem końca 2022 r. Oznacza to, że wzrost gospodarczy w 2023 będzie słaby, aczkolwiek uda się uniknąć recesji. Według oczekiwań Banku dotek aktywności miał miejsce w 1 kw. 2023 r., a kolejne kwartały powinny przynieść poprawę popytu. Według prognoz Banku nie będzie ona jednak silna ze względu na nadal szybki wzrost cen. Co prawda po szczycie w lutym br. będzie ona obniżać się osiągając w 4 kw. 2023 r. wartość jednocyfrową, to średnio w całym 2023 r. wyniesie, zgodnie z oczekiwaniami Banku, 12,8% r/r. Oznacza to tylko niewielki spadek z 14,4% r/r odnotowanych w 2022 r. Do wysokiej presji kosztowej będzie według Banku przyczyniało się nadal niskie bezrobocie i szybki wzrost płac. Tym samym w ocenie Banku w 2023 r. nie znajdzie się przestrzeń do obniżek stóp procentowych. Według Banku rozpoczną się one w roku 2024, który powinien być okresem powoli rosnącej aktywności i dalszego spadku inflacji. Osiągnięcie celu inflacyjnego to jednak jeszcze dłuższa perspektywa. Należy podkreślić wysoką niepewność dotyczącą prognoz gospodarczych zarówno dla krajowej gospodarki, jak i jej otoczenia.

CZYNNIKI NIEPEWNOŚCI DLA GOSPODARKI I GRUPY BANKU MILLENNIUM

Poniższe zestawienie prezentuje najważniejsze w ocenie Banku Millennium negatywne czynniki ryzyka dla Grupy Banku Millennium związane z sytuacją makroekonomiczną w perspektywie roku.

- Sytuacja geopolityczna na świecie, obejmująca m.in. możliwość znaczącego zaostrzenia działań wojennych pomiędzy Rosją a Ukrainą. Skutkowałoby to ponownym wzrostem niepewności i awersji do ryzyka oraz wpływało na ceny surowców na międzynarodowych rynkach, wycenę aktywów oraz na słabszy kurs złotego. Zwiększyłoby to inflację w Polsce i na świecie, co przekładałoby się na pogorszenie koniunktury oraz silniejszy od założeń wzrost bezrobocia.

- Nieoptymalna polityka gospodarcza w Polsce, zwłaszcza w okresie wyborczym, co mogłoby skutkować utrwaleniem presji inflacyjnej i narastaniem nierównowag w gospodarce, w tym zewnętrznej i fiskalnej. Przekładałoby się to na wyższe koszty obsługi zadłużenia, słabszy kurs walutowy, wyższą inflację oraz dalsze zacieśnianie polityki pieniężnej.
- Wyższa i bardziej uporczywa inflacja za granicą skutkująca spowolnieniem gospodarczym i dalszym znaczącym zacieśnianiem polityki pieniężnej przez największe banki centralne. Wpływałoby to w otoczeniu krajowej gospodarki na możliwość eskalacji napięć w globalnym systemie finansowym i w konsekwencji wzrost awersji do ryzyka, zacieśnienie warunków kredytowych oraz potencjalny wzrost kosztów fiskalnych.
- Niewystarczająca podaż gazu ziemnego w Europie w przyszłym okresie grzewczym, co w negatywnym scenariuszu oznaczałoby reglamentację tego surowca i najpewniej zastopowanie lub zmniejszenie działalności firm.
- Gwałtowny rozwój pandemii, w tym COVID-19 np. poprzez odporne na szczepienia mutacje wirusa SARS-CoV-2.

W wyniku materializacji tych negatywnych czynników ryzyka pogorszeniu uległaby kondycja finansowa klientów Grupy BM, zmniejszając popyt na jej ofertę i zwiększając ryzyko kredytowe. Jednocześnie zaburzenia na rynkach finansowych mogłyby skutkować pogorszeniem wyceny aktywów w portfelu Grupy.

Istnieje również możliwość lepszych niż w scenariuszu bazowym Banku wyników gospodarczych w Polsce, które mogłyby wynikać m.in. z szybszego od założeń wygaśnięcia działań militarnych na Ukrainie. Stabilizowaniu się gospodarki sprzyjałoby także zwiększenie liczby pracowników z zagranicy oraz szybszy od założonego napływ środków z Unii Europejskiej na rzecz Krajowego Planu Odbudowy.

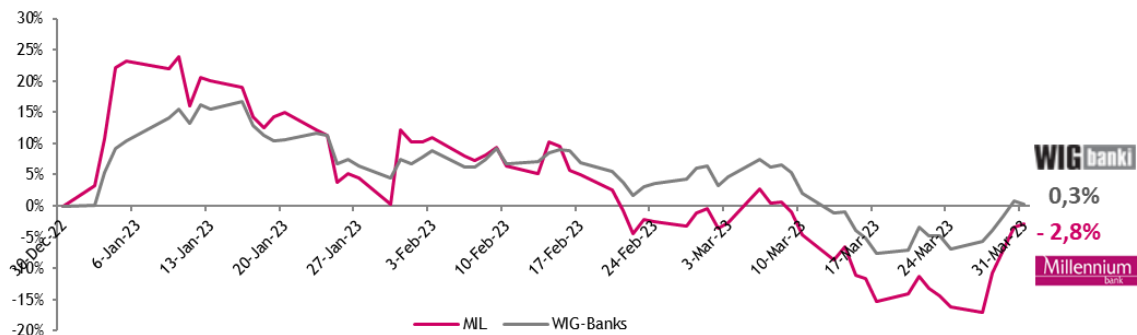
INFORMACJA O AKCJACH I RATINGACH

W 1 kwartale 2023 głównymi czynnikami ryzyka, które wpływały na notowania banków były opinia rzeczownika TSUE w sprawie kredytów frankowych oraz niespodziewane informacje o kłopotach banków w Stanach Zjednoczonych i upadek Credit Suisse - jednego z większych banków w Europie. Sprawily one że po wzrostach na początku roku, kursy akcji banków notowanych na GPW zaczęły gwałtownie spadać.

Obawy o stabilność sektora finansowego spowodowały paniczną, choć krótkotrwałą, wyprzedaż akcji większości spółek bankowych. Pod koniec marca 2023 notowania spółek z sektora bankowego odrobiły część strat.

W sumie w 1kw23 indeks WIG wzrósł o 1,7%, indeks WIG-Banki wzrósł o 0,3% a kurs akcji Banku Millennium spadł o 2,8%.

W okresie 12 miesięcy kończącym się 31 marca 2023 roku, indeks szerokiego rynku WIG spadł o 10%, indeks największych spółek WIG20 spadł oraz indeks WIG-Banki spadł o 18%. W tym samym czasie akcje Banku Millennium spadły o 33%.

Zmiana kursu akcji Banku Millennium w stosunku do indeksu WIG Banki

W 1 kwartale 2023 r. średni, dzienny obrót akcjami Banku Millennium był o 46% niższy w porównaniu do tego samego okresu w ubiegłym roku.

Wskaźniki rynkowe	31.03.2023	31.03.2022	Zmiana r/r	30.12.2022(*)	Zmiana od początku roku
Liczba akcji banku (tys.)	1 213 117	1 213 117	0,0%	1 213 117	0,0%
Średni obrót dzienny (tys. zł)	6 856	12 743	-46,2%		
Kurs akcji Banku (zł)	4,45	6,63	-32,8%	4,58	-2,8%
Kapitalizacja (mln zł)	5 401	8 037	-32,8%	5 556	-2,8%
WIG Banki	6 269	7 644	-18,0%	6 252	0,3%
WIG20	1 759	2 133	-17,6%	1 802	-2,4%
WIG30	2 169	2 590	-16,2%	2 197	-1,2%
WIG - indeks główny	58 609	64 900	-9,7%	57 638	1,7%

(*) ostatni dzień notowań w grudniu 2022.

Akcje Banku Millennium są uwzględniane w następujących indeksach WGPW: WIG, WIG Banki, WIG 30, mWIG 40, WIG Poland oraz WIG-ESG.

Symbole giełdowe Banku Millennium: ISIN PLBIG0000016, Bloomberg MIL PW, Reuters MILP.WA

Ratingi Banku Millennium

W dniu 24 marca 2023 r. agencja ratingowa Moody's potwierdziła długo- oraz krótko-terminowe ratingi depozytowe Banku na poziomie Baa3/P-3 oraz rating (P)Ba2 niezabezpieczonych i niepodporządkowanych obligacji w programie EMTN oraz zmieniła perspektywę długoterminowego ratingu depozytowego z "pod obserwacją" na negatywną. Ocena indywidualna BCA Banku została obniżona do ba3 z ba2 a jego skorygowana ocena (Adjusted BCA) została potwierdzona na poziomie ba2.

Działania powyższe odnośnie ratingu Banku zakończyły obserwację w kierunku obniżenia rozpoczętą 20 lipca 2022 r. i przedłużoną 20 grudnia 2022 r. (szczegóły w RB 9/2023 [Raporty bieżące - Relacje inwestorskie - Bank Millennium](#))

Ratingi Banku, na dzień 31 marca 2023 r. przedstawiały się następująco:

Rating	MOODY'S
Długoterminowy rating depozytowy	Baa3
Krótkoterminowy rating depozytowy	Prime-3
Podstawowa Ocena Kredytowa (BCA)/skorygowana BCA	ba3/ba2
Długoterminowy Counterparty Risk Assessment (CRA)/Krótkoterminowy CRA	Baa2(cr)/Prime-2(cr)
Perspektywa ratingu	negatywna

Rating	FITCH
Długoterminowy rating emitenta (IDR)	BB
Narodowy rating długoterminowy	BBB+ (pol)
Krótkoterminowy rating emitenta (IDR)	B
Viability (VR)	bb
Shareholder Support Rating (SSR)	b
Perspektywa ratingu	stabilna

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
27.04.2023	Joao Bras Jorge	Prezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
27.04.2023	Fernando Bicho	Wiceprezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
27.04.2023	Wojciech Haase	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
27.04.2023	Andrzej Gliński	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
27.04.2023	Wojciech Rybak	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
27.04.2023	Antonio Pinto Junior	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
27.04.2023	Jarosław Hermann	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

SKONSOLIDOWANY RAPORT GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU MILLENNIUM ZA 1 KWARTAŁ 2023 R.**SPIS TREŚCI**

SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU MILLENNIUM S.A. ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2023 R.....	30
SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE BANKU MILLENNIUM S.A. ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2023 R.	106

**SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU MILLENNIUM S.A. ZA OKRES 3 MIESIĘCY
ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2023 R.**

SPIS TREŚCI

1.	INFORMACJE OGÓLNE O EMITENCIE	32
2.	WSTĘP I POLITYKA RACHUNKOWOŚCI	34
3.	SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE (GRUPA)	36
4.	NOTY DO SKONSOLIDOWANYCH DANYCH FINANSOWYCH.....	43
1)	Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	43
2)	Koszty z tytułu odsetek i podobne koszty	43
3)	Przychody z tytułu opłat i prowizji.....	44
4)	Koszty z tytułu opłat i prowizji	44
5)	Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	45
6)	Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	45
7)	Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	46
8)	Koszty administracyjne	46
9)	Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	47
10)	Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	47
11)	Podatek dochodowy	48
12)	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu.....	50
13)	Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody ...	51
14)	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	52
15)	Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom	57
16)	Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń.....	58
17)	Odpisy z tytułu utraty wartości wybranych składników aktywów.....	60
18)	Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	61
19)	Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	62
20)	Zobowiązania wobec klientów	63
21)	Zobowiązania z tytułu sprzedanych dłużnych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu.....	63
22)	Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	63
23)	Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	64
24)	Rezerwy	64
5.	ZMIANY W PROCESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM.....	66
6.	SEGMENTY OPERACYJNE.....	75
7.	OPIS TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI.....	79
7.1.	TRANSAKCJE Z GRUPĄ PODMIOTU DOMINUJĄCEGO.....	79
7.2.	STAN AKCJI BANKU POSIADANYCH PRZEZ OSOBY ZARZĄDZAJĄCE I NADZORUJĄCE BANK	80

8.	WARTOŚĆ GODZIWA	82
8.1.	INSTRUMENTY FINANSOWE NIE UJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ.....	82
8.2.	INSTRUMENTY FINANSOWE UJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ	85
9.	ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE	88
9.1.	SPRAWY SĄDOWE	88
9.2.	POZYCJE POZABILANSOWE	91
10.	RYZYSKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH	92
10.1.	SPRAWY SĄDOWE I AKTUALNY STAN REZERW NA RYZYKO PRAWNE	92
10.2.	ZDARZENIA, KTÓRE MOGĄ MIEĆ WPŁYW NA RYZYKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH I ZWIĄZANE Z NIM REZERWY	97
11.	INFORMACJE DODATKOWE	100
11.1.	DANE O AKTYWACH, KTÓRE STANOWIĄ ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ.....	100
11.2.	PAPIERY WARTOŚCIOWE STANOWIĄCE PRZEDMIOT TRANSAKCJI Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU	101
11.3.	DYWIDENDA ZA ROK 2022	101
11.4.	ZYSK / STRATA NA AKCJĘ.....	102
11.5.	AKCJONARIUSZE POSIADAJĄCY CO NAJMNIEJ 5% OGÓLNEJ LICZBY GŁOSÓW NA WZA JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ GRUPY - BANKU MILLENNIUM S.A.	102
11.6.	INFORMACJE O UDZIELENIU PRZEZ GRUPĘ PORĘCZEŃ KREDYTU LUB GWARANCJI	103
11.7.	SEZONOWOŚĆ I CYKLICZNOŚĆ DZIAŁAŃ	103
11.8.	POZOSTAŁE INFORMACJE DODATKOWE I WYDARZENIA PO DACIE BILANSU	103

1. INFORMACJE OGÓLNE O EMITENCIE

Bank Millennium S.A. (Bank) jest ogólnopolskim, uniwersalnym bankiem oferującym swoje usługi wszystkim segmentom rynku poprzez sieć oddziałów i centrów korporacyjnych, sieci indywidualnych doradców i bankowość mobilną i elektroniczną.

Bank, wpisany pod nr KRS 0000010186 do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, ma swoją siedzibę na ul. Stanisława Żaryna 2 a w Warszawie.

Bank jest obecny na Giełdzie Papierów Wartościowych od 1992 r. i był pierwszym bankiem notowanym na warszawskim parkiecie.

Bank jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. (Grupa), która zatrudnia ponad 6 800 pracowników, a podstawowymi przedmiotami jej działalności są działalność bankowa (w tym bank hipoteczny), leasingowa, faktoringowa, maklerska, kapitałowa, zarządzanie funduszami inwestycyjnymi oraz działalność portali internetowych.

Rada Nadzorcza i Zarząd Banku Millennium S.A. według stanu na dzień 31 marca 2023 r.

Skład osobowy Rady Nadzorczej był następujący:

- Bogusław Kott - Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- Nuno Manuel da Silva Amado - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- Dariusz Rosati - Wiceprzewodniczący i Sekretarz Rady Nadzorczej,
- Miguel de Campos Pereira de Bragança - Członek Rady Nadzorczej,
- Olga Grygier-Siddons - Członek Rady Nadzorczej,
- Anna Jakubowski - Członek Rady Nadzorczej,
- Grzegorz Jędrys - Członek Rady Nadzorczej,
- Alojzy Nowak - Członek Rady Nadzorczej,
- Jose Miguel Bensliman Schorch da Silva Pessanha - Członek Rady Nadzorczej,
- Miguel Maya Dias Pinheiro - Członek Rady Nadzorczej,
- Beata Stelmach - Członek Rady Nadzorczej,
- Lingjiang Xu - Członek Rady Nadzorczej.

Skład osobowy Zarządu Banku był następujący:

- Joao Nuno Lima Bras Jorge - Prezes Zarządu,
- Fernando Maria Cardoso Rodrigues Bicho - Wiceprezes Zarządu,
- Wojciech Haase - Członek Zarządu,
- Andrzej Gliński - Członek Zarządu,
- Wojciech Rybak - Członek Zarządu,
- Antonio Ferreira Pinto Junior - Członek Zarządu,
- Jarosław Hermann - Członek Zarządu.

Grupa Kapitałowa Banku Millennium S.A.

Jednostką dominującą Grupy jest Bank Millennium S.A., natomiast jednostką dominującą najwyższego szczebla w stosunku do Banku Millennium S.A. jest Banco Comercial Portugues - spółka notowana na giełdzie w Lizbonie.

Spółki wchodzące w skład Grupy Banku Millennium S.A. na dzień 31.03.2023 r. przedstawia poniższa tabela:

Nazwa	Rodzaj działalności	Siedziba	% udziału Grupy w kapitałach własnych	% udziału Grupy w głosach na WZA lub ZW	Ujęcie w sprawozdaniu Grupy
MILLENNIUM BANK HIPOTECZNY S.A.	czynności banku hipotecznego	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.	usługi leasingowe	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM CONSULTING S.A.*	usługi doradztwa	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM TFI S.A.	zarządzanie funduszami inwestycyjnymi	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.	wynajem i zarządzanie nieruchomościami, działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM GOODIE Sp. z o.o.	działalność portali internetowych	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES Sp. z o.o.	operacje finansowe na rynku kapitałowym i usługi doradcze	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
MILLENNIUM FINANCIAL SERVICES Sp. z o.o.*	działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych	Warszawa	20	20	metoda praw własności
PIAST EXPERT Sp. z o.o. w likwidacji	usługi marketingowe	Tychy	100	100	konsolidacja pełna
LUBUSKIE FABRYKI MEBLI S.A. w likwidacji	wytwarzanie mebli	Świebodzin	50 +1 akcja	50 +1 akcja	metoda praw własności**

* W dniu 29 marca 2023 roku nastąpiło przeniesienie 80% udziałów w spółce Millennium Financial Services sp. z o.o. z Banku odpowiednio na rzecz Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A., które nabyło 72% udziałów Spółki oraz Towarzystwa Ubezpieczeń Europa S.A., które nabyło 8% udziałów Spółki co zostało szerzej opisane pod notą 5 „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy” w Rozdziale 4 „Noty do skonsolidowanych danych finansowych”. Dodatkowo Bank wniósł do MFS dopłatę do kapitału w wysokości 200 000 zł.

** Pomimo sprawowania kontroli nad spółką Lubuskie Fabryki Mebli S.A. z uwagi na nieistotność tej jednostki z punktu widzenia realizacji nadrzędnego celu skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jakim jest prawidłowe przedstawienie sytuacji finansowej Grupy, Grupa nie konsoliduje zaangażowania kapitałowego w tym podmiocie.

2. WSTĘP I POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” przyjętym do stosowania w Unii Europejskiej. Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe nie zawiera wszystkich informacji, które są prezentowane w pełnym sprawozdaniu finansowym, w związku z powyższym niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2022 r.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 r., poz. 757) Bank jest zobowiązany do opublikowania danych finansowych za okres trzech miesięcy kończący się 31 marca 2023 r.

Skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. sporządzone za okres od 1 stycznia 2023 roku do 31 marca 2023 roku:

- obejmuje dane finansowe Banku oraz dane finansowe jednostek zależnych, stanowiących Grupę oraz dane jednostek stowarzyszonych wycenione metodą praw własności,
- zostało sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Grupę działalności gospodarczej w nie zmniejszonym istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia bilansowego,
- zostało przygotowane w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

W roku 2023 Bank kontynuuje realizację Planu Ochrony Kapitału przekazanego do KNF, zgodnie z art. 60 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 963 z późn. zm.). KNF zatwierdziła ten plan w dniu 28 października 2022 roku. Plan przewiduje podwyższenie współczynników kapitałowych znacznie powyżej minimalnych wymaganych poziomów poprzez połączenie dalszej poprawy rentowności operacyjnej oraz inicjatyw optymalizacji kapitału, takich jak zarządzanie aktywami ważonymi ryzykiem (w tym sekurytyzacjami).

Od momentu uruchomienia Panu Bankowi/Grupie udało się znacząco poprawić wskaźniki kapitałowe, plasując je wyraźnie powyżej nowych wymogów regulacyjnych (bez P2G): współczynnik Tier 1 wyniósł 78 pb (Bank) i 83 pb (Grupa) powyżej wymogu minimalnego, a łączny współczynnik kapitałowy (TCR) wyniósł 141 pb (Bank) i 143 pb (Grupa) powyżej wymogu minimalnego. Zakładając brak innych nadzwyczajnych czynników, Bank planuje utrzymywać współczynniki kapitałowe powyżej minimalnych wymaganych poziomów przez cały 2023 rok.

Bank monitoruje na bieżąco sytuację finansową i w razie konieczności podejmie czynności uruchamiające dodatkowe działania naprawcze. W szczególności Bank jest świadomy potencjalnych ryzyk związanych z ewentualnym przedłużeniem tzw. wakacji kredytowych na rok 2024. Materializacja takiego ryzyka mogłaby oznaczać dodatkowe rezerwy, które obniżyłyby wynik netto Banku/Grupy. Dodatkowo dalsze niekorzystne zmiany w zakresie ryzyka prawnego walutowych kredytów hipotecznych mogą oznaczać konieczność zwiększenia poziomu rezerw na to ryzyko poza rezerwami, które mogą wynikać z obecnych trendów. W ocenie Banku zmaterializowanie się tych zdarzeń wpłynęłoby negatywnie na wyniki Banku/Grupy w latach 2023-2024 oraz zmniejszyłoby zakładany organiczny wzrost kapitału, ale nie uniemożliwiłoby Bankowi/Grupie dalszego wdrażania swojej strategii i generowania wyników, które złagodziłyby wpływ takich wydarzeń.

Płynność Grupy Banku Millennium pozostała na bardzo wysokim poziomie w 1 kwartale 2023 roku. Wskaźnik LCR osiągnął poziom 228% na koniec marca 2023, tj. pozostawał znacznie powyżej minimum nadzorczego w wysokości 100%. Wskaźnik kredytów do depozytów utrzymuje się na bezpiecznym poziomie 75% a udział płynnych papierów wartościowych (głównie obligacje emitowane przez rząd, wielostronne banki rozwoju i bony NBP) w aktywach ogółem Grupy pozostaje znaczący i wynosi 25%.

Jednocześnie Bank osiągnął dobre wyniki operacyjne i biznesowe, aktywnie zarządzając i łagodząc ryzyka związane z działalnością bankową. Uwzględniając powyższe okoliczności i zidentyfikowane niepewności, zwłaszcza możliwość niespełniania przez Bank wskaźników wypłacalności kapitałowej w kolejnych okresach sprawozdawczych - Zarząd Banku w oparciu o dokonane analizy wszelkich aspektów działania Banku oraz jego bieżącej i prognozowanej sytuacji finansowej uznał, że zastosowanie założenia kontynuacji działalności do sporządzenia niniejszych sprawozdań finansowych jest zasadne.

Niniejsze skrócone śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 27 kwietnia 2023 r.

3. SKONSOLIDOWANE DANE FINANSOWE (GRUPA)

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

<i>w tysiącach zł</i>	Nota	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Wynik z tytułu odsetek		1 262 124	961 039
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze:	1	2 071 433	1 059 315
Przychody naliczane z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej:		2 047 104	1 065 655
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu		1 797 093	983 669
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody		250 011	81 986
Wynik o charakterze podobnym do odsetkowego od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		24 329	(6 340)
Koszty z tytułu odsetek	2	(809 309)	(98 276)
Wynik z tytułu opłat i prowizji		200 932	220 816
Przychody z tytułu opłat i prowizji	3	260 648	267 907
Koszty z tytułu opłat i prowizji	4	(59 716)	(47 091)
Przychody z tytułu dywidend		205	299
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	5	546 223	(719)
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	6	3 135	(2 735)
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	7	5 901	10 826
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń		322	(2 670)
Wynik z pozycji wymiany		(8 223)	(63 141)
Pozostałe przychody operacyjne		116 108	73 597
Pozostałe koszty operacyjne		(72 187)	(35 328)
Koszty administracyjne	8	(469 294)	(434 626)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	9	(109 375)	(78 762)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych		1 733	(2 622)
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	10	(863 650)	(499 180)
Wynik z tytułu modyfikacji		(27 832)	(3 777)
Amortyzacja		(52 521)	(51 602)
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych		0	0
Podatek bankowy		0	(81 984)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym		533 601	9 431
Podatek dochodowy	11	(281 455)	(131 771)
Wynik finansowy po opodatkowaniu		252 146	(122 340)
W tym przypadający na:			
Właścicieli jednostki dominującej		252 146	(122 340)
Udziały niekontrolujące		0	0
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)		1 213 116 777	1 213 116 777
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)		0,21	(0,10)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Wynik finansowy po opodatkowaniu	252 146	(122 340)
Inne składniki całkowitych dochodów, które zostaną (zostały) przeklasyfikowane na zyski lub straty	402 407	(465 713)
Efekt wyceny papierów dłużnych	285 939	(394 387)
Rachunkowość zabezpieczeń	116 468	(71 326)
Inne składniki całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	0	(4)
Zyski (straty) aktuarialne	0	0
Efekt wyceny instrumentów kapitałowych	0	(4)
Inne składniki całkowitych dochodów przed opodatkowaniem, razem	402 407	(465 717)
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów, które zostaną (zostały) przeklasyfikowane na zyski lub straty	(76 457)	88 485
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	0	1
Inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	325 950	(377 231)
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	578 096	(499 571)
W tym przypadające na:		
Właścicieli jednostki dominującej	578 096	(499 571)
Udziały niekontrolujące	0	0

SKONSOLIDOWANY BILANS

AKTYWA

w tysiącach zł	Nota	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
Kasa, środki w Banku Centralnym		5 452 016	9 536 090	8 285 941
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	12	527 958	363 519	289 033
Instrumenty pochodne		371 422	339 196	188 433
Instrumenty kapitałowe		123	113	121
Instrumenty dłużne		156 413	24 210	100 479
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom		142 879	201 036	257 121
Instrumenty kapitałowe		66 609	128 979	122 786
Instrumenty dłużne		76 270	72 057	134 335
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	13	18 192 605	16 505 606	17 707 350
Instrumenty kapitałowe		24 395	24 396	28 727
Instrumenty dłużne		18 168 210	16 481 210	17 678 623
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	14	75 380 270	76 565 163	78 702 577
Obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		75 078	97 982	296 693
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu		75 305 192	76 467 181	78 405 884
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom	15	10 907 828	4 631 170	1 801 672
Instrumenty dłużne		10 322 224	3 893 212	789 465
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym		585 603	733 095	986 269
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu		0	4 863	25 938
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	16	60 754	135 804	52 245
Inwestycje w jednostkach zależnych, we wspólnych przedsięwzięciach i w jednostkach stowarzyszonych		43 522	0	0
Rzeczowe aktywa trwałe		566 375	572 810	552 168
Wartości niematerialne		435 896	436 622	383 648
Aktywa z tytułu podatku dochodowego		732 494	805 624	775 255
Bieżące należności podatkowe		4 642	4 232	19 734
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18	727 852	801 392	755 521
Pozostałe aktywa		1 371 630	1 177 134	933 377
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		13 749	11 391	15 578
Aktywa razem		113 827 975	110 941 969	109 755 965

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY

<i>w tysiącach zł</i>	Nota	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	12	433 296	385 062	219 321
Instrumenty pochodne		430 216	380 278	198 498
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych		3 080	4 784	20 823
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu		103 158 389	100 577 923	99 539 430
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	19	462 387	727 571	646 646
Zobowiązania wobec klientów	20	100 875 841	98 038 516	97 304 820
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	21	0	0	27
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	22	256 280	243 753	39 644
Zobowiązania podporządkowane	23	1 563 882	1 568 083	1 548 293
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	16	394 859	554 544	661 003
Rezerwy	24	974 133	1 016 169	721 054
Nierozstrzygnięte sprawy sporne		937 002	976 552	681 782
Udzielone zobowiązania i gwarancje		37 132	39 617	39 272
Zobowiązania podatkowe		252 978	32 533	1 630
Bieżące zobowiązania podatkowe		252 706	32 533	1 630
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18	272	0	0
Inne zobowiązania		2 541 818	2 881 332	2 415 852
Zobowiązania razem		107 755 473	105 447 563	103 558 290
KAPITAŁ WŁASNY				
Kapitał zakładowy		1 213 117	1 213 117	1 213 117
Akcje własne		(21)	(21)	(21)
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej		1 147 502	1 147 502	1 147 502
Skumulowane inne całkowite dochody		(716 334)	(1 042 284)	(1 235 864)
Zyski zatrzymane		4 428 238	4 176 092	5 072 941
Kapitał własny razem		6 072 502	5 494 406	6 197 675
Zobowiązania i kapitał własny razem		113 827 975	110 941 969	109 755 965
Wartość księgowa				
Wartość księgowa		6 072 502	5 494 406	6 197 675
Liczba akcji (w szt.)		1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		5,01	4,53	5,10

ZMIANY STANU SKONSOLIDOWANYCH KAPITAŁÓW WŁASNYCH

w tysiącach zł	Razem skonsolido- wany kapitał własny	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Skumulo- wane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	
						wynik niepodzie- lony	pozostałe kapitały
01.01.2023 - 31.03.2023							
Kapitał własny na początek okresu	5 494 406	1 213 117	(21)	1 147 502	(1 042 284)	(824 873)	5 000 965
Całkowite dochody za okres (netto)	578 096	0	0	0	325 950	252 146	0
wynik finansowy	252 146	0	0	0	0	252 146	0
wycena papierów dłużnych	231 611	0	0	0	231 611	0	0
wycena instrumentów kapitałowych	0	0	0	0	0	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	94 339	0	0	0	94 339	0	0
Zakup i wydanie akcji własnych pracownikom	0	0	0	0	0	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	1 041 432	(1 041 432)
Kapitał własny na koniec okresu	6 072 502	1 213 117	(21)	1 147 502	(716 334)	468 705	3 959 533
01.01.2022 - 31.12.2022							
Kapitał własny na początek okresu	6 697 246	1 213 117	(21)	1 147 502	(858 633)	(1 198 425)	6 393 706
Całkowite dochody za okres (netto)	(1 198 217)	0	0	0	(183 651)	(1 014 566)	0
wynik finansowy	(1 014 566)	0	0	0	0	(1 014 566)	0
wycena papierów dłużnych	(165 275)	0	0	0	(165 275)	0	0
wycena instrumentów kapitałowych	(3 583)	0	0	0	(3 583)	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	(21 991)	0	0	0	(21 991)	0	0
zyski / straty aktuarialne	7 198	0	0	0	7 198	0	0
Zakup i wydanie akcji własnych pracownikom	(4 623)	0	0	0	0	0	(4 623)
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	1 388 118	(1 388 118)
Kapitał własny na koniec okresu	5 494 406	1 213 117	(21)	1 147 502	(1 042 284)	(824 873)	5 000 965
01.01.2022 - 31.03.2022							
Kapitał własny na początek okresu	6 697 246	1 213 117	(21)	1 147 502	(858 633)	(1 198 425)	6 393 706
Całkowite dochody za okres (netto)	(499 571)	0	0	0	(377 231)	(122 340)	0
wynik finansowy	(122 340)	0	0	0	0	(122 340)	0
wycena papierów dłużnych	(319 454)	0	0	0	(319 454)	0	0
wycena instrumentów kapitałowych	(3)	0	0	0	(3)	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	(57 774)	0	0	0	(57 774)	0	0
Zakup i wydanie akcji własnych pracownikom	0	0	0	0	0	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	1 388 118	(1 388 118)
Kapitał własny na koniec okresu	6 197 675	1 213 117	(21)	1 147 502	(1 235 864)	67 353	5 005 588

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH
A. PRZEPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Zysk (strata) po opodatkowaniu	252 146	(122 340)
Korekty razem:	3 124 252	6 415 691
Odsetki otrzymane	1 791 573	1 000 765
Odsetki zapłacone	(727 433)	(79 148)
Amortyzacja	52 521	51 602
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	0	0
Przychody z tytułu dywidend	(205)	(299)
Rezerwy	(42 036)	125 524
Wynik na sprzedaży i likwidacji inwestycyjnych aktywów finansowych	(548 445)	645
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	61 047	(228 276)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom	51 627	(30 507)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(435 236)	(1 010 492)
Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	(2 586)	239 707
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	(111 451)	122 736
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	(248 915)	168 600
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	3 533 658	5 923 886
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	19 936	(10 814)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	12 527	393
Zmiana stanu rozrachunków z tytułu podatku dochodowego	283 863	131 671
Podatek dochodowy zapłacony	(66 198)	(32 557)
Zmiana stanu pozostałych aktywów i pasywów	(535 963)	24 402
Pozostałe pozycje	35 968	17 854
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 376 398	6 293 351

B. PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Wpływy z działalności inwestycyjnej	507 717	5 511
Zbycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	7 600	5 212
Zbycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	499 912	0
Zbycie inwestycyjnych aktywów finansowych	0	0
Pozostałe wpływy inwestycyjne	205	299
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	(2 799 711)	(371 977)
Nabycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	(49 333)	(11 015)
Zakup akcji Euro Bank z pomniejszeniem o nabyte środki pieniężne	0	0
Nabycie inwestycyjnych aktywów finansowych	(2 750 378)	(360 962)
Pozostałe wydatki inwestycyjne	0	0
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2 291 994)	(366 466)

C. PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Wpływy z działalności finansowej	0	0
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	0	0
Emisja dłużnych papierów wartościowych	0	0
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wpływy z emisji akcji własnych oraz dopłat do kapitału	0	0
Pozostałe wpływy finansowe	0	0
Wydatki z tytułu działalności finansowej	(45 273)	(66 978)
Splata kredytów długoterminowych	(5 000)	(55 000)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	0	0
Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wydatki z tytułu kosztów emisji	0	0
Umorzenie akcji	0	0
Płatności dywidend i innych wypłat na rzecz właścicieli	0	0
Pozostałe wydatki finansowe	(40 273)	(11 978)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(45 273)	(66 978)

D. ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO (A+B+C)	1 039 131	5 859 907
- w tym z tytułu różnic kursowych	(2 664)	2 375
E. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	14 231 089	3 372 244
F. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO (D+E)	15 270 220	9 232 151

4. NOTY DO SKONSOLIDOWANYCH DANYCH FINANSOWYCH

1) PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK I PRZYCHODY O PODOBNYM CHARAKTERZE

	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	250 011	81 986
Instrumenty dłużne	250 011	81 986
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według amortyzowanego kosztu	1 797 093	983 669
Środki w Banku Centralnym	55 573	12 837
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	1 641 333	938 578
Instrumenty dłużne	73 768	345
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	10 281	2 269
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	7 449	3 191
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	8 689	26 449
Wynik o charakterze podobnym do odsetkowego z tytułu:	24 329	(6 340)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	3 720	7 674
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu - Instrumenty pochodne	19 513	(14 549)
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu - Instrumenty dłużne	1 096	535
Razem	2 071 433	1 059 315

W linii „Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń” Grupa prezentuje wynik odsetkowy z tytułu pochodnych instrumentów wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi w zakresie zabezpieczenia przepływów pieniężnych oraz wartości godziwej. Szczegółowy opis stosowanych przez Grupę relacji zabezpieczających został zamieszczony w nocie (16).

Przychody odsetkowe za 1 kwartał 2023 r. zawierają odsetki naliczone od kredytów z rozpoznaną utratą wartości w kwocie 50 059 tys. zł (odpowiednio dla danych porównawczych za 1 kwartał 2022 r. kwota tych odsetek wynosiła 21 593 tys. zł).

2) KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK I PODOBNE KOSZTY

	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:	(809 309)	(98 276)
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	(6 386)	(6 362)
Zobowiązania wobec klientów	(732 390)	(64 577)
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	(19 936)	(7 197)
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	(12 527)	(317)
Zobowiązania podporządkowane	(35 967)	(17 819)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(2 103)	(2 004)
Inne	0	0
Razem	(809 309)	(98 276)

3) PRZYCHODY Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI

	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Prowizje za prowadzenie rachunków	29 624	40 489
Prowizje za realizację przelewów, wpłat i wypłat gotówkowych oraz inne transakcje płatnicze	22 817	21 326
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	53 358	59 976
Prowizje z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	3 809	3 876
Prowizje za obsługę kart płatniczych i kredytowych	68 902	60 960
Prowizje z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	48 854	41 136
Prowizje z tytułu dystrybucji jednostek uczestnictwa i innych produktów oszczędnościowych	6 307	11 351
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i powierniczej	2 808	5 002
Prowizje z tytułu funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Grupę	14 241	16 433
Pozostałe prowizje	9 928	7 358
Razem	260 648	267 907

4) KOSZTY Z TYTUŁU OPŁAT I PROWIZJI

	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Prowizje za prowadzenie rachunków	(10 321)	(2 759)
Prowizje za realizację przelewów, wpłat i wypłat gotówkowych oraz inne transakcje płatnicze	(1 137)	(1 229)
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek	(6 461)	(6 608)
Prowizje za obsługę kart płatniczych i kredytowych	(26 297)	(23 971)
Prowizje z tytułu działalności maklerskiej i powierniczej	(573)	(863)
Prowizje z tytułu funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Grupę	(2 582)	(2 993)
Prowizje z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	(2 190)	(2 464)
Pozostałe prowizje	(10 155)	(6 204)
Razem	(59 716)	(47 091)

Werdykt Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie zwrotu prowizji w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu

W dniu 11 września 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekł w sprawie Lexitor przeciwko SKOK Stefczyka, Santander Consumer Bank i mBank (sprawa C 383/18), w której stwierdził, że konsument ma prawo żądać zmniejszenia całkowitej kwoty kosztów pożyczki na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu.

Biorąc pod uwagę ten werdykt, Grupa według stanu na dzień 31 marca 2023 posiadała rezerwę w wysokości 76,9 miliona złotych, która została oszacowana na podstawie maksymalnej kwoty potencjalnych zwrotów i prawdopodobieństwa dokonania płatności.

5) WYNIK Z TYTUŁU ZAPRZESTANIA UJMOWANIA AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH NIEWYCENIANYCH WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY

	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Wynik na sprzedaży instrumentów kapitałowych	553 912	0
Operacje instrumentami dłużnymi	(7 333)	(166)
Koszty operacji finansowych	(356)	(553)
Razem	546 223	(719)

W dniu 29 marca 2023 roku nastąpiło przeniesienie 80% udziałów („Udziały”) w spółce Millennium Financial Services sp. z o.o. („Spółka”) z Banku odpowiednio na rzecz Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie Europa S.A., które nabyło 72% udziałów Spółki oraz Towarzystwa Ubezpieczeń Europa S.A., które nabyło 8% udziałów Spółki (łącznie „Kupujący”) oraz zapłata ceny za Udziały na rzecz Banku w kwocie 500 milionów zł.

Sprzedaż Udziałów przez Bank na rzecz Kupujących stanowiła finalizację Transakcji i skutkowałą rozpoznaniem korespondującego z nią pozytywnego wyniku finansowego oraz pozwala na rozpoczęcie Strategicznej Współpracy Ubezpieczeniowej pomiędzy Bankiem oraz Kupującymi, co przedstawiona w Raporcie Bieżącym nr 7/2023 z 13 lutego 2023 roku.

Jednocześnie, w związku ze sprzedażą 80% akcji Spółki i utratą kontroli nad Spółką, Bank dokonał wstępnej wyceny pozostałego udziału niekontrolującego w Spółce w wartości godziwej wynoszącej 43,3 mln zł (brutto).

Dodatkowo Bank rozpoznał dodatni wpływ w wysokości 54,0 mln zł (brutto) jako wycenę instrumentu pochodnego wynikającego z ustalonych potencjalnych przyszłych wypłat wynagrodzeń.

Patrząc z perspektywy rachunku zysków i strat: wynik zrealizowany na sprzedaży (499,9 mln zł; zapłata ceny pomniejszona o wartość księgową sprzedanych udziałów) oraz wycena instrumentu pochodnego wynikająca z ustalonych potencjalnych przyszłych wypłat wynagrodzeń (54,0 mln zł) zostały ujęte w pozycji „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy”, natomiast wycena pozostałego udziału niekontrolującego została ujęta w „Pozostałych przychodach operacyjnych” (43,3 mln zł).

6) WYNIK Z TYTUŁU AKTYWÓW I ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH PRZEZNACZONYCH DO OBROTU

	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Wynik na instrumentach dłużnych	1 471	(3 403)
Wynik na instrumentach pochodnych	1 663	654
Wynik z pozostałych operacji finansowych	1	14
Razem	3 135	(2 735)

**7) WYNIK Z TYTUŁU AKTYWÓW FINANSOWYCH NIEPRZEZNACZONYCH DO OBROTU WYCENIANYCH
 OBOWIĄZKOWO WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY**

	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	(2 671)	2 081
Wynik na instrumentach kapitałowych	4 359	1 908
Wynik na instrumentach dłużnych	4 213	6 837
Razem	5 901	10 826

8) KOSZTY ADMINISTRACYJNE

	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Koszty pracownicze	(246 046)	(217 934)
Wynagrodzenia	(200 795)	(176 863)
Narzuty na wynagrodzenia	(36 932)	(32 322)
Świadczenia na rzecz pracowników, w tym:	(8 319)	(8 749)
- rezerwy na odprawy emerytalne	(1 150)	(1 548)
- rezerwy na niewykorzystane urlopy	(8)	(17)
- pozostałe	(7 161)	(7 184)
Pozostałe koszty administracyjne	(223 248)	(216 692)
Koszty reklamy, promocji i reprezentacji	(17 806)	(15 320)
Koszty informatyki i łączności	(36 604)	(31 173)
Koszty wynajmu	(18 784)	(12 511)
Koszty utrzymania budynków, wyposażenia, materiałów	(11 714)	(10 336)
Koszty bankomatów i obsługi gotówki	(8 761)	(7 161)
Koszty usług doradczych, audytowych, prawniczych, tłumaczeń	(29 574)	(17 153)
Podatki i opłaty różne	(11 473)	(8 553)
Koszty KIR	(3 042)	(2 678)
Koszty PFRON	(2 002)	(836)
Koszty BFG	(83 434)	(85 847)
Koszty Nadzoru Finansowego	(4 585)	(3 109)
Pozostałe	4 531	(22 015)
Razem	(469 294)	(434 626)

9) KOSZTY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH

	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Z tytułu odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(111 845)	(83 894)
Utworzenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(539 863)	(477 338)
Odwrocenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	417 833	385 498
Kwoty odzyskane z tytułu kredytów uprzednio spisanych w ciężar rezerw	10 225	10 855
Sprzedaż wierzytelności	0	0
Pozostałe ujęte bezpośrednio w Rachunku Zysków i Strat	(40)	(2 910)
Z tytułu odpisów dla papierów wartościowych	0	0
Utworzenie odpisów dla papierów wartościowych	0	0
Odwrocenie odpisów dla papierów wartościowych	0	0
Z tytułu odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	2 470	5 133
Utworzenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	(17 403)	(17 715)
Odwrocenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	19 873	22 848
Razem	(109 375)	(78 762)

10) KOSZTY REZERW NA RYZYKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH

01.01.2023 - 31.03.2023	RAZEM	Alokowane na portfel kredytowy	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne
Stan na początek okresu	5 395 344	4 572 901	822 443
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(98 000)	(98 000)	0
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	863 650	0	863 650
Alokacja do portfela kredytowego	0	905 227	(905 227)
Zmiana stanu rezerw z tytułu różnic kursowych	(85 293)	(85 293)	0
Stan na koniec okresu	6 075 701	5 294 835	780 866

01.01.2022 - 31.03.2022	RAZEM	Alokowane na portfel kredytowy	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne
Stan na początek okresu	3 332 614	2 916 779	415 835
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(25 160)	(25 160)	0
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	499 180	0	499 180
Alokacja do portfela kredytowego	0	369 816	(369 816)
Zmiana stanu rezerw z tytułu różnic kursowych	65 471	65 471	0
Stan na koniec okresu	3 872 105	3 326 906	545 199

	01.01.2023 - 31.03.2023	01.01.2022 - 31.03.2022
Koszty poniesione w związku z negocjacjami rozpoznane w rachunku zysków i strat	(72 199)	(123 641)
- ujęte w pozycji "Wynik z pozycji wymiany"	(53 433)	(123 641)
- ujęte w pozycji "Wynik z tytułu modyfikacji"	(18 766)	0
Koszty poniesione w związku negocjacjami ujęte w ciężar wcześniej utworzonych rezerw	7 622	0

11) PODATEK DOCHODOWY

11A. PODATEK DOCHODOWY UJĘTY W RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT

	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Bieżący podatek	(284 191)	(20 632)
Bieżący rok	(285 565)	(20 632)
Korekta lat ubiegłych	1 374	0
Podatek odroczone:	2 736	(111 138)
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	98	(108 370)
Powstanie / (Wykorzystanie) straty podatkowej	2 638	(2 768)
Razem obciążenie podatkowe w rachunku zysków i strat	(281 455)	(131 771)

11B. EFEKTYWNA STAWKA PODATKOWA

	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Wynik finansowy brutto	533 601	9 431
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Podatek dochodowy wg obowiązującej stawki podatkowej 19%	(101 384)	(1 792)
Wpływ różnic trwałych na obciążenia podatkowe:	(181 567)	(129 979)
Przychody niepodlegające opodatkowaniu	7 337	9 622
Rozwiązanie pozostałych rezerw	7 326	9 467
Pozostałe	11	155
Koszty nie stanowiące kosztów podatkowych	(188 904)	(139 601)
Składka PFRON	(381)	(159)
Składki na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(15 853)	(16 311)
Podatek bankowy	0	(15 577)
Przychody/koszty rezerw na należności faktoringowe i leasingowe	1 076	52
Wierzytelności spisane w ciężar rezerw	(9 238)	(695)
Koszty postępowań sądowych i spraw spornych	(164 945)	(102 667)
Koszty amortyzacji i ubezpieczeń samochodów osobowych w części przekraczającej 150 tys. PLN	(151)	(124)
Koszty z tytułu zawartych uгод	1 418	(678)
Rozliczenia BFG SKOK PIAST	0	(97)
Pozostałe	(830)	(3 345)
Odliczenie podatku zapłaconego za granicą	0	0
Inne różnice między wynikiem finansowym brutto a dochodem do opodatkowania (w tym ulga B+R)	1 496	0
Razem obciążenie podatkowe w Rachunku zysków i strat	(281 455)	(131 771)
Efektywna stawka podatkowa	52,75%	1397,21%

11C. PODATEK ODROZCZONY UJĘTY BEZPOŚREDNIO W KAPITALE WŁASNYM

	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
Wycena aktywów inwestycyjnych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	115 139	169 468	204 793
Wycena instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	55 022	77 151	85 545
Zyski /(straty) aktuarialne	(2 133)	(2 133)	(445)
Podatek odroczony ujęty bezpośrednio w kapitałach	168 028	244 486	289 893

Kontrola zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2015-17

W dniu 12 lutego 2019 r. zostały wszczęte przez Naczelnika Zachodniopomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Szczecinie (ZUCS) kontrole celno-skarbowe w zakresie prawidłowości rozliczeń z tytułu zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2015 i 2016. W dniu 17 grudnia 2019 r. Bank otrzymał wyniki tych kontroli z dnia 13 grudnia 2019 r., w których zakwestionowano zwolnienie ze zryczałtowanego podatku dochodowego od osób prawnych (WHT) odsetek od obligacji Banku wypłacanych w tych latach do spółki MB Finance AB (MBF) z siedzibą w Szwecji stanowiących zabezpieczenie 10-letnich obligacji podporządkowanych o wartości nominalnej 150 mln EURO wyemitowanych przez ten podmiot w grudniu 2007r. (umorzonych w grudniu 2017 r.). 11 czerwca 2021 r. Bank otrzymał decyzje ZUCS w ramach II instancji zmniejszające zaległość w WHT za lata 2015-16 z 6,6 do 5,3 mln zł. Kwota ta wraz z odsetkami została zapłacona przez Bank w dniu 18 czerwca 2021 r. Bank wniósł skargi od tych decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie (WSA). WSA wyrokami z dnia 13 i 27 października 2021 r. uchylił w całości decyzje ZUCS. ZUCS złożył skargi kasacyjne od niekorzystnych dla siebie wyroków do Naczelnego Sądu Administracyjnego (NSA).

13 kwietnia 2021 r. wszczęta została przez Naczelnika ZUCS kontrola w WHT za 2017 r. Zgodnie z przewidywaniami w wyniku kontroli z dnia 29 września 2021 r. ZUCS również zakwestionował zwolnienie z WHT odsetek wypłaconych do MBF w tym roku (kwota spornego WHT wynosi za ten rok ok. 2,2 mln zł). Bank również nie zgadza się z tymi ustaleniami i będzie kontynuował spór z ZUCS. 21 marca 2022 r. Bank otrzymał postanowienie ZUCS o przekształceniu zakończonej kontroli w postępowanie podatkowe. 30 czerwca 2022 r. Bank otrzymał decyzję ZUCS określającą zaległość podatkową w WHT w wysokości 2,2 mln zł. Bank złożył odwołanie od tej decyzji. Postanowieniem z dnia 23 lutego 2023 r. WSA w Szczecinie zawiesił postępowanie sądowo-administracyjne w sprawie WHT za 2017 r. do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia przez NSA sporu dotyczącego WHT za lata 2015-16.

Bank otrzymał ekspertyzę prawną z dnia 29 stycznia 2020 r. profesorów z Katedry Prawa Finansów Publicznych Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, w świetle której stanowisko ZUCS w toczonym sporze zostało uznane za niezgodne z przepisami prawa podatkowego.

12) AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU
12A. AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU

	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
Dłużne papiery wartościowe	156 413	24 210	100 479
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	156 413	24 210	100 479
a) bony	0	0	0
b) obligacje	156 413	24 210	100 479
Pozostałe papiery wartościowe	0	0	0
a) notowane	0	0	0
b) nienotowane	0	0	0
Instrumenty kapitałowe	123	113	121
Kwotowane na aktywnym rynku	123	113	121
a) podmiotów finansowych	42	27	34
b) podmiotów niefinansowych	81	86	88
Korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	0	0	0
Dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych	371 422	339 196	188 433
Razem	527 958	363 519	289 033

12B. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU - WYCENA POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH I KOREKTA Z TYTUŁU RACHUNKOWOŚCI ZABEZPIECZEŃ WARTOŚCI GODZIWEJ ORAZ POZYCJE KRÓTKIE WG STANU NA:

	Wartości godziwe 31.03.2023		
	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	(23 271)	26 356	49 627
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	0	0	0
Swapy na stopę procentową (IRS)	(23 271)	948	24 669
Pozostałe kontrakty na stopę procentową: opcje	450	25 408	24 958
2. Walutowe instrumenty pochodne	(30 941)	39 184	70 125
Kontrakty walutowe	(23 142)	7 712	30 854
Swapy walutowe	(7 799)	31 472	39 271
Pozostałe kontrakty walutowe (CIRS)	0	0	0
Opcje walutowe	0	0	0
3. Instrumenty wbudowane	(304 635)	0	304 635
Opcje wbudowane w depozyty	(304 635)	0	304 635
Opcje wbudowane w emitowane papiery wartościowe	0	0	0
4. Opcje na indeksy	300 053	305 882	5 829
Wycena pochodnych instrumentów finansowych, RAZEM	(58 794)	371 422	430 216
Wycena pozycji zabezpieczanych z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	-	0	0
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży dłużnych papierów wartościowych	-	-	3 080

	Wartości godziwe 31.12.2022			Wartości godziwe 31.03.2022		
	Razem	Aktywa	Pasywa	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne na stopę procentową	(28 842)	29 235	58 077	(28 917)	16 164	45 081
Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	0	0	0	0	0	0
Swapy na stopę procentową (IRS)	(29 344)	1 293	30 637	(29 473)	1 770	31 243
Pozostałe kontrakty na stopę procentową: opcje	502	27 942	27 440	556	14 394	13 838
2. Walutowe instrumenty pochodne	(9 254)	58 525	67 779	19 529	118 131	98 602
Kontrakty walutowe	(12 289)	11 840	24 129	9 653	26 151	16 498
Swapy walutowe	1 436	44 663	43 227	15 379	91 980	76 601
Pozostałe kontrakty walutowe (CIRS)	1 599	2 022	423	(5 503)	0	5 503
Opcje walutowe	0	0	0	0	0	0
3. Instrumenty wbudowane	(250 400)	0	250 400	(53 568)	9	53 577
Opcje wbudowane w depozyty	(250 400)	0	250 400	(53 577)	0	53 577
Opcje wbudowane w emitowane papiery wartościowe	0	0	0	9	9	0
4. Opcje na indeksy	247 414	251 436	4 022	52 891	54 129	1 238
Wycena pochodnych instrumentów finansowych, RAZEM	(41 082)	339 196	380 278	(10 065)	188 433	198 498
Wycena pozycji zabezpieczanych z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	-	0	0	-	0	0
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży dłużnych papierów wartościowych	-	-	4 784	-	-	20 823

13) AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ INNE CAŁKOWITE DOCHODY

	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
Dłużne papiery wartościowe	18 168 210	16 481 210	17 678 623
Papiery wartościowe Skarbu Państwa	11 701 827	13 554 072	17 228 428
a) bony	0	0	0
b) obligacje	11 701 827	13 554 071	17 228 428
Papiery wartościowe banku centralnego	6 048 195	2 528 310	42 500
a) bony	6 048 195	2 528 310	42 500
b) obligacje	0	0	0
Pozostałe papiery wartościowe:	418 188	398 828	407 695
a) notowane	418 188	398 828	407 695
b) nienotowane	0	0	0
Udziały i akcje w innych jednostkach	24 395	24 396	28 727
Inne instrumenty finansowe	0	0	0
Razem	18 192 605	16 505 606	17 707 350

14) KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM
14A. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM OBOWIĄZKOWO WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Wartość bilansowa:	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
Obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	75 078	97 982	296 693
- Przedsiębiorstwa	32	66	100
- Osoby prywatne	75 046	97 916	296 593
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0

W momencie wdrożenia MSSF9 Grupa wyodrębniła ekspozycje kredytowe zawierające w definicji oprocentowania dźwignię finansową/mnożnik które ujmuję w niniejszym sprawozdaniu finansowym jako „Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat - Kredyty i zaliczki. Zapisy MSSF9 wskazują iż cecha mnożnika powoduje modyfikację pieniądza w czasie i konieczność wyceny do wartości godziwej, pomimo iż sens ekonomiczny tych transakcji czyli zarządzanie portfelem nieoparte o wartość godziwą i utrzymywanie portfela w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy jest charakterystyczne dla portfeli wycenianych według zamortyzowanego kosztu. W 2021 r. w wyniku zmiany zapisów umownych (eliminacja cechy mnożnika) część z tych ekspozycji zaczęła być ponownie wyceniana według zamortyzowanego kosztu. Zmiana dotyczyła kredytów w przypadkach których klienci całkowicie spłacili swoje zaangażowanie od którego odsetki naliczane były w oparciu o starą formułę zawierającą mnożnik. Ekspozycje zaciągnięte po tym czasie na nowych warunkach umownych (bez mnożnika), są wyceniane według zamortyzowanego kosztu).

Bank dokonuje spisanie wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych w przypadku gdy nie istnieje uzasadnione prawdopodobieństwo odzyskania w całości (spisanie całkowite) lub części (spisanie częściowe) danego składnika aktywów finansowych. W następstwie dokonania spisań częściowych Bank objął rezerwę (pomniejszając wartość bilansową brutto wierzytelności) odsetki karne w wysokości 413 milionów złotych według stanu na dzień 31 marca 2023.

14B. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, wg stanu na 31.03.2023	66 638 998	7 491 077	3 650 720	(376 245)	(357 577)	(1 741 781)	75 305 192
- Przedsiębiorstwa	16 870 308	1 498 975	705 385	(103 327)	(71 896)	(264 760)	18 634 685
- Osoby prywatne	49 569 249	5 991 239	2 945 335	(271 127)	(285 681)	(1 477 021)	56 471 994
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	199 441	863	0	(1 791)	0	0	198 513
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, wg stanu na 31.12.2022	68 696 492	6 725 350	3 466 149	(372 163)	(364 173)	(1 684 475)	76 467 182
- Przedsiębiorstwa	16 775 373	1 508 622	637 682	(115 976)	(59 368)	(238 824)	18 507 510
- Osoby prywatne	51 722 402	5 215 685	2 828 467	(254 633)	(304 804)	(1 445 651)	57 761 466
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	198 718	1 043	0	(1 554)	(1)	0	198 206
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, wg stanu na 31.03.2022	73 342 811	3 942 489	3 540 314	(315 933)	(238 758)	(1 865 039)	78 405 884
- Przedsiębiorstwa	17 392 746	1 212 758	848 019	(103 708)	(50 692)	(336 250)	18 962 873
- Osoby prywatne	55 692 623	2 729 726	2 692 295	(211 387)	(188 066)	(1 528 789)	59 186 402
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	257 442	5	0	(838)	0	0	256 609

14C. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

	31.03.2023	
	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Wyceniane wg wartości godziwej
Kredyty i pożyczki udzielone	68 820 961	19 257
▪ podmiotom gospodarczym	11 849 163	0
▪ klientom indywidualnym	56 901 554	19 257
▪ jednostkom budżetowym	70 244	0
Należności z tytułu kart płatniczych	1 055 981	55 821
▪ od podmiotów gospodarczych	13 961	32
▪ od klientów indywidualnych	1 042 020	55 789
Skupione wierzytelności	166 605	
▪ podmiotów gospodarczych	166 605	
▪ jednostek budżetowych	0	
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	1 551	
Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym	0	
Należności z tytułu leasingu finansowego	7 113 019	
Inne	32 842	
Odsetki	589 836	
Razem	77 780 795	75 078
Odpisy aktualizujące wartość należności	(2 475 603)	-
Razem wartość bilansowa	75 305 192	75 078

	31.12.2022		31.03.2022	
	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Wyceniane wg wartości godziwej	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Wyceniane wg wartości godziwej
Kredyty i pożyczki udzielone	69 897 310	23 708	72 462 188	59 924
▪ podmiotom gospodarczym	11 642 443	0	12 481 601	0
▪ klientom indywidualnym	58 199 858	23 708	59 898 040	59 924
▪ jednostkom budżetowym	55 009	0	82 547	0
Należności z tytułu kart płatniczych	1 034 385	74 274	799 579	236 769
▪ od podmiotów gospodarczych	13 946	66	14 448	100
▪ od klientów indywidualnych	1 020 439	74 208	785 131	236 669
Skupione wierzytelności	195 655		114 501	
▪ podmiotów gospodarczych	195 655		114 501	
▪ jednostek budżetowych	0		0	
Zrealizowane gwarancje i poręczenia	7 203		7 749	
Dłużne papiery wartościowe uprawnione do redyskonta w Banku Centralnym	76		33	
Należności z tytułu leasingu finansowego	7 160 606		6 965 087	
Inne	30 277		24 044	
Odsetki	562 478		452 433	
Razem	78 887 990	97 982	80 825 614	296 693
Odpisy aktualizujące wartość należności	(2 420 809)	-	(2 419 730)	-
Razem wartość bilansowa	76 467 181	97 982	78 405 884	296 693

14D. JAKOŚĆ PORTFELA KREDYTÓW I POŻYCZEK WYCENIANYCH WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	77 780 795	78 887 990	80 825 614
z rozpoznaną utratą wartości	3 650 720	3 466 148	3 540 314
bez rozpoznanej utraty wartości	74 130 075	75 421 842	77 285 300
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(2 475 603)	(2 420 809)	(2 419 730)
na ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	(1 741 781)	(1 684 474)	(1 865 039)
na ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości	(733 822)	(736 335)	(554 691)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto):	75 305 192	76 467 181	78 405 884

14E. PODZIAŁ KREDYTÓW I POŻYCZEK WYCENIANYCH WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU ZE WZGLĘDU NA METODĘ SZACUNKU UTRATY WARTOŚCI

	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	77 780 795	78 887 990	80 825 614
wyceniane indywidualnie	548 139	501 115	795 046
wyceniane portfelowo	77 232 656	78 386 875	80 030 568
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(2 475 603)	(2 420 809)	(2 419 730)
utworzony na bazie analizy indywidualnej	(171 817)	(168 105)	(262 080)
utworzony na bazie analizy kolektywnej	(2 303 786)	(2 252 704)	(2 157 650)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto):	75 305 192	76 467 181	78 405 884

14F. PODZIAŁ KREDYTÓW I POŻYCZEK WYCENIANYCH WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU ZE WZGLĘDU NA RODZAJ KLIENTÓW

	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto)	77 780 795	78 887 990	80 825 614
korporacyjnym	19 274 972	19 121 437	19 710 970
indywidualnym	58 505 823	59 766 553	61 114 644
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(2 475 603)	(2 420 809)	(2 419 730)
utworzony na należności od klientów korporacyjnych	(441 774)	(415 722)	(491 488)
utworzony na należności od klientów indywidualnych	(2 033 829)	(2 005 087)	(1 928 242)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto):	75 305 192	76 467 181	78 405 884

14G. ZMIANA STANU ODPISÓW Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI KREDYTÓW I POŻYCZEK WYCENIANYCH WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU

	01.01.2023 - 31.03.2023	01.01.2022 - 31.12.2022	01.01.2022 - 31.03.2022
Stan na początek okresu	2 420 809	2 374 246	2 374 246
Zmiana w wartości rezerw:	54 794	46 563	45 484
Odpisy dokonane w okresie	539 863	1 671 698	477 120
Wartości spisane w ciężar odpisów	(84 457)	(281 934)	(68 171)
Odwrócenie odpisów w okresie	(417 595)	(1 191 876)	(385 268)
Sprzedaż wierzytelności	0	(241 148)	0
Utworzenie KOIM*	18 314	71 224	16 963
Zmiana z tytułu różnic kursowych	(3 587)	19 594	4 408
Inne	2 256	(995)	432
Stan na koniec okresu	2 475 603	2 420 809	2 419 730

* Zgodnie z MSSF9 Grupa nalicza odsetki od portfela kredytowego z rozpoznaną utratą wartości od wartości ekspozycji netto. W tym celu naliczana jest i ujmowana jako pomniejszenie przychodów odsetkowych tak zwana korekta odsetek impairmentowych („KOIM”). Przedmiotowa korekta w bilansie prezentowana jest jako odpis z tytułu utraty wartości, w konsekwencji uzgodnienie zmiany stanu odpisów z tytułu utraty wartości wymaga uwzględnienia korekty KOIM ujmowanej w przychodach odsetkowych.

Grupa posiada w bilansie aktywa POCl w efekcie rozpoznania kredytów z rozpoznaną utratą wartości po połączeniu z Euro Bank S.A. i przejściu SKOK Piast. W momencie połączenia przedmiotowe aktywa zostały ujęte w księgach Banku według wartości godziwej.

Wartość aktywów POCl przedstawia się następująco:

	Wartość bilansowa brutto	Skumulowana utrata wartości	Wartość bilansowa netto
31.03.2023			
- Przedsiębiorstwa	19 593	(476)	19 117
- Osoby prywatne	126 590	(20 209)	106 382
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0
31.12.2022			
- Przedsiębiorstwa	15 216	(26)	15 190
- Osoby prywatne	137 235	(13 150)	124 085
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0
31.03.2022			
- Przedsiębiorstwa	58	139	197
- Osoby prywatne	233 748	(37 125)	196 623
- Sektor instytucji rządowych i samorządowych	0	0	0

14H. KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU WG STRUKTURY WALUTOWEJ

	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
W walucie polskiej	67 643 832	67 681 948	67 594 195
W walutach obcych (po przeliczeniu na zł):	10 136 963	11 206 042	13 231 419
waluta: USD	65 576	67 654	168 829
waluta: EUR	4 373 109	4 107 584	3 864 722
waluta: CHF	5 694 339	7 027 404	9 191 203
pozostałe waluty	3 939	3 400	6 665
Razem brutto	77 780 795	78 887 990	80 825 614

15) AKTYWA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU INNE NIŻ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM
15A. AKTYWA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU INNE NIŻ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM

31.03.2023	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Instrumenty dłużne	10 322 229	0	0	(5)	0	0	10 322 224
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	585 646	0	0	(43)	0	0	585 603
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	0	0	0

31.12.2022	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Instrumenty dłużne	3 893 218	0	0	(6)	0	0	3 893 212
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	733 376	0	0	(281)	0	0	733 095
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	4 863	0	0	0	0	0	4 863

31.03.2022	Wartość bilansowa brutto			Skumulowana utrata wartości			Wartość bilansowa netto
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	
Instrumenty dłużne	789 466	0	0	(1)	0	0	789 465
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	986 496	0	0	(227)	0	0	986 269
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	25 938	0	0	0	0	0	25 938

15B. INSTRUMENTY DŁUŻNE

	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
banki i inne instytucje monetarne	677 285	458 623	0
pozostałe przedsiębiorstwa	0	0	0
sektor budżetowy	9 644 939	3 434 589	789 465
Razem	10 322 224	3 893 212	789 465

15C. LOKATY ORAZ KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE BANKOM I INNYM INSTYTUCJOM MONETARNYM

	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
Rachunki bieżące	173 205	181 896	188 190
Lokaty	410 233	548 647	797 827
Inne	476	0	0
Odsetki	1 732	2 833	479
Razem należności brutto	585 646	733 376	986 496
Odpis aktualizacyjny z tytułu utraty wartości	(43)	(281)	(227)
Razem należności netto	585 603	733 095	986 269

15D. TRANSAKcje Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU

	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
banki i inne instytucje monetarne	0	0	0
pozostałe przedsiębiorstwa	0	4 854	25 935
odsetki	0	9	3
Razem	0	4 863	25 938

16) INSTRUMENTY POCHODNE - RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ
16A. RELACJE ZABEZPIEZAJĄCE

Poniżej zaprezentowano szczegółowe informacje na temat relacji zabezpieczających, pozycji wyznaczonych jako zabezpieczane i zabezpieczające oraz prezentacji wyniku, czynnych wg stanu na 31.03.2023 r.:

	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel złotych aktywów finansowych	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez portfel walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je zobowiązań złotych
Opis relacji zabezpieczających	Grupa zabezpiecza ryzyko zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez złote aktywa finansowe. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka stopy procentowej.	Grupa zabezpiecza ryzyko zmienności przepływów pieniężnych generowanych przez walutowe kredyty hipoteczne oraz przez zobowiązania złote stanowiące bazę finansową dla tych kredytów. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej.
Pozycje zabezpieczane	Przepływy pieniężne wynikające z portfela złotych aktywów finansowych	Przepływy pieniężne wynikające z portfela walutowych kredytów hipotecznych oraz finansujących je depozytów złotych i wyemitowanych złotych dłużnych papierów wartościowych.
Instrumenty zabezpieczające	Transakcje IRS	Transakcje CIRS
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny; odsetki zarówno od instrumentów zabezpieczających jaki i od instrumentów zabezpieczanych ujmowane są w wyniku odsetkowym. Nieefektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat jako wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.	Efektywna część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywną część wyceny instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w rachunku zysków i strat jako wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

	Zabezpieczenie wartości godziwej instrumentu dłużnego o stałej stopie procentowej	Zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych z tytułu przyszłych przychodów i kosztów odsetkowych denominowanych w walutach obcych
Opis relacji zabezpieczającej	Grupa zabezpiecza część ryzyka stopy procentowej, związanego ze zmianą wartości godziwej dłużnego instrumentu o stałej stopie procentowej wycenianego przez inne całkowite dochody, wynikającej ze zmienności rynkowych stóp procentowych.	Grupa zabezpiecza ryzyko zmienności przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu walutowych przychodów i kosztów odsetkowych. Zmienność przepływów pieniężnych wynika z ryzyka walutowego.
Pozycje zabezpieczane	Portfel stałokuponowych dłużnych papierów wartościowych zaklasyfikowane do kategorii aktywów finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody denominowane w PLN.	Przeptywy pieniężne z tytułu przyszłych przychodów i kosztów odsetkowych denominowanych w walutach obcych.
Instrumenty zabezpieczające	Transakcje IRS	Pozycja walutowa wynikająca z rozpoznanych przyszłych zobowiązań leasingowych.
Prezentacja wyniku na transakcjach zabezpieczanych i zabezpieczających	Wynik z tytułu zmiany wyceny do wartości godziwej pozycji zabezpieczanych w zakresie zabezpieczanego ryzyka odnoszony jest do wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń. Pozostała część zmiany wyceny do wartości godziwej ujmowana jest w pozostałych całkowitych dochodach. Odsetki od dłużnych papierów wartościowych ujmowane są w wyniku odsetkowym. Zmiana wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych stanowiących zabezpieczenie jest prezentowana w wyniku z tytułu rachunkowości zabezpieczeń, a odsetki od tych instrumentów ujmowane są w wyniku odsetkowym.	Efektywna część rewaluacji spot instrumentów zabezpieczających ujmowana jest w kapitale z aktualizacji wyceny. Nieefektywną część wyceny pozycji zabezpieczającej ujmowana jest w rachunku zysków i strat jako wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

16B. RACHUNKOWOŚĆ ZABEZPIECZEŃ - WYCENA BILANSOWA

	Wartości godziwe 31.03.2023		
	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych związane ze stopą procentową i/lub kursem walutowym			
Kontrakty CIRS	(91 334)	60 754	152 088
Kontrakty IRS	(242 771)	0	242 771
Kontrakty FXS	0	0	0
2. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej związane ze stopą procentową			
Kontrakty IRS	0	0	0
3. Razem instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie	(334 105)	60 754	394 859

	Wartości godziwe 31.12.2022			Wartości godziwe 31.03.2022		
	Razem	Aktywa	Pasywa	Razem	Aktywa	Pasywa
1. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie przepływów pieniężnych związane ze stopą procentową i/lub kursem walutowym						
Kontrakty CIRS	(60 707)	135 804	196 511	(195 435)	52 245	247 680
Kontrakty IRS	(358 033)	0	358 033	(413 323)	0	413 323
Kontrakty FXS	0	0	0	0	0	0
2. Instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie wartości godziwej związane ze stopą procentową						
Kontrakty IRS	0	0	0	0	0	0
3. Razem instrumenty pochodne stanowiące zabezpieczenie						
	(418 740)	135 804	554 544	(608 758)	52 245	661 003

17) ODPISY Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI WYBRANYCH SKŁADNIKÓW AKTYWÓW

Odpisy aktualizujące:	inwestycyjne papiery wartościowe	rzeczowe aktywa trwałe	wartości niematerialne	aktywa trwałe do zbycia	inne aktywa
Stan na 01.01.2023	5 002	816	3 988	137	29 405
- Utworzenie odpisów	0	0	0	0	7 203
- Odwrócenie odpisów	(1)	0	0	0	(7 649)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(327)
- Pozostałe zmiany	0	0	0	(137)	137
Stan na 31.03.2023	5 001	816	3 988	0	28 769
Stan na 01.01.2022	5 005	8 875	3 988	137	31 618
- Utworzenie odpisów	5	0	0	0	14 493
- Odwrócenie odpisów	0	(8 059)	0	0	(10 978)
- Wykorzystanie	(8)	0	0	0	(5 728)
- Pozostałe zmiany	0	0	0	0	0
Stan na 31.12.2022	5 002	816	3 988	137	29 405
Stan na 01.01.2022	5 005	8 875	3 988	137	31 618
- Utworzenie odpisów	0	0	0	0	5 424
- Odwrócenie odpisów	0	0	0	0	(2 801)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(4 438)
- Pozostałe zmiany	0	0	0	0	0
Stan na 31.03.2022	5 005	8 875	3 988	137	29 803

18) AKTYWA I REZERWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

	31.03.2023		
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	(4 731)	(19 850)	(24 581)
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	13 133	(30 095)	(16 962)
Niezrealizowane należności/zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	55 597	(46 342)	9 255
Odsetki do zapłacenja/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	94 275	(245 985)	(151 710)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	0	(110 248)	(110 248)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	198 255	(0)	198 255
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	529 933	0	529 933
Świadczenia pracownicze	19 393	0	19 393
Prawa do użytkowania	5 054	0	5 054
Rezerwy na koszty	83 441	0	83 441
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	212 467	(44 396)	168 071
Wycena udziałów (akcji)	1 273	(39 762)	(38 489)
Straty podatkowe do odliczenia w przyszłości	60 124	0	60 124
Pozostałe	(2 613)	(1 071)	(3 683)
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	1 265 601	(537 749)	727 852
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy, netto
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	0	(947)	(947)
Świadczenia pracownicze	174	0	174
Prawa do użytkowania	(1)	0	(1)
Rezerwy na koszty	551	0	551
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	0	(42)	(42)
Pozostałe	32	(39)	(8)
Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy, netto	756	(1 028)	(272)

	31.12.2022			31.03.2022		
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	(202)	(23 027)	(23 229)	20 615	(26 547)	(5 932)
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	33 393	(47 466)	(14 073)	(4 912)	(3 549)	(8 461)
Niezrealizowane należności/zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	73 405	(59 804)	13 601	20 444	(17 608)	2 836
Odsetki do zapłacenja/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	79 570	(290 234)	(210 664)	16 976	(167 428)	(150 452)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	0	(109 345)	(109 345)	0	(85 597)	(85 597)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	238 828	(795)	238 033	141 957	(1 245)	140 712
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	516 489	0	516 489	456 706	0	456 706
Świadczenia pracownicze	20 807	0	20 807	19 400	0	19 400
Prawa do użytkowania	4 756	0	4 756	6 041	0	6 041
Rezerwy na koszty	84 037	0	84 037	77 372	0	77 372
Wycena aktywów inwestycyjnych, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	299 930	(55 444)	244 486	339 492	(49 598)	289 894
Wycena udziałów (akcji)	1 273	(19 420)	(18 147)	1 273	(36 959)	(35 686)
Straty podatkowe do odliczenia w przyszłości	57 486	0	57 486	52 087	0	52 087
Pozostałe	(3 017)	172	(2 845)	471	(3 870)	(3 399)
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	1 406 755	(605 363)	801 392	1 147 922	(392 401)	755 521

19) ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKÓW I INNYCH INSTYTUCJI MONETARNYCH

	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
W rachunku bieżącym	36 457	25 287	41 389
Depozyty terminowe	372 470	589 046	288 421
Otrzymane kredyty i pożyczki	50 000	105 000	315 079
Odsetki	3 460	8 238	1 757
Razem	462 387	727 571	646 646

20) ZOBOWIĄZANIA WOBEC KLIENTÓW

	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
Zobowiązania wobec klientów indywidualnych	70 101 423	68 787 007	64 271 506
Rachunki bieżące	49 519 022	49 106 928	53 420 765
Depozyty terminowe	20 117 851	19 247 973	10 585 881
Inne	251 176	248 573	242 329
Naliczone odsetki	213 374	183 533	22 531
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	24 179 736	23 616 227	24 373 575
Rachunki bieżące	12 131 023	13 263 263	15 886 519
Depozyty terminowe	11 601 313	9 889 840	8 041 073
Inne	377 085	402 878	432 840
Naliczone odsetki	70 315	60 246	13 143
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	6 594 682	5 635 282	8 659 739
Rachunki bieżące	3 270 847	3 195 080	5 228 402
Depozyty terminowe	3 308 155	2 418 727	3 424 771
Inne	4 148	8 193	1 955
Naliczone odsetki	11 532	13 282	4611
Razem	100 875 841	98 038 516	97 304 820

21) ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU SPRZEDANYCH DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH Z UDZIELONYM PRYZRZECZENIEM ODKUPU

	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
wobec Banku Centralnego	0	0	0
wobec pozostałych banków	0	0	27
wobec Klientów	0	0	0
odsetki	0	0	0
Razem	0	0	27

22) ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU EMISJI DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

	01.01.2023 - 31.03.2023	01.01.2022 - 31.12.2022	01.01.2022 - 31.03.2022
Stan na początek okresu	243 753	39 568	39 568
Zwiększenia, z tytułu:	12 527	244 278	317
emisja obligacji Banku	0	242 500	0
naliczenie odsetek	12 527	1 778	317
Zmniejszenia, z tytułu:	0	(40 093)	(241)
wykup bankowych papierów wartościowych	0	0	0
wykup obligacji Banku	0	0	0
wykup obligacji Millennium Leasing	0	(39 450)	0
wypłata odsetek	0	(643)	(241)
Stan na koniec okresu	256 280	243 753	39 644

23) ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ PODPORZĄDKOWANYCH

	01.01.2023 - 31.03.2023	01.01.2022 - 31.12.2022	01.01.2022 - 31.03.2022
Stan na początek okresu	1 568 083	1 541 144	1 541 144
Zwiększenia, z tytułu:	35 967	110 182	17 819
emisja obligacji podporządkowanych	0	0	0
naliczenie odsetek	35 967	110 182	17 819
Zmniejszenia, z tytułu:	(40 168)	(83 243)	(10 670)
splata odsetek	(40 168)	(83 243)	(10 670)
Stan zobowiązań podporządkowanych na koniec okresu	1 563 882	1 568 083	1 548 293

W latach 2022 i 2023 Grupa nie odnotowała żadnych opóźnień w płatności rat kapitałowych lub odsetkowych, ani nie naruszyła żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań podporządkowanych.

24) REZERWY

24A. REZERWY

	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
Udzielone zobowiązania i gwarancje	37 132	39 617	39 272
Nierozstrzygnięte sprawy sporne	937 002	976 552	681 782
Razem	974 133	1 016 169	721 054

24B. ZMIANA STANU REZERW NA UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA I GWARANCJE

	01.01.2023 - 31.03.2023	01.01.2022 - 31.12.2022	01.01.2022 - 31.03.2022
Stan na początek okresu	39 617	44 354	44 354
Utworzenie rezerw	17 403	42 174	17 715
Rozwiązanie rezerw	(19 873)	(46 984)	(22 848)
Różnice kursowe	(15)	73	51
Stan na koniec okresu	37 132	39 617	39 272

24C. ZMIANA STANU REZERW NA NIEROZSTRZYgniĘTE SPRAWY SPORNE

	01.01.2023 - 31.03.2023	01.01.2022 - 31.12.2022	01.01.2022 - 31.03.2022
Stan na początek okresu	976 552	551 176	551 176
Utworzenie rezerw	4 378	27 325	3 232
Rozwiązanie rezerw	(2 351)	(8 382)	(1 815)
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	0	(175)	(175)
Utworzenie rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych*	863 650	2 017 320	499 180
Alokacja do portfela kredytowego	(905 227)	(1 610 712)	(369 816)
Stan na koniec okresu	937 002	976 552	681 782

* Utworzenie rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych zostało szerzej opisane w **Rozdziale 10. Ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych.**

5. ZMIANY W PROCESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Zarządzanie ryzykiem odgrywa kluczową rolę w strategii zrównoważonego i stabilnego rozwoju Grupy, służąc optymalizacji relacji pomiędzy ryzykiem i zyskiem w ramach różnych linii biznesowych, jak również utrzymaniu adekwatnego profilu ryzyka w zakresie kapitału i płynności.

W celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem oraz spójnej polityki, Grupa wdrożyła model zarządzania ryzykiem, który w sposób zintegrowany obejmuje ryzyko kredytowe, rynkowe, płynności, operacyjne oraz zarządzanie wymogami kapitałowymi.

Ryzyko kredytowe

W I kwartale 2023 roku Grupa Banku Millennium, zarówno w segmencie korporacyjnym, jak i detalicznym, koncentrowała się na wprowadzaniu zmian w polityce kredytowej, które miały na celu zapewnienie odpowiedniej jakości portfela w nowym, bardziej wymagającym otoczeniu gospodarczym.

W obszarze ryzyka kredytowego Grupa skupiła się na dostosowaniu regulacji, procesów kredytowych i monitorowania do zmienionych warunków.

W segmencie korporacyjnym Grupa koncentrowała się na analizach portfela kredytowego i branż kredytobiorców w celu monitorowania ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem klientów potencjalnie najbardziej narażonych na negatywne zmiany w otoczeniu gospodarczym. Dodatkowo Grupa pracowała nad dalszym ulepszeniem procesów i produktów kredytowych.

W segmencie detalicznym Bank koncentrował się na dostosowywaniu polityki kredytowej do zmieniającego się otoczenia makroekonomicznego, w szczególności wdrożono zmiany mitygujące potencjalny wzrost ryzyka związany z rosnącymi kosztami kredytowymi oraz inflacją. Dodatkowo zwiększona została częstotliwość monitorowania portfela kredytowego udzielonego rezydentom Polski z obywatelstwem ukraińskim.

Jednocześnie Bank kontynuował wdrażanie zmian, których celem jest poprawa efektywności procesu oceny ryzyka transakcji detalicznych oraz zabezpieczonych hipotecznie poprzez automatyzacje nie zwiększające ekspozycji na ryzyko.

Grupa dokonuje oceny ryzyka kredytowego niezależnie od sposobu klasyfikacji portfela należności od klientów w sprawozdaniu finansowym jako portfela wycenianego według zamortyzowanego kosztu lub portfela wycenianego według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące całego portfela należności od klientów w podziale na ekspozycje nieprzeterminowane oraz przeterminowane.

Zmiany w portfelu kredytowym Grupy w ciągu 3 miesięcy 2023 r. przedstawia poniższa tabela:

	31.03.2023		31.12.2022	
	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków
Nieprzeterminowane i bez rozpoznanej utraty wartości	72 599 554	585 647	73 739 281	733 376
Przeterminowane*, bez rozpoznanej utraty wartości	1 594 806	0	1 767 354	0
Łącznie bez rozpoznanej utraty wartości	74 194 360	585 647	75 506 635	733 376
Z rozpoznaną utratą wartości	3 693 986	0	3 518 335	0
Razem	77 888 346	585 647	79 024 971	733 376
Odpisy z tytułu utraty wartości	(2 475 603)	(43)	(2 420 812)	(281)
Korekta do wartości godziwej**	(32 473)	0	(38 997)	0
Razem netto	75 380 270	585 603	76 565 163	733 095
Kredyty z rozpoznaną utratą wartości / kredyty ogółem	4,74%	0,00%	4,45%	0,00%

(*) Należności przeterminowane do 4 dni włącznie są traktowane jako techniczne i nie są wykazywane w tej kategorii.

(**) Korekta do wartości godziwej definiowana jest, jako różnica pomiędzy wartością nominalną i wartością godziwą portfela wycenianego według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Na korektę do wartości godziwej ma wpływ w szczególności uwzględnienie ryzyka kredytowego portfela.

Ryzyko rynkowe

Główną miarą, stosowaną przez Grupę w celu oceny ryzyka rynkowego jest parametryczny model VaR (wartość narażona na ryzyko) - spodziewana strata, która może powstać na portfelu w określonym czasie (10-dniowy okres utrzymania) oraz z określonym prawdopodobieństwem (99% poziom ufności) z tytułu niekorzystnego ruchu na rynku. Pomiar, monitorowanie oraz raportowanie ryzyka rynkowego odbywają się codziennie.

Limity ograniczające ryzyko rynkowe podlegają aktualizacji przynajmniej raz w roku biorąc pod uwagę m.in. zmianę wielkości skonsolidowanych funduszy własnych, bieżącą i przewidywaną strukturę bilansu, a także sytuację rynkową. Limity ryzyka rynkowego odzwierciedlają założenia i apetyt na ryzyko określone w Strategii Ryzyka. Obecnie stosowane limity obowiązują od 1 czerwca 2022 roku. Wszystkie ewentualne przekroczenia limitów ryzyka rynkowego są zawsze raportowane, dokumentowane i ratyfikowane na odpowiednim poziomie kompetencji. W I kwartale 2023 nie odnotowano przekroczeń limitów określonych dla ryzyka rynkowego.

W obecnym otoczeniu rynkowym Grupa nadal działała bardzo ostrożnie. Otwarte pozycje stanowią głównie instrumenty na stopę procentową oraz instrumenty walutowe. Zgodnie ze Strategią Ryzyka przyjętą w Banku, otwarte pozycje walutowe w Banku są dozwolone, ale powinny być utrzymywane na niskim poziomie. W tym celu wprowadzono w Banku system konserwatywnych limitów na otwartą pozycję walutową (zarówno limity w ciągu dnia jak i na zamknięcie), a otwarte pozycje walutowe dozwolone są jedynie w Księdze Handlowej. W I kwartale 2023 roku całkowita pozycja walutowa (w ciągu dnia, jak również na zamknięcie) pozostawała znacznie poniżej wewnętrznie obowiązujących limitów oraz 2% Funduszy Własnych.

W I kwartale 2023, ekspozycja VaR pozostawała średnio na poziomie ok. 327,3 mln zł dla Grupy, czyli łącznie dla Księgi Handlowej oraz Księgi Bankowej, (59% limitu) oraz ok. 3,5 mln zł dla Księgi Handlowej (15% limitu). Ekspozycja na ryzyko rynkowe na koniec marca 2023 wynosiła ok. 216,7 mln zł (39% limitu) oraz ok. 3,0 mln zł dla Księgi Handlowej (13% limitu). Należy zauważyć, że wartość narażona na ryzyko w Księdze Bankowej jest jedynie uzupełniającym narzędziem pomiaru ryzyka, ponieważ oczekuje się, że pozycje będą utrzymywane do terminu zapadalności i normalnie nie podlegają wycenie rynkowej (patrz następna sekcja - Ryzyko stopy procentowej w Księdze Bankowej).

Ekspozycje na ryzyko rynkowe w ujęciu VaR w Księdze Handlowej w I kwartale 2023 roku, w podziale na typy ryzyka, przedstawiono w poniżej tabeli (tys. PLN).

Miary VaR dla ryzyka rynkowego w Księdze Handlowej (tys. PLN)

	31.12.2022		VaR (1Q 2023)			31.03.2022	
	Ekspozycja	Wykorzystanie limitu	Średnio	Maksimum	Minimum	Ekspozycja	Wykorzystanie limitu
Ryzyko całkowite	1 336	6%	3 541	6 866	743	3 010	13%
Ryzyko ogólne	1 334	n.a	3 540	6 866	741	3 000	n.a
VaR stopy procentowej	1 310	7%	3 477	6 868	733	3 004	16%
Ryzyko kursowe	240	5%	181	4 375	21	46	1%
Efekt dywersyfikacji	16,2%					1,7%	
Ryzyko szczególne	2	0%	1	10	0	10	0%

Oprócz wyżej wspomnianych limitów ryzyka rynkowego, w Grupie obowiązują również limity maksymalnej straty dla portfeli rynków finansowych. Celem jest ograniczenie maksymalnej straty dla działalności handlowej Grupy. W przypadku osiągnięcia limitu dokonuje się przeglądu strategii zarządzania oraz zasadności przyjmowanej pozycji. Limity maksymalnej straty nie zostały osiągnięte.

Ryzyko stopy procentowej w Księdze Bankowej (IRRBB)

W przypadku Księgi Bankowej, głównym składnikiem ryzyka rynkowego jest ryzyko stopy procentowej. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej w Księdze Bankowej wynika przede wszystkim z różnic w terminach przeszacowania aktywów oraz pasywów jak i w ich stopach referencyjnych, o ile takie są kontraktowo określone. Szczególny wpływ ma na nią brak równowagi pomiędzy aktywami i pasywami o stałej stopie procentowej, zwłaszcza pasywami, których specyfika powoduje, iż ich oprocentowanie nie może być niższe niż 0%. W konsekwencji, na poziom wrażliwości na zmiany stóp procentowych wpływa poziom stóp procentowych przyjmowanych jako odniesienie. Dodatkowo, ze względu na specyfikę polskiego systemu prawnego, oprocentowanie kredytów jest ograniczone z góry (nie może ono przekraczać dwukrotności stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego powiększonej o 7 punktów procentowych). W sytuacjach spadku stóp procentowych wpływ na wynik odsetkowy jest negatywny i jest uzależniony od udziału portfela kredytowego o stałym oprocentowaniu podlegającego nowej maksymalnej stawce oprocentowania. Z drugiej strony przy ocenie wrażliwości i ryzyka stopy procentowej bardzo ważne są również założenia dotyczące terminu i wielkości przeszacowania depozytów.

W zakresie ryzyka stopy procentowej w Księdze Bankowej, stosuje się następujące zasady:

- Ryzyko rynkowe wynikające z działalności bankowej jest aktywnie zabezpieczane lub podlega comiesięcznemu transferowi do obszarów, które aktywnie zarządzają ryzykiem rynkowym i podlegają pomiarowi w kategoriach ekspozycji na ryzyko oraz rachunku wyników,
- Bank stosuje naturalne zabezpieczanie pomiędzy kredytami i depozytami, jak również obligacjami o stałej stopie procentowej i instrumentami pochodnymi, do zarządzania ryzykiem stopy procentowej, przy czym głównym celem jest ochrona wyniku odsetkowego netto.

Wahania rynkowych stóp procentowych mają wpływ na wynik odsetkowy netto Grupy, zarówno w krótkim jak i w średnim horyzoncie czasu, wpływając również na jego wartość ekonomiczną w perspektywie długoterminowej. Pomiar obydwu wielkości jest komplementarny w rozumieniu pełnego zakresu ryzyka stopy procentowej w Księdze Bankowej. Z tego względu, obok codziennego pomiaru ryzyka rynkowego metodą wartości zagrożonej, pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje dodatkowo, zarówno miary dochodowe jak i miary oparte na wartości ekonomicznej, to jest kwartalnie wyznacza się:

- wpływ zmiany krzywej dochodowości o 200 punktów bazowych w górę/dół na wartość ekonomiczną kapitału (EVE), włączając scenariusze nadzorcze (standardowy test nadzorczy zakładający nagłe równoległe przesunięcie krzywej dochodowości o +/- 200 punktów bazowych oraz nadzorczy test wartości odstających SOT z zestawem sześciu scenariuszy dla ryzyka stopy procentowej),

oraz miesięcznie:

- wpływ zmiany krzywej dochodowości o 100 punktów bazowych w górę/dół na wartość ekonomiczną kapitału (EVE),
- wrażliwość wartości pozycji na zmiany stóp procentowych mierzona za pomocą BPVx100, czyli pomnożoną przez 100 zmianę wartości portfela przy równoległym przesunięciu krzywej rentowności o 1 punkt bazowy,
- wpływ jednorazowej zmiany stóp procentowych o 100 punktów bazowych na wynik z tytułu odsetek w horyzoncie następnych 12 miesięcy.

Pomiaru ryzyka stopy procentowej dokonuje się dla wszystkich obszarów zarządzania ryzykiem w Banku, ze szczególnym naciskiem na Księgę Bankową.

Wyniki powyższych analiz dla BPV*100 oraz wartości ekonomicznej kapitału (EVE) były regularnie monitorowane i raportowane do Komitetu Kapitału, Aktywów i Pasywów, Komitetu Ryzyka, Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej. Wyniki pomiaru IRRBB na koniec marca 2023 r. wskazują, że Grupa jest wciąż najbardziej narażona na scenariusz spadku stóp procentowych. Wyniki nadzorczych testów warunków skrajnych wg. stanu na marzec 2023 r. pokazują jednak, że nawet w najdotkliwszym scenariuszu testu wartości odstających spadek wartości ekonomicznej kapitału dla Księgi Bankowej jest poniżej limitu nadzorczego wynoszącego 15% kapitału podstawowego Tier 1. Podobnie spadek EVE w standardowym scenariuszu nagłego wpływu równoległego przesunięcia krzywej dochodowości o +/-200 punktów bazowych również nie przekracza nadzorczego maksimum, tj. jest poniżej 20% funduszy własnych.

Wyniki wrażliwości wyniku odsetkowego w horyzoncie następnych 12 miesięcy po 31 marca 2023 roku oraz dla pozycji w Polskich Złotych, w Księdze Bankowej, przeprowadzane są przy następujących założeniach:

- statycznej struktury bilansu na ten dzień odniesienia (bez zmian w ciągu kolejnych 12 miesięcy),
- poziomu odniesienia wyniku odsetkowego netto przy założeniu, że wszystkie aktywa i pasywa o zmiennej stopie procentowej odzwierciedlają już poziom rynkowych stóp procentowych na dzień 31 marca 2023 r. (np. stopa referencyjna NBP została ustalona na poziomie 6,75%),
- zastosowania równoległego przesunięcia krzywej dochodowości o 100 p.b. w górę i w dół jako dodatkowego szoku dla wszystkich poziomów rynkowych stóp procentowych na dzień 31 marca 2023 r., który jest ustalany na dzień przeszacowania aktywów i pasywów występujący w ciągu następnych 12 miesięcy.

W scenariuszu równoległego spadku stóp procentowych o 100 punktów bazowych wynik jest ujemny i wynosi -156 mln zł lub 3,1% w stosunku do referencyjnego wyniku odsetkowego netto Grupy. W scenariuszu równoległego wzrostu stóp procentowych o 100 punktów bazowych wynik jest dodatni i wynosi 136 mln zł lub 2,7% względem referencyjnego wyniku odsetkowego netto Grupy.

Ryzyko płynności

Pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka płynności odbywa się codziennie z użyciem zarówno miar określonych przez organy nadzorcze jak i wskaźników wewnętrznych, dla których zostały ustalone limity.

Limity ograniczające ryzyko płynności podlegają aktualizacji przynajmniej raz w roku biorąc pod uwagę m.in. wielkość skonsolidowanych funduszy własnych, bieżącą i przewidywaną strukturę bilansu, historyczną konsumpcję limitów, a także obecną sytuację rynkową i wymogi nadzorcze. Obecnie stosowane limity obowiązują od 1 stycznia 2023 roku. Ich poziomy zostały potwierdzone na podstawie rocznego przeglądu przeprowadzonego i zatwierdzonego przez Komitet Ryzyka w grudniu 2022 roku.

Grupa w I kwartale 2023 r. nadal charakteryzowała się solidną pozycją płynnościową. Wszystkie nadzorcze wskaźniki płynności nadal utrzymywały się znacznie powyżej obowiązujących minimalnych limitów. Zgodnie z obowiązującymi zasadami wszelkie ewentualne przekroczenia wewnętrznych limitów ryzyka płynności są zawsze raportowane, dokumentowane i ratyfikowane na odpowiednim poziomie kompetencyjnym. Kroki podjęte w ramach standardowych i wiążących procedur zarządzania ryzykiem okazały się wystarczające do zarządzania płynnością w obecnym otoczeniu rynkowym.

Grupa zarządza płynnością w walutach obcych poprzez depozyty i pożyczki bilateralne denominowane w walucie obcej oraz transakcje swapów walutowych jak i procentowo-walutowych. Znaczenie swapów spada w wyniku zmniejszenia portfela walutowych kredytów hipotecznych oraz zabezpieczenia w walutach obcych rezerw na ryzyko prawne. Portfel swapów jest zdywersyfikowany w zakresie kontrahentów oraz terminów zapadalności. Z większością kontrahentów, Grupa ma podpisane aneksy do umów ramowych, regulujące kwestie zabezpieczeń (ang. Credit Support Annex, CSA). W związku z tym, w przypadku niekorzystnych zmian kursów (depresiasi PLN), Grupa zobligowana jest do złożenia depozytu w celu zabezpieczenia rozliczenia instrumentów pochodnych w przyszłości, a w przypadku korzystnych zmian kursów (aprecjacji PLN) Bank otrzymuje depozyt zabezpieczający od kontrahenta. W żadnej z zawartych umów ramowych (zarówno międzynarodowych jak i krajowych) nie są zawarte zapisy ustanawiające związek pomiędzy ratingiem Banku a wysokością depozytów zabezpieczających. Potencjalne pogorszenie ratingu nie będzie zatem miało wpływu na sposób wyliczenia i wymianę depozytów zabezpieczających. Co istotne, zapotrzebowanie na swapy walutowe uległo zmniejszeniu w znaczący sposób, ze względu na zmniejszanie się portfela kredytów walutowych.

Grupa uwzględnia możliwość niekorzystnej zmiany kursu walut obcych, (w szczególności CHF i EUR powodującej zwiększenie potrzeb płynnościowych), analizuje jej wpływ na ryzyko płynności i uwzględnia to ryzyko w swoich planach płynnościowych.

W I kwartale 2023 roku, Grupa utrzymała wskaźnik kredyty/depozyty na poziomie znacznie poniżej 100%. Wskaźnik ten wynosił 75% na koniec marca 2023 r. (78% na koniec grudnia 2022 r.). Portfel aktywów płynnych jest traktowany przez Grupę jako rezerwa płynności, który pozwoli przetrwać sytuacje kryzysowe. Portfel aktywów płynnych składa się głównie z płynnych, dłużnych papierów wartościowych emitowanych lub gwarantowanych przez rząd polski, inne rządy UE oraz wielostronne banki rozwoju. Dodatkowo, portfel uzupełniony jest gotówką oraz ekspozycjami wobec Narodowego Banku Polskiego. Udział płynnych, dłużnych papierów wartościowych (włączając bony pieniężne NBP) w portfelu papierów wartościowych ogółem wynosił na koniec marca 2023 roku ok. 99% i osiągnął poziom ok. 28,6 miliarda PLN (25% aktywów ogółem), podczas, gdy na koniec grudnia 2022 poziom ten wynosił 20,4 miliarda PLN (18% aktywów ogółem).

Wskaźniki płynności	31.03.2023	31.12.2022
Wskaźnik Kredyty/Depozyty (w %)	75%	78%
Portfel aktywów płynnych (mln zł)*	29 374	24 349
Wymóg dotyczący pokrycia płynności, LCR (w %)	228%	223%

(*) Portfel aktywów płynnych: Suma gotówki, salda nostro (pomniejszonego o wymaganą rezerwę obowiązkową), portfelu nieobciążonych płynnych obligacji, Bonów NBP oraz krótkoterminowych zobowiązań od Banków (do 1 miesiąca).

Depozyty ogółem klientów Grupy osiągnęły poziom 100,9 mld zł (98,0 mld zł na koniec grudnia 2022 r.). Udział środków pochodzących od osób fizycznych w całości depozytów klientów wyniósł ok. 69,5% na koniec marca 2023 r. (70,2% na koniec grudnia 2022 r.). Utrzymanie wysokiego udziału środków od osób fizycznych miało pozytywny wpływ na płynność Grupy i wspierało utrzymanie wskaźników nadzorczych na bezpiecznych poziomach.

Głównym źródłem finansowania pozostaje baza depozytowa, czyli duże, zdywersyfikowane oraz stabilne środki pochodzące od klientów detalicznych i korporacyjnych oraz od sektora publicznego. Baza depozytowa uzupełniona jest o depozyty instytucji finansowych oraz inne operacje rynku pieniężnego. Źródłem finansowania średnioterminowego pozostają również dług podporządkowany i pożyczki średnioterminowe.

Poziom koncentracji depozytów jest monitorowany na bieżąco i nie miał negatywnego wpływu na stabilność bazy depozytowej w I kwartale 2023 roku. W przypadku znacznego wzrostu udziału największych deponentów w bazie depozytowej, dodatkowe środki pozyskane od tych deponentów nie są traktowane jako stabilne. Co więcej, w celu zabezpieczenia przed fluktuacjami bazy depozytowej, Grupa utrzymuje rezerwę płynnych aktywów w postaci portfela papierów wartościowych.

Zgodnie z finalnym tekstem tzw. pakietu CRD V/CRR II, Grupa wyznacza dziennie wymóg pokrycia płynności (LCR) oraz kwartalnie wymóg stabilnego finansowania netto (NSFR). W I kwartale 2023 r., minimalny nadzorczy poziom dla obu wskaźników LCR oraz NSFR w wysokości 100% został spełniony przez Grupę.

LCR dla Grupy pozostał na bezpiecznym poziomie 228% na koniec marca 2023 r. (223% na koniec grudnia 2022 r.). Bezpieczna pozycja płynnościowa została utrzymana przez Grupę w związku ze wzrostem depozytów Klientów, które zagwarantowały stabilny poziom portfela aktywów płynnych.

Ponadto Grupa stosuje wewnętrzną analizę płynności strukturalnej na bazie skumulowanych urealnionych luk płynności (tj. z założeniem prawdopodobieństwa powstania przepływu środków pieniężnych). W I kwartale 2023 r. wewnątrznie zdefiniowany limit na poziomie 12% całkowitych aktywów nie został przekroczony, a pozycja płynności została potwierdzona jako solidna.

Testy warunków skrajnych w zakresie płynności strukturalnej przeprowadza się przynajmniej raz na kwartał, aby zrozumieć profil ryzyka płynności Banku, upewnić się, że Grupa potrafi wypełnić swoje zobowiązania na wypadek kryzysu płynności oraz wniesienia wkładu do przygotowania planu awaryjnego w zakresie płynności i decyzji zarządczych.

Grupa dysponuje również procedurami awaryjnymi dla sytuacji zwiększonego ryzyka płynności - Plan Awaryjny Płynności, który podlega aktualizacji oraz testowaniu przynajmniej raz w roku celem zagwarantowania, że jest on operacyjnie stabilny.

Ryzyko operacyjne

Pierwszy kwartał 2023 roku był kolejnym okresem funkcjonowania rozwiązań, wdrożonych w celu sprawnego zarządzania ryzykiem operacyjnym, zgodnych z przepisami prawa i najlepszymi praktykami przyjętymi w tym zakresie przez krajowe i międzynarodowe instytucje finansowe.

Wdrożony przez Grupę model zarządzania ryzykiem operacyjnym podlega regularnym przeglądom i akceptacji na poziomie Zarządu Banku.

Zgodnie z przyjętym rozwiązaniem, zarządzanie ryzykiem jest procesem ciągłego doskonalenia w zakresie identyfikacji, oceny, monitorowania, kontroli/ograniczania i raportowania poprzez wzajemnie uzupełniające się działania, co skutecznie przekłada się na realne zmniejszenie poziomu ryzyka operacyjnego w realizacji zadań biznesowych.

W pierwszym kwartale 2023 roku zarejestrowany poziom strat ryzyka operacyjnego był na poziomie akceptowalnym.

Zarządzanie kapitałowe

Zarządzanie kapitałowe odnosi się do dwóch obszarów: zarządzania adekwatnością kapitałową i alokacji kapitału. Dla obydwu z tych obszarów określone zostały cele zarządcze.

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest: (a) spełnienie wymagań określonych w przepisach zewnętrznych (regulacyjna adekwatność kapitałowa) oraz (b) zapewnienie wypłacalności w warunkach normalnych i w warunkach skrajnych (ekonomiczna adekwatność kapitałowa/kapitał wewnętrzny). Realizując ten cel, Bank dąży do osiągnięcia wewnętrznych długookresowych limitów (celów) kapitałowych, określonych w Strategii Ryzyka.

Z kolei celem alokacji kapitału jest kreowanie wartości dla właścicieli poprzez maksymalizację zwrotu z działalności obciążonej ryzykiem, biorąc pod uwagę ustaloną tolerancję na ryzyko. W ramach zarządzania kapitałowego realizowany jest również proces planowania kapitału. Celem tego procesu jest określenie funduszy własnych (baza kapitałowa określająca możliwość podjęcia ryzyka) i wykorzystania kapitału (wymogi kapitału regulacyjnego i kapitału ekonomicznego) w taki sposób, aby zapewnić spełnienie limitów (celów) kapitałowych, przy założeniu realizacji przewidywanej strategii biznesowej i profilu ryzyka - w normalnych i skrajnych warunkach ekonomicznych.

Bank i Grupa są zobowiązane na mocy prawa do spełnienia minimalnych wymogów w zakresie funduszy własnych i dźwigni, określonych w art. 92 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wskaźnika dźwigni, wskaźnika stabilnego finansowania netto, wymogów w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rynkowego, ekspozycji wobec kontrahentów centralnych, ekspozycji wobec przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania, dużych ekspozycji, wymogów dotyczących sprawozdawczości i ujawniania informacji, a także rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (CRR II). Jednocześnie przy ustalaniu limitów/celów kapitałowych uwzględniono:

- Bufor II Filara kredytów walutowych (Bufor P2R) - decyzja KNF nakazująca przestrzeganie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych, wynikające z art. 138 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo bankowe. Wysokość tego bufora jest ustalana dla poszczególnych banków corocznie przez KNF w wyniku procesu Badania i Oceny Nadzorczej (BION) i obejmuje ryzyko niedostatecznie pokryte - zdaniem KNF - przez minimalne wymogi w zakresie funduszy własnych, określone w art. 92 CRR. Aktualnie bufor ten został ustalony w wydanych pod koniec 2022 roku decyzji KNF, w wysokości 1,95 p.p. (Bank) i 1,94 p.p. (Grupa) dla łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR), co odpowiada wymogowi kapitałowemu na poziomie 1,47 p.p. (Bank) i 1,46 p.p. (Grupa) ponad Wskaźnik Tier1 oraz 1,10 p.p. (Bank) i 1,09 p.p. (Grupa) ponad Wskaźnik CET1;
- Wymóg połączonego bufora - określony w ustawie o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym - który składa się z:
 - Bufora zabezpieczenia kapitału w wysokości 2,5%;
 - Bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym (OSII) - w wysokości 0,25%, przy czym wysokość jest corocznie ustalana przez KNF;
 - Bufora ryzyka systemowego w wysokości 0% obowiązujący od marca 2020 roku, w związku z Rozporządzeniem Ministra Finansów i Rozwoju;
 - Bufor antycykliczny w wysokości 0%.

Bank otrzymał w grudniu 2022 roku zalecenie dotyczące utrzymywania funduszy własnych na pokrycie dodatkowego narzutu kapitałowego („P2G”) w celu zaabsorbowania potencjalnych strat wynikających z wystąpienia warunków skrajnych, na poziomie 1,72 p.p. oraz 1,75 p.p. (na poziomie jednostkowym i skonsolidowanym) ponad wartość OCR. Zgodnie z zaleceniem, dodatkowy narzut powinien składać się w całości z kapitału podstawowego Tier 1.

Adekwatność kapitałowa dla Grupy przedstawia się jak niżej (mln zł, %, pkt. proc.):

Adekwatność kapitałowa	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
Aktywa ważone ryzykiem	47 954,4	48 497,3	48 956,9
Wymogi w zakresie funduszy własnych, w tym:	3 836,4	3 879,8	3 916,6
- z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta	3 362,9	3 380,6	3 401,3
- z tytułu ryzyka rynkowego	20,3	18,0	32,4
- z tytułu ryzyka operacyjnego	446,4	474,5	474,5
- z tytułu korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego	6,8	6,7	8,4
Fundusze własne, w tym:	6 780,7	6 991,1	7 824,7
Kapitał podstawowy Tier 1	5 294,4	5 469,9	6 294,7
Kapitał Tier 2	1 486,3	1 521,2	1 530,0
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	14,14%	14,42%	15,98%
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1)	11,04%	11,28%	12,86%
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1)	11,04%	11,28%	12,86%
Wskaźnik MREL	14,26%	14,47%	15,87%
Wskaźnik dźwigni finansowej	4,47%	4,72%	5,60%

Adekwatność kapitałowa przedstawiona jako nadwyżki/deficyty wobec wymaganych lub zalecanych poziomów jest prezentowana w poniższej tabeli.

Adekwatność kapitałowa	31.03.2022	31.12.2022	31.03.2022
Łączny wskaźnik kapitałowy (TCR)	14,14%	14,42%	15,98%
Minimalny wymagany poziom (OCR)	12,69%	12,69%	13,54%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej TCR (p.p.)	1,45	1,73	2,44
Minimalny zalecany poziom (OCR+P2G)	14,44%	14,44%	14,43%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) wobec zalecanego poziomu TCR (p.p.)	-0,30	-0,02	1,55
Wskaźnik kapitału Tier 1 (Wskaźnik T1)	11,04%	11,28%	12,86%
Minimalny wymagany poziom (OCR)	10,21%	10,21%	10,84%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej T1 (p.p.)	0,83	1,07	2,02
Minimalny zalecany poziom (OCR+P2G)	11,96%	11,96%	11,73%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) wobec zalecanego poziomu T1 (p.p.)	-0,92	-0,68	1,13
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wskaźnik CET1)	11,04%	11,28%	12,86%
Minimalny wymagany poziom (OCR)	8,34%	8,34%	8,81%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) adekwatności kapitałowej CET1 (p.p.)	2,70	2,94	4,05
Minimalny zalecany poziom (OCR+P2G)	10,09%	10,09%	9,70%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) wobec zalecanego poziomu CET1 (p.p.)	0,95	1,19	3,16
Wskaźnik MREL	14,26%	14,45%	15,87%
Minimalny wymagany poziom	15,60%	15,60%	15,60%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) MREL (p.p.)	-1,34	-1,15	0,27%
Wskaźnik dźwigni finansowej	4,47%	4,72%	5,60%
Minimalny wymagany poziom	3,00%	3,00%	3,00%
Nadwyżka(+) / Niedobór(-) dźwigni finansowej (p.p.)	1,47	1,72	2,60

Niewielki spadek współczynników kapitałowych w 1 kw. 2023 roku w porównaniu do 4 kw. 2022 wynikał przede wszystkim ze spadku funduszy własnych, co zostało częściowo zneutralizowane spadkiem aktywów ważonych ryzykiem. Fundusze własne zmniejszyły się o 210 mln zł (o 3%), przede wszystkim w rezultacie zmniejszenia wpływu rozwiązań przejściowych związanych z wdrożeniem MSSF9 (negatywny wpływ w kwocie 90 mln zł), zaprzestania stosowania czasowego traktowania niezrealizowanych zysków i strat na papierach wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, zgodnie z art. 468 CRR co zostało w dużej mierze złagodzone lepszą wyceną rynkową obligacji (negatywny wpływ 41 mln zł) oraz połączeniem innych czynników w tym niższym saldem Tier 2. Wymogi na pokrycie ryzyka spadły o ok. 43 mln zł (o 1,1%). Wskaźnik dźwigni obniża się z powodu wspomnianej redukcji funduszy własnych.

Minimalne wymagane przez KNF wielkości wskaźników kapitałowych w zakresie wymogu połączonego bufora (OCR) zostały osiągnięte na koniec 1 kwartału 2023 roku. W zakresie oczekiwanych przez KNF poziomów, obejmujących dodatkowy narzut P2G, Grupa nie osiąga ich jeszcze dla TCR i Wskaźnika T1.

Trzeba zauważyć, że powyższe poziomy wskaźników kapitałowych Grupy na koniec marca 2023 roku nie uwzględniają zysku netto okresu. Gdyby wynik netto był włączony do funduszy własnych, wskaźniki kapitałowe Grupy byłyby wyższe o 0,53 p.p.

Wskaźnik dźwigni kształtuje się na bezpiecznym poziomie 4,47%, znacznie przekraczając regulacyjne minimum 3%.

Wymogi MREL

Bank otrzymał w kwietniu b.r. wspólną decyzję organów do spraw restrukturyzacji i porządkowanej likwidacji, zobowiązującą do spełnienia wymogów MREL. Na moment zakomunikowania decyzji, Bank na poziomie skonsolidowanym jest zobowiązany spełnić minimalny wymóg MREL_{trea} w wysokości 15,60% oraz MREL_{tem} w wysokości 3,00%. Na poziomie jednostkowym minimalny wymóg MREL_{trea} wynosi 15,55% oraz MREL_{tem} 3,00%. Dodatkowo w decyzji wyznaczono zaktualizowane minimalne wymogi, które muszą być spełnione do 31 grudnia 2023 roku, wraz ze ścieżką ich stopniowego osiągnięcia.

Bank oczekuje na otrzymanie zaktualizowanych wymogów i bliskiej przyszłości, które będą uwzględniały niższy poziom wyżej wspomnianego bufora P2R.

Bank nadal nie spełnia wymogów MREL z powodu straty finansowej netto zaksięgowanej w ostatnich okresach oraz ze względu na fakt, że emisja podrzędnego długu uprzywilejowanego (SNP) na polskim rynku planowana początkowo na 4 kwartał 2021 roku nie była możliwa do przeprowadzenia w związku z luką w prawie, a potem w związku kombinacją niekorzystnych warunków rynkowych (rynkiby praktycznie zamknięte dla emitentów SNP z regionu Europy Środkowej i Wschodniej) oraz z powodu powstającego ryzyka wprowadzenia kosztownych dla sektora bankowego, nadzwyczajnych państwowych rozwiązań prawnych (w tym wakacje kredytowe, zastąpienie WIBOR). W związku ze zmianą prawa w maju 2022 roku, Bank również rozpoczął przygotowania do emisji na rynku krajowym, lecz w związku z wymienionymi powyżej czynnikami zewnętrznymi, decyzja o oficjalnym rozpoczęciu oferty krajowej została odłożona. Niekorzystna sytuacja rynkowa w 1 kwartale również nie pozwoliła na realizację tego zamierzenia.

W związku z powyższym Bank przygotował program emisji euroobligacji o łącznej wartości nominalnej nie wyższej niż 3 mld EUR, o czym informował w styczniu 2022 roku w raporcie bieżącym.

Bank monitoruje sytuację i przedstawi ofertę emisji, o ile warunki na to pozwolą.

Odbudowując w 4 kwartale 2022 roku wskaźniki kapitałowe do poziomów ponad wymagania, priorytetem Banku jest obecnie ich stałe i bezpieczne utrzymywanie ponad minimalne wymagania i podejmowanie dalsze potrzebne kroki w kierunku spełnienia wymogów MREL.

W odniesieniu do wymogów MREL, Bank planuje pokryć niedobór do końca 2023 roku poprzez kombinację organicznego generowania kapitału oraz emisję instrumentów dłużnych, o ile to będzie wymagane i warunki rynkowe pozwolą.

6. SEGMENTY OPERACYJNE

Informacja o segmentach operacyjnych została sporządzona w oparciu o strukturę raportowania na bazie której Zarząd Banku dokonuje oceny wyników i zarządza zasobami segmentów. Grupa nie stosuje dodatkowego podziału działalności na obszary geograficzne z uwagi na nieistotną skalę działalności prowadzonej poza Polską, w efekcie taki uzupełniający podział nie jest prezentowany.

Działalność Grupy prowadzona jest w oparciu o zróżnicowane linie biznesowe, oferujące określone produkty i usługi skierowane do poniższych segmentów rynku:

Segment Klientów Detalicznych

Segment Klientów Detalicznych obejmuje działalność skierowaną na Klientów masowych, Klientów zamożnych, małe przedsiębiorstwa i przedsiębiorców indywidualnych.

Działalność powyższych linii biznesowych rozwijana jest przy wykorzystaniu pełnej oferty produktów i usług bankowych oraz sprzedaży wyspecjalizowanych produktów oferowanych przez jednostki zależne Grupy. W obszarze produktów kredytowych głównymi produktami są kredyty hipoteczne, kredyty konsumenckie, kredyty rewalwingowe w kartach kredytowych i produkty leasingowe dla małych przedsiębiorstw. Do głównych funduszy klientów zaliczają się natomiast: rachunki bieżące, depozyty terminowe, fundusze inwestycyjne i produkty strukturyzowane. Dodatkowo oferta obejmuje produkty ubezpieczeniowe, głównie w powiązaniu z kredytami i kartami kredytowymi, jak i wyspecjalizowane produkty oszczędnościowe. Oferta produktowa dla klientów zamożnych została wzbogacona o wyselekcjonowane fundusze inwestycyjne innych pośredników finansowych, fundusze zagraniczne oraz obligacje strukturyzowane wyemitowane przez Bank.

Segment Klientów Korporacyjnych

Segment Klientów Korporacyjnych opiera się na działalności skierowanej do Średnich i Dużych Przedsiębiorstw. Oferta skierowana jest odpowiednio również do Klientów z sektora budżetowego oraz Podmiotów Publicznych.

Działania biznesowe w segmencie Klientów Korporacyjnych prowadzone są przy wykorzystaniu wysokiej jakości oferty typowych produktów bankowych (kredyty na działalność bieżącą, kredyty inwestycyjne, rachunki bieżące, depozyty terminowe) uzupełnionych o ofertę produktów w zakresie zarządzania gotówką, produktów Departamentu Skarbu, w tym instrumentów pochodnych oraz usług leasingowych i faktoringowych.

Bankowość Skarbcowa, ALM (zarządzanie aktywami i pasywami) i Inne

Segment ten obejmuje aktywność Grupy zaangażowaną w inwestycje przeprowadzane na rachunek Banku, działalność maklerską, operacje na rynku międzybankowym, zaangażowanie w dłużne papiery wartościowe, które nie są przypisane innym segmentom.

W segmencie tym znajdują się pozostałe aktywa i pozostałe pasywa, aktywa i pasywa związane

z instrumentami pochodnymi zabezpieczającymi, zobowiązania z tytułu zewnętrznego finansowania Grupy oraz aktywa z tytułu podatku odroczonego nieprzypisane do żadnego segmentu.

Dla każdego segmentu określany jest wynik przed opodatkowaniem, który obejmuje:

- wynik z tytułu odsetek obliczany na bazie odsetek zewnętrznych aktywów pracujących i pasywów segmentu oraz alokowanych aktywów i pasywów, generujących wewnętrzny przychód lub koszt z tytułu odsetek. Przychody i koszty wewnętrzne wyliczone są w oparciu o rynkowe stopy procentowe z zastosowaniem wewnętrznych metod wyceny;
- wynik z tytułu prowizji;
- pozostałe przychody z operacji finansowych oraz pozycji wymiany jak: przychody z tytułu dywidend, wynik na działalności inwestycyjnej i handlowej, wynik z pozycji wymiany oraz wynik z pozostałych instrumentów finansowych;
- pozostałe przychody i koszty operacyjne;
- koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i niefinansowych;
- udział segmentu w kosztach operacyjnych w tym kosztach osobowych i administracyjnych;
- udział segmentu w kosztach amortyzacji;
- zysk operacyjny wyliczony jako miara zysku segmentu różni się od wyniku finansowego MSSF przed opodatkowaniem z tytułu: udziału w zyskach netto jednostek stowarzyszonych i obciążenia podatkiem bankowym. Pozycje te oraz obciążenie podatkiem dochodowym zostały zaprezentowane wyłącznie na poziomie Grupy.

Aktywami i pasywami segmentów komercyjnych są operacyjne aktywa i pasywa wykorzystywane przez segment w jego działalności operacyjnej, zaalokowane w oparciu o przesłanki biznesowe. Różnica między aktywami i pasywami operacyjnymi pokryta jest przez aktywa/pasywa rynku pieniężnego oraz dłużne papiery wartościowe. Aktywami i pasywami segmentu Skarb, ALM i Inne są aktywa/pasywa rynku pieniężnego i dłużne papiery wartościowe pozostałe po zalokowaniu do segmentów komercyjnych.

Na ostatnie wyniki finansowe Banku Millennium istotny wpływ mają koszty związane z zarządzaniem portfelem kredytów hipotecznych w walutach obcych. W celu wyizolowania tych kosztów i innych wyników finansowych związanych z tym portfelem Bank zdecydował się na wyodrębnienie począwszy od roku 2021 nowego segmentu z Bankowości Detalicznej i zaprezentowanie go w sprawozdaniu finansowym jako „Walutowe kredyty hipoteczne”. Taka zmiana wpływa jedynie na prezentację wyników i nie powoduje zmian organizacyjnych w Banku. Nowy segment obejmuje kredyty wydzielone w oparciu o aktywne walutowe umowy hipoteczne na dany okres i dotyczy portfeli detalicznych kredytów hipotecznych Banku Millennium i Eurobanku w walutach obcych. Oczekuje się, że portfel ten będzie się zmniejszał wraz ze spłatami kredytów walutowych i konwersji na kredyty złotowe. W ramach wyników finansowych nowego segmentu prezentowane są następujące kategorie rachunku zysków i strat:

- Przychody odsetkowy netto: marża na kredytach walutowych (wyniki odsetkowe, pomniejszony o cenę transferową).
- Wynik z wymiany walut (głównie koszty negocjacji polubownych).
- Koszt rezerw na ryzyko prawne portfela walutowych kredytów hipotecznych częściowo skompensowany wyceną SG Indemnity w linii pozostałych przychodów operacyjnych dotyczących portfela ex-EB.
- Koszt ryzyka kredytowego związany z bieżącym portfelem walutowym.
- Wynik z tytułu modyfikacji wynikający z rozliczeń z kredytobiorcami.
- Koszty bezpośrednio związane z hipotekami walutowymi, w tym między innymi:
 - Koszty kancelarii prawnych (koszty administracyjne)
 - Koszty sądowe związane ze sprawami hipotecznymi w CHF (pozostałe koszty operacyjne).

Rachunek zysków i strat za okres 1.01.2023 - 31.03.2023

w tysiącach zł	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Segmenty z wyłączeniem hipotek walutowych	Hipoteki walutowe	Razem Grupa
Wynik z tytułu odsetek	1 149 846	196 695	(94 760)	1 251 781	10 343	1 262 124
Wynik z tytułu opłat i prowizji	150 157	46 544	1 090	197 791	3 141	200 932
Dywidendy, pozostałe przychody z operacji finansowych oraz pozycji wymiany	32 876	20 533	541 299	594 708	(53 046)	541 662
Wynik z aktywów finansowych wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	(2 671)	0	8 572	5 901	0	5 901
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(8 061)	(889)	50 745	41 795	2 126	43 921
Przychody operacyjne razem	1 322 147	262 883	506 946	2 091 976	(37 436)	2 054 540
Koszty osobowe	(196 664)	(42 991)	(6 391)	(246 046)	0	(246 046)
Koszty administracyjne, w tym:	(91 444)	(19 980)	(90 543)	(201 967)	(21 281)	(223 248)
- Koszty BFG	0	0	(83 434)	(83 434)	0	(83 434)
Amortyzacja	(45 366)	(6 201)	(954)	(52 521)	0	(52 521)
Koszty operacyjne razem	(333 474)	(69 172)	(97 888)	(500 534)	(21 281)	(521 815)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów	(128 290)	931	1 733	(125 626)	17 984	(107 642)
Wynik z tytułu modyfikacji	(8 492)	(574)	0	(9 066)	(18 766)	(27 832)
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecyjnych	0	0	0	0	(863 650)	(863 650)
Wynik operacyjny razem	851 891	194 068	410 791	1 456 750	(923 149)	533 601
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych						0
Podatek bankowy						0
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym						533 601
Podatek dochodowy						(281 455)
Wynik finansowy po opodatkowaniu						252 146

Pozycje bilansowe wg stanu na 31.03.2023

w tysiącach zł	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Segmenty z wyłączeniem hipotek walutowych	Hipoteki walutowe	Razem Grupa
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	54 349 739	15 468 690	0	69 818 429	5 561 842	75 380 270
Zobowiązania wobec klientów	74 183 425	26 692 416	0	100 875 841	0	100 875 841

Rachunek zysków i strat za okres 1.01.2022 - 31.03.2022

<i>w tysiącach zł</i>	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Segmenty z wyłączeniem hipotek walutowych	Hipoteki walutowe	Razem Grupa
Wynik z tytułu odsetek	837 721	159 541	(59 945)	937 317	23 722	961 039
Wynik z tytułu opłat i prowizji	169 395	55 828	(8 240)	216 983	3 833	220 816
Dywidendy, pozostałe przychody z operacji finansowych oraz pozycji wymiany	32 441	21 416	(2 977)	50 880	(119 846)	(68 966)
Wynik z aktywów finansowych wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	2 081	0	8 745	10 826	0	10 826
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(9 582)	(1 107)	2 876	(7 813)	46 082	38 269
Przychody operacyjne razem	1 032 056	235 678	(59 541)	1 208 193	(46 209)	1 161 984
Koszty osobowe	(170 753)	(39 090)	(8 090)	(217 933)	0	(217 933)
Koszty administracyjne, w tym:	(133 543)	(16 015)	(55 251)	(204 809)	(11 884)	(216 693)
- Koszty BFG	(36 266)	(976)	(48 605)	(85 847)	0	(85 847)
Amortyzacja	(43 478)	(6 860)	(1 264)	(51 602)	0	(51 602)
Koszty operacyjne razem	(347 774)	(61 965)	(64 605)	(474 344)	(11 884)	(486 228)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów	(71 308)	(9 161)	(2 623)	(83 092)	1 708	(81 384)
Wynik z tytułu modyfikacji	(4 037)	260	0	(3 777)	0	(3 777)
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecyjnych	0	0	0	0	(499 180)	(499 180)
Wynik operacyjny razem	608 937	164 812	(126 769)	646 980	(555 565)	91 415
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych						0
Podatek bankowy						(81 984)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym						9 431
Podatek dochodowy						(131 771)
Wynik finansowy po opodatkowaniu						(122 340)

Pozycje bilansowe wg stanu na 31.12.2022

<i>w tysiącach zł</i>	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Segmenty z wyłączeniem hipotek walutowych	Hipoteki walutowe	Razem Grupa
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	54 252 736	15 471 937	0	69 724 673	6 840 490	76 565 163
Zobowiązania wobec klientów	73 068 148	24 970 368	0	98 038 516	0	98 038 516

7. OPIS TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Wszelkie transakcje dokonane z podmiotami powiązаныmi w 1 kwartale 2023 r. wynikały z bieżącej działalności.

Poza transakcjami opisanymi w niniejszym rozdziale, we wskazanym okresie ani Bank Millennium S.A., ani jednostki zależne od Banku Millennium S.A. nie dokonały innych transakcji z podmiotami powiązаныmi, które pojedynczo lub łącznie były istotne i zostały zawarte na warunkach istotnie odbiegających od warunków rynkowych.

7.1. TRANSAKCJE Z GRUPĄ PODMIOTU DOMINUJĄCEGO

Poniżej przedstawiono kwoty transakcji z grupą podmiotu dominującego (jednostka dominująca najwyższego szczebla) w stosunku do Banku - Banco Comercial Portugues (transakcje te wynikają w głównej mierze z działalności o charakterze bankowym), (w tys. PLN):

	Z podmiotem dominującym		Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego	
	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2023	31.12.2022
AKTYWA				
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	2 244	2 575	0	0
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	0	32	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0	0
Pozostałe aktywa	0	0	0	0
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec banków	817	434	0	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	0	0
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	0	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	70	68

	Z podmiotem dominującym		Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego	
	1.01.2023-31.03.2023	1.01.2022-31.03.2022	1.01.2023-31.03.2023	1.01.2022-31.03.2022
PRZYCHODY Z TYTUŁU:				
Odsetek	825	(52)	0	0
Prowizji	26	50	0	0
Aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	0	0	0	0
KOSZTY Z TYTUŁU:				
Odsetek	0	40	0	0
Prowizji	0	0	0	0
Aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	0	84	0	0
Pozostałe operacyjne netto	0	0	0	0
Działania	0	0	16	6

	Z podmiotem dominującym		Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego	
	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2023	31.12.2022
Zobowiązania warunkowe	14 530	141 185	0	0
udzielone	0	120 593	0	0
otrzymane	14 530	20 593	0	0
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	0	13 705	0	0

7.2. STAN AKCJI BANKU POSIADANYCH PRZEZ OSOBY ZARZĄDZAJĄCE I NADZORUJĄCE BANK

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji na dzień przekazania raportu za 1 kwartał 2023 r.	W tym otrzymane w ramach programu motywacyjnego zablokowane na rachunkach inwestycyjnych
Joao Nuno Lima Bras Jorge	Prezes Zarządu	380 259	101 359
Fernando Maria Cardoso Rodrigues Bicho	Wiceprezes Zarządu	176 252	74 684
Wojciech Haase	Członek Zarządu	151 107	60 854
Andrzej Gliński	Członek Zarządu	113 613	60 854
Wojciech Rybak	Członek Zarządu	143 613	60 854
Antonio Ferreira Pinto Junior	Członek Zarządu	143 613	60 854
Jarosław Hermann	Członek Zarządu	60 854	60 854

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji na dzień przekazania raportu za 2022 r.	W tym otrzymane w ramach programu motywacyjnego zablokowane na rachunkach inwestycyjnych
Joao Nuno Lima Bras Jorge	Prezes Zarządu	380 259	101 359
Fernando Maria Cardoso Rodrigues Bicho	Wiceprezes Zarządu	176 252	74 684
Wojciech Haase	Członek Zarządu	151 107	60 854
Andrzej Gliński	Członek Zarządu	113 613	60 854
Wojciech Rybak	Członek Zarządu	143 613	60 854
Antonio Ferreira Pinto Junior	Członek Zarządu	143 613	60 854
Jarosław Hermann	Członek Zarządu	98 613	60 854

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji na dzień przekazania raportu za 1 kwartał 2023 r.	Ilość akcji na dzień przekazania raportu za 2022 r.
Bogusław Kott	Przewodniczący Rady Nadzorczej	1 000	1 000
Nuno Manuel da Silva Amado	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	0	0
Dariusz Rosati	Wiceprzewodniczący i Sekretarz Rady Nadzorczej	0	0
Miguel de Campos Pereira de Bragança	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Olga Grygier-Siddons	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Anna Jakubowski	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Grzegorz Jędryś	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Alojzy Nowak	Członek Rady Nadzorczej	0	0
José Miguel Bensliman Schorcht da Silva Pessanha	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Miguel Maya Dias Pinheiro	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Beata Stelmach	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Lingjiang Xu	Członek Rady Nadzorczej	0	0

8. WARTOŚĆ GODZIWA

Najlepszym odzwierciedleniem wartości godziwej instrumentów finansowych jest cena, która jest możliwa do otrzymania w przypadku sprzedaży aktywa lub do zapłaty w przypadku transferu zobowiązania w transakcji rynkowej (cena wyjścia). W przypadku wielu produktów i transakcji, dla których wartość rynkowa wzięta bezpośrednio z kwotowań aktywnego rynku (marking-to-market) nie jest dostępna, wartość godziwa musi być szacowana za pomocą wewnętrznych modeli opartych na dyskontowaniu przepływów finansowych (marking-to-model). Przepływy finansowe dla różnych instrumentów są wyznaczone zgodnie z ich indywidualną charakterystyką, a czynniki dyskontujące uwzględniają zmiany w czasie zarówno rynkowych stóp procentowych, jak i marż.

Zgodnie z MSSF 13 „Wycena wartości godziwej” Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych, a mianowicie:

Poziom 1 - wycena oparta o dane w pełni obserwowalne (kwotowania aktywnego rynku);

Poziom 2 - modele wyceny wykorzystujące informacje niestanowiące danych z poziomu 1, ale obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio;

Poziom 3 - modele wyceny wykorzystujące dane nieobserwowalne (niepochodzące z aktywnego rynku).

Techniki wyceny przyjęte do ustalenia wartości godziwej są stosowane w sposób ciągły. Zmiana techniki wyceny skutkująca przeniesieniem pomiędzy powyższymi metodami następuje, gdy:

- transfer z Poziomu 1 do 2 ma miejsce, gdy dla instrumentów finansowych wycenianych według Poziomu 1 na dany dzień bilansowy nie są dostępne kwotowania aktywnego rynku (a uprzednio były);
- transfer z Poziomu 2 do 3 ma miejsce, gdy dla instrumentów finansowych wycenianych według Poziomu 2 na dany dzień bilansowy uwzględniany w wycenie udział parametrów niepochodzących z rynku stał się istotny (a uprzednio był nieistotny).

8.1. INSTRUMENTY FINANSOWE NIE UJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ

Wszystkie modelowe oszacowania zawierają pewną dozę arbitralności i dlatego odzwierciedlają wyłącznie wartość instrumentów, dla których zostały stworzone. W tych warunkach prezentowane wartości różnic między wartościami godziwymi i bilansowymi nie mogą być rozumiane jako korekty wartości ekonomicznej Grupy. Wartość godziwa tych instrumentów jest wyznaczana wyłącznie w celu wypełnienia wymogów prezentacyjnych określonych przez MSSF 13 i MSSF 7.

Główne założenia i metody zastosowane do oszacowania wartości godziwej aktywów i pasywów Grupy są następujące:

Należności i zobowiązania wobec banków

Wartość godziwa tych instrumentów finansowych została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych przy założeniu ich wystąpienia w terminach kontraktowych.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Wartość godziwa instrumentów tego rodzaju bez określonego harmonogramu spłat, ze względu na ich krótkoterminowy charakter oraz stabilną w czasie politykę Grupy w odniesieniu do tego portfela, jest zbliżona do wartości bilansowej.

Dla zmiennie-procentowych produktów leasingowych wartość godziwą oszacowano poprzez skorygowanie wartości bilansowej o zdyskontowane przepływy wynikające z różnicy marż.

Wartość godziwa instrumentów o określonym terminie zapadalności została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nimi przepływów finansowych w terminach i na warunkach wynikających z umów przy zastosowaniu bieżących stóp zero kuponowych oraz marż na ryzyko kredytowe.

W przypadku kredytów mieszkaniowych, ze względu na ich długoterminowy charakter, do oszacowania przyszłych przepływów finansowych dodatkowo zostały uwzględnione: efekt wcześniejszej spłaty oraz ryzyko płynności w walutach obcych.

Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów bez terminu wymagalności lub o terminie wymagalności do 30 dni została uznana przez Grupę za zbliżoną do wartości bilansowej.

Wartość godziwa instrumentów o terminie wymagalności ponad 30 dni została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami (włączając bieżące średnie marże wg głównych walut i przedziałów czasowych) przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych (włączając pierwotne średnie marże wg głównych walut i przedziałów czasowych) w terminach kontraktowych.

Zobowiązania podporządkowane, z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (syntetyczna sekurytyzacja) i pożyczki średnioterminowe

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów finansowych została oszacowana na podstawie modelu stosowanego do wyznaczania wartości rynkowej obligacji o zmiennym oprocentowaniu przy bieżącym poziomie stóp rynkowych i historycznej marży na ryzyko kredytowe. Podobnie jak w przypadku portfela kredytowego Bank uwzględnia poziom marży pierwotnej jako składnika kosztu finansowania średnioterminowego pozyskanego w przeszłości w relacji do bieżącego poziomu marż dla podobnych instrumentów, o ile można je wiarygodnie określić. Ze względu na brak płynnego rynku pożyczek średnioterminowych jako punktu odniesienia dla ustalenia obecnego poziomu marż, przyjęto marżę historyczną.

Poniższa tabela przedstawia wyniki opisanych wyżej analiz wg stanu na 31.03.2023 roku (tys. zł):

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
AKTYWA WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Instrumenty dłużne	15	10 322 224	10 320 069
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	15	585 603	585 609
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	14	75 305 192	73 435 471
ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	19	462 387	462 503
Zobowiązania wobec klientów	20	100 875 841	100 907 307
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	22	256 280	256 234
Zobowiązania podporządkowane	23	1 563 882	1 565 180

* Negatywny efekt wyceny portfela kredytowego do wartości godziwej jest w głównej mierze spowodowany wzrostem marż kredytowych. Stosowana przez Bank metodologia wyceny portfela kredytowego zakłada, że bieżące marże w najlepszy sposób odzwierciedlają istniejące warunki rynkowe i sytuację ekonomiczną. Analogiczna zasada jest szeroko stosowana do wyceny nienotowanych na aktywnych rynkach papierów dłużnych. W efekcie, paradoksalnie zawsze, kiedy marże na nowych kredytach rosną, spada wartość godziwa „starego” portfela kredytowego.

Modele zastosowane do wyznaczenia wartości godziwej instrumentów finansowych wymienionych w powyższej tabeli nieujmowanych według wartości godziwej w bilansie Grupy, wykorzystują techniki wyceny oparte na parametrach niepochodzących z rynku. W związku z tym, zaliczane są do trzeciej kategorii wyceny. Wartość godziwa obligacji Skarbu Państwa utrzymywanych do terminu zapadalności została wyznaczona w oparciu o notowania rynkowe i jest zaliczona do pierwszego poziomu kategorii wyceny.

Poniższa tabela przedstawia dane wg stanu na 31.12.2022 roku (tys. zł):

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
AKTYWA WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Instrumenty dłużne	15	3 893 212	3 811 648
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	15	733 095	733 016
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	14	76 467 181	74 107 571
ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU			
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	19	727 571	727 598
Zobowiązania wobec klientów	20	98 038 516	98 063 169
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	22	243 753	244 519
Zobowiązania podporządkowane	23	1 568 083	1 568 949

8.2. INSTRUMENTY FINANSOWE UJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ

Poniższa tabela przedstawia wartości bilansowe instrumentów wycenianych do wartości godziwej usystematyzowane według zastosowanej techniki określania wartości godziwej:

Dane w tys. zł, stan na 31.03.2023

	Nota	Kwotowania	Techniki wyceny w	Techniki	wyceny
		aktywnego	oparciu	o z	wykorzystaniem
		rynku	parametry	istotnych	parametrów
			pochozące	niepochozących	
		Poziom 1	z rynku	z rynku	
			Poziom 2	Poziom 3	
AKTYWA					
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	12				
Wycena instrumentów pochodnych			65 540		305 882
Instrumenty kapitałowe		123			
Instrumenty dłużne		156 413			
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat					
Instrumenty kapitałowe					66 609
Instrumenty dłużne					76 270
Kredyty i pożyczki					75 078
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	13				
Instrumenty kapitałowe			247		24 148
Instrumenty dłużne		12 120 015	6 048 195		
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	16		60 754		
PASYWA					
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	12				
Wycena instrumentów pochodnych			119 752		310 464
Pozycje krótkie		3 080			
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	16		394 859		

Dane w tys. zł, stan na 31.12.2022

	Nota	Kwotowania	Techniki wyceny w	Techniki wyceny	
		aktywnego	oparciu o	z wykorzystaniem	
		rynku	parametry	istotnych parametrów	
			pochozące	niepochozących	
		Poziom 1	z rynku	z rynku	
			Poziom 2	Poziom 3	
AKTYWA					
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	12				
Wycena instrumentów pochodnych			87 760		251 436
Instrumenty kapitałowe		113			
Instrumenty dłużne		24 210			
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	14				
Instrumenty kapitałowe			62 370		66 609
Instrumenty dłużne					72 057
Kredyty i pożyczki					97 982
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	13				
Instrumenty kapitałowe			247		24 149
Instrumenty dłużne		13 952 900	2 528 310		
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	16		135 804		
PASYWA					
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	12				
Wycena instrumentów pochodnych			125 856		254 422
Pozycje krótkie		4 784			
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	16		554 544		

Stosując kryterium techniki wyceny Grupa na dzień 31.03.2023 r. klasyfikowała do kategorii 3 następujące instrumenty finansowe:

- ekspozycje kredytowe zawierające w definicji oprocentowania dźwignię finansową / mnożnik (są to ekspozycje kart kredytowych i limitu w rachunku bieżącym dla których oprocentowanie oparte jest o mnożnik: 4 razy stopa lombardowa). Do oszacowania wartości godziwej kredytów, z uwagi na brak dostępności wartości rynkowej, posłużono się wewnętrznym modelem wyceny z uwzględnieniem założenia, iż w momencie udzielenia kredytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa kredytów bez rozpoznanej utraty wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca stanowi sumę: kosztu ryzyka, kosztu finansowania, wartości oczekiwanego zwrotu. Wartość godziwa kredytów o rozpoznanej utracie wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych odzysków zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, uznając, że średnie oczekiwane odzyski uwzględniają w pełni element ryzyka kredytowego. W przypadku wzrostu stopy dyskontującej o 1 p.p. wycena portfela zmieniłaby się o -0,1% (analiza wrażliwości: na podstawie modelu wyceny FV dla portfela kart kredytowych);
- opcje na indeksy; transakcje opcyjne są wyceniane według wartości godziwej z zastosowaniem modeli do wyceny opcji, wycena modelowa uzupełniana jest o wpływ na wartość godziwą szacunkowego parametru ryzyka kredytowego;
- akcje VISA Incorporation: sposób oszacowania wartości godziwej uwzględnia wartość pieniądza w czasie, oraz okres konwersji akcji uprzywilejowanych na akcje zwykłe VISA.
- pozostałe instrumenty kapitałowe wyceniane według wartości godziwej (nienotowane na aktywnym rynku).

W okresie sprawozdawczym Grupa nie dokonywała transferów instrumentów finansowych pomiędzy technikami wyceny do wartości godziwej.

Zmiany stanu wartości godziwych instrumentów wycenianych w oparciu o techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku przedstawia poniższa tabela (w tys. zł):

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Akcje i udziały	Instrumenty dłużne	Kredyty i pożyczki
Stan na 01.01.2023	247 414	(250 400)	90 758	72 057	97 982
Rozliczenie / sprzedaż / zakup	46 457	(47 598)	0	0	(23 953)
Zmiana wyceny ujęta w kapitale własnym	0	0	0	0	0
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	0	0	0	0	3 720
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	6 182	(6 637)	0	0	0
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	0	4 213	(2 671)
Wynik z pozycji wymiany	0	0	(1)	0	0
Stan na 31.03.2023	300 053	(304 635)	90 757	76 270	75 078

Dla opcji na indeksy zawieranych na nieaktywnym rynku oraz opcji walutowych Grupa zawiera jednocześnie transakcje zamykające back-to-back na rynku międzybankowym, w rezultacie element szacowanego ryzyka kredytowego nie ma wpływu na wynik finansowy.

Oszacowany przez Grupę wpływ korekt z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta nie był znaczący z punktu widzenia poszczególnych transakcji pochodnych zawartych przez Bank. W konsekwencji, Bank nie uznaje wpływu nieobserwowalnych danych wejściowych użytych do wyceny transakcji pochodnych za znaczący i zgodnie z postanowieniami MSSF 13.73 nie klasyfikuje takich transakcji do 3 poziomu hierarchii wartości godziwej.

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Akcje i udziały	Instrumenty dłużne	Kredyty i pożyczki
Stan na 31.12.2021	28 397	(28 872)	95 046	127 499	362 992
Rozliczenie / sprzedaż / zakup	214 404	(216 420)	85	(60 296)	(306 117)
Zmiana wyceny ujęta w kapitale własnym	0	0	(4 380)	0	0
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	0	0	0	0	28 604
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	4 613	(5 109)	0	0	0
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	0	4 854	12 503
Wynik z pozycji wymiany	0	0	7	0	0
Stan na 31.12.2022	247 414	(250 400)	90 758	72 057	97 982

9. ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE

9.1. SPRAWY SĄDOWE

Poniżej zaprezentowano dane na temat spraw sądowych toczących się z powództwa oraz przeciwko jednostkom Grupy. Odrębną kategorię stanowią postępowania związane z działaniami Urzędu Kontroli Skarbowej, które zostały opisane w **Rozdziale 4. nota 11) "Podatek dochodowy"**.

Sprawy sądowe z powództwa Grupy

Wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, wg stanu na 31.03.2023 r., w których spółki Grupy występowały w roli powoda wynosiła 793,5 mln zł.

Postępowanie o naruszenie zbiorowych interesów konsumentów

W dniu 3 stycznia 2018 r. Bank Millennium ('Bank') otrzymał decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK), w której Prezes UOKiK stwierdził naruszenie przez Bank praw konsumentów. Zdaniem Prezesa UOKiK istotą naruszenia jest to, że Bank poinformował konsumentów (dotyczy to 78 umów) w odpowiedziach na ich reklamacje, że wyrok sądowy stwierdzający abuzywność postanowień umowy kredytu dotyczących indeksacji nie ma do nich zastosowania. Zgodnie ze stanowiskiem Prezesa UOKiK abuzywność postanowień umownych stwierdzona przez sąd w toku kontroli abstrakcyjnej jest konstytutywna i skuteczna w stosunku do każdej umowy od początku jej zawarcia. W wyniku decyzji Bank został zobowiązany do:

- 1) przesłania informacji o decyzji UOKiK do wspomnianych 78 klientów,
- 2) umieszczenia informacji o decyzji i treści decyzji na stronie internetowej i na Twitterze,
- 3) zapłaty kary w wysokości 20,7 mln PLN.

Bank złożył odwołanie od decyzji w ustawowym terminie.

Dnia 7 stycznia 2020 r. sąd I instancji oddalił odwołanie Banku w całości. Bank złożył apelację od wyroku w ustawowym terminie. Sąd przedstawił pogląd, że wyrok wydany w toku kontroli wzorca umownego (w toku kontroli abstrakcyjnej), uznający postanowienia wzorca za abuzywne, przesądza abuzywność analogicznych postanowień we wcześniej zawartych umowach. W związku z tym, informacja przekazana konsumentom była niewłaściwa i wprowadzająca w błąd. W zakresie kary nałożonej przez UOKiK, Sąd wskazał, że polityka nakładania kar przez UOKiK zmieniła się w kierunku zaostrzenia kar oraz, że sąd zgadza się z tym kierunkiem.

W ocenie Banku, Sąd nie powinien dokonywać oceny zachowania Banku w 2015 r. z perspektywy dzisiejszych poglądów orzecznictwa dotyczących znaczenia kontroli abstrakcyjnej (dopiero w styczniu 2016 roku została opublikowana uchwała SN wspierająca pogląd Prezesa UOKiK), tym bardziej nie powinien nakładać kar za te zachowania stosując dzisiejszą politykę w zakresie nakładania kar. Powyższe stanowi istotny argument przeciwko zasadności wyroku i wspiera apelację, którą Bank złożył do sądu II instancji.

Sąd II instancji wyrokiem z dnia 24 lutego 2022 r. uchylił w całości decyzję Prezesa UOKiK. Prezes UOKiK wniósł 31 sierpnia 2022r. skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego. Bank ocenia, iż rokowania odnośnie szans procesowych na wygranie sprawy przed Sądem Najwyższym są pozytywne.

Postępowanie w sprawie praktyki ograniczającej konkurencję

Bank (wraz z innymi bankami) jest również stroną sporu z UOKiK, w którym Prezes UOKiK uznał za ograniczającą konkurencję praktykę polegającą na uczestniczeniu Banków, w tym Banku Millennium, w porozumieniu mającym na celu wspólne ustalanie stawek opłaty interchange pobieranych od transakcji dokonywanych kartami systemu Visa i Mastercard i decyzją z dnia 29 grudnia 2006 r. nałożył karę na Bank w kwocie 12,2 mln PLN. Bank, wraz z innymi bankami, złożył odwołanie od decyzji.

W związku z wyrokiem Sądu Najwyższego i wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 listopada 2020 r., sprawa obecnie toczy się przed sądem I instancji - Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Bank utworzył rezerwę w kwocie równej nałożonej karze.

Postępowanie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

W dniu 22 września 2020 r. Bank otrzymał decyzję Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Prezes UOKiK) uznającą za abuzywne klauzule określające zasady wymiany walut, stosowane w tzw. aneksie antyspreadowym, i jednocześnie zakazał ich stosowania.

Na Bank nałożono karę w wysokości 10,5 mln zł. Wysokość kary uwzględnia dwie okoliczności łagodzące: współpracę z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz zaprzestanie stosowania kwestionowanych postanowień.

Bank został również zobowiązany, po uprawomocnieniu się decyzji, do poinformowania konsumentów listem poleconym, że klauzule zostały uznane za niedozwolone, a zatem nie są dla nich wiążące (bez konieczności uzyskania orzeczenia sądu potwierdzającego tą okoliczność) oraz opublikować decyzję w sprawie na stronie internetowej Banku.

W pisemnym uzasadnieniu Prezes UOKiK zarzuca, że kursy walut ustalane przez Bank są swobodnie ustalane przez Bank (w oparciu o nieokreśloną w żadnych przepisach koncepcję średniego kursu na rynku międzybankowym). Co więcej, klient nie wie dokładnie, gdzie szukać tych stawek, ponieważ zapisy odsyłają do serwisu Reuters, bez sprecyzowania, o którą stronę dokładnie chodzi.

Zapisy odnoszące się do kursów walut w tabelach Banku zostały zakwestionowane, ponieważ Bank nie określa, kiedy i ile razy dziennie te tabele będą przygotowywane i publikowane.

W uzasadnieniu decyzji Prezes UOKiK wskazał również, że w toku postępowania Bank Millennium przedstawił różne propozycje rozwiązań, które Prezes UOKiK uznał za niewystarczające.

Decyzja nie jest prawomocna. Bank złożył odwołanie od powyższej decyzji w ustawowym terminie.

W dniu 31 marca 2022 r. sąd I instancji uchylił w całości decyzję Prezesa UOKiK. W dniu 23 maja 2022 r. Prezes UOKiK złożył apelację. W dniu 26 października 2022 roku Sąd Apelacyjny zmienił wyrok sądu I instancji i podzielił stanowisko Prezesa UOKiK co do abuzywności postanowień dotyczących ustalania kursów walut w aneksach zawieranych z kredytobiorcami walutowymi. W dniu 21 listopada 2022 roku Sąd Apelacyjny na wniosek Banku wstrzymał wykonanie wyroku do czasu zakończenia postępowania kasacyjnego. Bank w dniu 30 stycznia 2023 r. wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego.

Sprawy sądowe przeciwko Grupie

Najistotniejsze postępowania w grupie spraw sądowych, w których spółki Grupy występowały w roli pozwanego na dzień 31.03.2023 r.:

- Bank jest stroną pozwaną w trzech postępowaniach sądowych, w których przedmiotem sporu jest wysokość opłaty interchange. W dwóch ze wspomnianych spraw Bank został pozwany solidarnie z innym bankiem, a w jednej z innym bankiem oraz organizacjami kartowymi. Łączna wartość roszczeń zgłoszona w tych sprawach wynosi 729,6 mln PLN. Postępowaniem o najwyższej wartości zgłoszonego roszczenia jest sprawa z powództwa PKN Orlen SA, w której powód żąda zapłaty 635,7 mln PLN. Powód w tym postępowaniu zarzuca, że banki działały w ramach porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku usług acquiringowych poprzez wspólne ustalanie wysokości krajowej stawki opłaty interchange w latach 2006-2014. W pozostałych dwóch sprawach zarzuty są podobne do zarzutów podnoszonych w sprawie z powództwa PKN Orlen SA, natomiast okres rzekomego porozumienia jest wskazywany na lata 2008-2014. Zgodnie z aktualnymi szacunkami ryzyka przegrania sporu w tych sprawach Bank nie utworzył rezerwy. Dodatkowo wskazujemy, że Bank uczestniczy w charakterze interwenienta ubocznego w czterech innych postępowaniach dotyczących opłaty interchange. Stroną pozwaną są inne banki. Powodowie w tych sprawach również zarzucają bankom działanie w ramach porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku usług acquiringowych poprzez wspólne ustalanie wysokości krajowej stawki opłaty interchange w latach 2008-2014.
- Sprawa z powództwa Europejskiej Fundacji Współpracy Polsko - Belgijskiej (EFWP-B) przeciwko Bankowi Millennium S.A., o wartości sporu 521,9 mln PLN wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 05.04.2016 r. do dnia zapłaty. Pozew z dnia 23.10.2015 r. powód skierował do Sądu Okręgowego w Warszawie i doręczony został Bankowi w dniu 04.04.2016 r. Podstawą roszczeń dochodzonych w pozwie jest według powoda powstanie szkody w jego majątku, wskutek czynności podejmowanych przez Bank, polegających na błędnej interpretacji Umowy kredytu obrotowego zawartej pomiędzy Bankiem a PCZ S.A., co spowodowało postawienie kredytu w stan wymagalności. W sprawie z powództwa EFWP-B, powód wniósł o zabezpieczenie powództwa w kwocie 250,0 mln PLN. Przedmiotowy wniosek został przez Sąd Apelacyjny prawomocnie oddalony 5.09.2016 r.

Bank wniósł o oddalenie powództwa w całości, nie zgadzając się z zawartymi w pozwie zarzutami. Na poparcie stanowiska Banku, do akt postępowania pełnomocnik Banku złożył korzystny dla Banku, prawomocny odpis wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu wydany w tożsamym stanie prawnym w sprawie z powództwa PCZ SA przeciwko Bankowi. Aktualnie Sąd w I instancji prowadzi postępowanie dowodowe.

Łączna wartość przedmiotu sporu dla pozostałych spraw, w których spółki Grupy występowały w roli pozwanego, wg stanu na 31.03.2023 r., wynosiła 4 336,0 mln PLN (z wyłączeniem opisanych niżej oraz w **Rozdziale 10.** pozwów grupowych). W grupie tej najistotniejszą kategorię stanowią sprawy dotyczące portfela walutowych kredytów hipotecznych oraz sprawy dotyczące terminowych operacji finansowych (sprawy opcyjne).

Postępowanie grupowe dotyczące UNWW:

W dniu 3 grudnia 2015 r. wpłynął do Banku pozew grupowy. Grupa klientów Banku (454 kredytobiorców będących stronami 275 umów kredytu) jest reprezentowana przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Olsztynie. Powodowie żądali zapłaty kwoty 3,5 mln PLN, twierdząc, że postanowienia umów dotyczące UNWW są niedozwolone a tym samym bezskuteczne. W piśmie z 4 kwietnia 2018 r. powód rozszerzył grupę, na skutek czego suma roszczeń wzrosła z 3,5 mln PLN do ponad 5 mln PLN.

Aktualny stan:

1 października 2018 r. reprezentant grupy dokonał korekty łącznej kwoty roszczeń dochodzonych pozwem oraz złożył skorygowany wykaz wszystkich członków grupy obejmujący łącznie 697 osób - 432 umowy kredytowe. Zaktualizowana przez powoda wartość przedmiotu sporu wynosi 7 371 107,94 PLN. Postanowieniem z 1 kwietnia 2020 r. Sąd ustalił skład grupy zgodnie z żądaniem powoda oraz zdecydował o przeprowadzeniu dowodu z zeznań świadków na piśmie i wezwał strony do przestania pytań do świadków. Bank złożył pismo procesowe, zawierające pytania do świadków w lipcu 2020. Obecnie trwa zbieranie przez sąd zeznań pisemnych od świadków.

Według stanu na dzień 31.03.2023 r. toczyły się również 184 indywidualne sprawy sądowe dotyczące ubezpieczenia niskiego wkładu własnego (sprawy, w których prezentowane jest wyłącznie roszczenie o zwrot prowizji lub opłaty UNWW).

Powództwa Rzecznika Finansowego o zaprzestanie nieuczciwych praktyk rynkowych:

W dniu 13 sierpnia 2020 r. do Banku wpłynął pozew Rzecznika Finansowego. Rzecznik Finansowy w swoim pozwie domaga się nakazania Bankowi oraz ubezpieczycielowi (TU Europa), aby zaprzestali stosowania nieuczciwych praktyk rynkowych polegających na:

- prezentowaniu oferowanego ubezpieczenia spłaty pożyczki jako chroniącego interesy ubezpieczonych, w sytuacji gdy konstrukcja ubezpieczenia wskazuje, że chroni ono interesy Banku;
- stosowaniu klauzul, które wiążą wartość świadczenia ubezpieczeniowego z kwotą zadłużenia kredytobiorcy;
- stosowaniu klauzul ustalających wysokość składki ubezpieczeniowej bez uprzedniej oceny ryzyka (underwriting);
- stosowaniu klauzul wyłączających odpowiedzialność ubezpieczyciela za wypadki ubezpieczeniowe wynikające z wcześniejszych przyczyn.

Rzecznik wnosi również o zobowiązanie Banku do publikacji na stronie internetowej Banku informacji o stosowaniu nieuczciwych praktyk rynkowych.

Pozew nie obejmuje żądania zapłaty przez Bank oznaczonych kwot. Niemniej uznanie praktyki za niedozwoloną może być przyczyną kreowania w przyszłości roszczeń przez klientów indywidualnych. Sprawa jest na etapie rozpoznawania przed sądem I instancji.

Ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych

Ryzyko prawne walutowych kredytów hipotecznych zostało opisane w **Rozdziale 10. Ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych.**

9.2. POZYCJE POZABILANSOWE

<i>w tysiącach zł</i>	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	14 995 570	15 162 308	15 923 016
Zobowiązania udzielone:	12 485 327	12 830 458	13 588 180
finansowe	10 603 958	10 782 601	11 375 887
gwarancyjne	1 881 369	2 047 856	2 212 293
Zobowiązania otrzymane:	2 510 243	2 331 850	2 334 836
finansowe	2 185	6 884	315 515
gwarancyjne	2 508 058	2 324 966	2 019 321

10. RYZYKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH

10.1. SPRAWY SĄDOWE I AKTUALNY STAN REZERW NA RYZYKO PRAWNE

Na dzień 31 marca 2023 r. Bank miał 17 353 umowy kredytowe i dodatkowo 1 404 umowy kredytowe z byłego Euro Banku będące przedmiotem prowadzonych obecnie indywidualnych sporów sądowych (z wyłączeniem roszczeń wniesionych przez bank przeciw klientom, tzw. spraw windykacyjnych), dotyczących klauzul indeksacyjnych w walutowych kredytach hipotecznych (74% umów kredytowych przed sądem pierwszej instancji oraz 26% umów kredytowych przed sądem drugiej instancji) z całkowitą wartością roszczeń wniesionych przez powodów wynoszącą 3 124,2 mln PLN oraz 221,3 mln CHF (portfel Banku Millennium: 2 870,5 mln PLN i 216 mln CHF oraz portfel byłego Euro Banku: 253,7 mln PLN i 5,3 mln CHF).

Roszczenia zgłaszane przez klientów w postępowaniach indywidualnych dotyczą przede wszystkim stwierdzenia nieważności umowy i zwrotu zapłaconych rat kapitałowo-odsetkowych jako nienależytego świadczenia z uwagi na abuzywny charakter klauzul indeksacyjnych, lub też utrzymania umowy w PLN z oprocentowaniem indeksowanym do CHF Libor.

Bank jest poza tym stroną pozwu zbiorowego, którego przedmiotem jest ustalenie odpowiedzialności Banku z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia w związku z zawartymi walutowymi kredytami hipotecznymi. Nie jest to spór o zapłatę. Orzeczenie w tym postępowaniu nie przyzna bezpośrednio członkom grupy żadnych kwot. Liczba umów kredytowych objęta tym postępowaniem wynosi 3 273. W dniu 24 maja 2022 r. sąd wydał, wyrok co do istoty sprawy oddalający powództwo w całości. Obie strony wniosły o pisemne uzasadnienie wyroku. W dniu 13 grudnia 2022 r. powód złożył apelację od wyroku z dnia 24 maja 2022 r. Apelacja nie została dotychczas doręczona pełnomocnikom Banku.

Natarczywa kampania reklamowa obserwowana w domenie publicznej wpływa na liczbę sporów sądowych. Do końca 2019 r. przeciwko Bankowi złożono 1 985 indywidualnych roszczeń (dodatkowo 236 przeciwko dawnemu Euro Bankowi), w 2020 r. liczba ta wzrosła o 3 005 (265), w 2021 r. wzrosła o 6 156 (422), w 2022 r. wzrosła o 5 754 (408), natomiast w pierwszym kwartale 2023 r. wzrosła o 1 706 (156).

Z danych ZBP (Związek Banków Polskich) zebranych od wszystkich banków posiadających walutowe kredyty hipoteczne wynika, że znaczna większość sporów była prawomocnie korzystnie rozstrzygana dla banków do 2019 r. Jednakże, po wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydanym 3 października 2019 r. (Sprawa C-260/18) proporcje zmieniły się na niekorzyść i w zdecydowanej większości przypadków banki przegrywały sprawy w sądach. Jeśli chodzi o Bank Millennium (włącznie z portfelem byłego Euro Banku), w okresie od roku 2015 do końca pierwszego kwartału 2023 r. ostatecznie rozstrzygnięto 1 586 spraw (1 518 w roszczeniach klientów wobec Banku i 68 w roszczeniach wniesionych przez Bank wobec klientów tj. sprawy windykacyjne) spośród których zawarto 431 ugód, 39 spraw umorzono, 55 zostało rozstrzygniętych korzystnie dla Banku, a 1 061 zakończyło się wyrokiem niekorzystnym dotyczącym zarówno unieważnienia umów kredytowych, jak i konwersji na PLN+LIBOR. Bank składa apelacje od negatywnych orzeczeń sądu I instancji, a także wnosi skargi kasacyjne do Sądu Najwyższego od niekorzystnych dla Banku prawomocnych wyroków. Aktualnie statystyki orzeczeń sądów pierwszej i drugiej instancji są znacznie bardziej niekorzystne i ich liczba również wzrastała.

Wartość brutto umów i pożyczek w ramach indywidualnych spraw sądowych i pozwów grupowych wniesionych przeciwko Bankowi (włącznie z portfelem byłego Euro Banku) na dzień 31.03.2023 r. wynosiła 5 726 mln zł (w tym pozostająca do spłaty kwota kapitału umów kredytowych w ramach pozwu zbiorowego wyniosła 864 mln zł).

Gdyby wszystkie umowy kredytowe zawarte przez Bank Millennium, będące obecnie w postępowaniach sądowych indywidualnych i grupowych zostały uznane za nieważne bez żadnego wynagrodzenia za wykorzystanie kapitału, koszt przed opodatkowaniem mógłby wynieść 5 742 mln zł. Końcowe straty mogą być niższe lub wyższe w zależności od ostatecznej linii orzecznictwa sądowego w tym zakresie.

W I kwartale 2023 r. Bank utworzył 821 mln zł rezerw na portfel Banku Millennium oraz 43 mln zł na portfel byłego Euro Banku. Wartość bilansowa rezerw dla portfela Banku Millennium na koniec marca 2023 r. ukształtowała się na poziomie 5 630 mln zł, a dla portfela byłego Euro Banku 445 mln zł.

Opracowana przez Bank metodologia liczenia rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami indeksowanymi opiera się na następujących głównych parametrach:

- (1) liczbie bieżących spraw (w tym umów w ramach pozwu zbiorowego) i potencjalnych przyszłych spraw sądowych, które pojawią się w określonym (trzyletnim) horyzoncie czasowym,
- (2) kwocie potencjalnej straty Banku w przypadku wydania konkretnego wyroku sądowego,
- (3) prawdopodobieństwie uzyskania określonego wyroku sądowego obliczanego na podstawie statystyk orzeczeń w sprawach, w których Bank jest stroną oraz uzyskanych opinii prawnych.
- (4) w przypadku scenariusza unieważnienia umowy kredytowej, elementem brany pod uwagę, mając na uwadze oceny prawne, jest wyliczenie straty Banku z uwzględnieniem przypisania minimalnego prawdopodobieństwa uzyskania wynagrodzenia za korzystanie z kapitału, przy czym wpływ tego elementu w metodologii to 97 mln zł.
- (5) szacunkach związanych z polubownymi ugodami z klientami zawieranymi na drodze sądowej lub pozasądowej:
 - a. negocjacje prowadzone są indywidualnie i mogą być w każdej chwili przerwane przez Bank,
 - b. z uwagi na poniesione już w przeszłości duże wysiłki negocjacyjne, maleje prawdopodobieństwo sukcesu w tych negocjacjach w przyszłości, a jednocześnie większość klientów miała już kontakt z Bankiem w sprawie ewentualnego negocjowania konwersji kredytów na złotówki, więc na chwilę obecną Bank przyjmuje konserwatywne podejście przy uwzględnianiu potencjalnego wpływu tego czynnika.

Ryzyko prawne portfela byłego Euro Banku jest w pełni pokryte Umową w przedmiocie Zwolnienia z Odpowiedzialności i Gwarancji Dotyczącej Portfela CHF, zawartą z Société Générale S.A.

Bank przeanalizował wrażliwość metodologii obliczania rezerw, w przypadku której zmiana parametrów wpłynęłaby na wartość szacowanej straty związanej z ryzykiem prawnym sporu. Najbardziej istotnym parametrem jest liczba spraw sądowych. Każde dodatkowe 1 000 pozwów klientów skierowanych przeciwko Bankowi w stosunku do liczby przyjętej w metodyce generowałoby dodatkową rezerwę/stratę w wysokości 162 mln zł.

Bank jest otwarty na indywidualne negocjowanie korzystnych warunków przedterminowej spłaty lub przewalutowania kredytów na PLN. W wyniku tych negocjacji liczba aktywnych walutowych kredytów hipotecznych udzielonych przez Bank Millennium zmniejszyła się w 2021 r. o 8 450, w 2022 r. o 7 943 i w pierwszym kwartale 2023 r. o 806. Na koniec pierwszego kwartału 2023 roku Bank posiadał 36 782 aktywne walutowe kredyty hipoteczne. Koszty poniesione w związku z tymi negocjacjami wyniosły 364,6 mln zł w 2021 r., 515,2 mln zł w 2022 r. oraz 79,7 mln zł w pierwszym kwartale 2023 r. i są prezentowane głównie w pozycji „Wynik z pozycji wymiany” oraz „Wynik z tytułu modyfikacji” w Rachunku zysków i strat (wartości kosztów obciążających poszczególne pozycje Rachunku zysków i strat z tytułu zawieranych ugód zaprezentowano w **nocie (10) w Rozdziale 4 Noty do Sprawozdania Finansowego**).

Należy również nadmienić, że na 31.03.2023 Bank musiał utrzymywać dodatkowe fundusze własne na pokrycie dodatkowych wymogów kapitałowych w związku z ryzykiem portfela walutowych kredytów hipotecznych (bufor walutowy Filaru II) w wysokości 1,95 p.p. (1,94 p.p. na poziomie Grupy), z których część została alokowana na ryzyko operacyjne/prawne.

Istotne dla oceny ryzyka rozstrzygnięcia TSUE i Sądu Najwyższego

Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

3 października 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ('TSUE') wydał wyrok w sprawie C-260/18 w związku z pytaniami prejudycjalnymi złożonymi przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko Raiffeisen Bank International AG. Wyrok TSUE w zakresie dokonanej w nim interpretacji prawa Unii Europejskiej jest wiążący dla sądów krajowych. Orzeczenie to interpretowało art. 6 dyrektywy 93/13. W świetle przedmiotowego orzeczenia wspomniany przepis musi być interpretowany w taki sposób, że (i) sąd krajowy może unieważnić umowę kredytową, jeśli usunięcie nieuczciwych warunków wykrytych w tej umowie zmieniłoby charakter głównego przedmiotu umowy; (ii) skutki dla sytuacji klienta wynikające z unieważnienia umowy należy oceniać w świetle okoliczności istniejących lub dających się przewidzieć w czasie, kiedy powstał spór, a co do tego, czy konsument chce utrzymać umowę, decyduje jego wola; (iii) artykuł 6 dyrektywy wyklucza wypełnianie luk w umowie spowodowanych usunięciem nieuczciwych warunków umowy wyłącznie na podstawie krajowego ustawodawstwa o charakterze ogólnym lub przyjętych zwyczajów; (iv) artykuł 6 dyrektywy wyklucza utrzymanie nieuczciwych warunków umowy, jeśli konsument nie zgodził się na utrzymanie takich warunków. Można zauważyć, że TSUE poddał w wątpliwość możliwość dalszej realizacji umowy kredytowej w PLN przy utrzymaniu obliczania odsetek zgodnie z LIBOR.

Wyrok TSUE dotyczy jedynie sytuacji, w której sąd krajowy uznał wcześniej, że warunek umowy ma charakter abuzywny. Wyłączną prerogatywą sądów krajowych jest ocena, w trakcie postępowania sądowego, czy dany warunek umowy może być uważany za abuzywny w danych okolicznościach sprawy.

29 kwietnia 2021 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ('TSUE') wydał wyrok w sprawie C-19/20 w związku z pytaniami prejudycjalnymi złożonymi przez Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie przeciwko ex- BPH S.A. TSUE stwierdził że:

(i) sąd krajowy jest zobowiązany do stwierdzenia nieuczciwego charakteru warunku umowy nawet jeśli warunek ten został zmieniony przez te strony w drodze umowy. Takie stwierdzenie pociąga za sobą przywrócenie sytuacji, w jakiej znajdowałby się konsument w braku warunku, którego nieuczciwy charakter zostałby stwierdzony, chyba że konsument poprzez zmianę nieuczciwego warunku zrezygnował z takiego przywrócenia w drodze wolnej i świadomej zgody. Jednakże z dyrektywy Rady 93/13 nie wynika, że stwierdzenie nieuczciwego charakteru pierwotnego warunku umownego miałoby co do zasady skutek w postaci unieważnienia umowy, jeśli zmiana tego warunku pozwala na przywrócenie równowagi między obowiązkami i prawami tych stron wynikającymi z umowy i na usunięcie wady obciążającej ten warunek.

(ii) sąd krajowy może usunąć jedynie nieuczciwy element warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, w wypadku gdy zniechęcający cel dyrektywy Rady 93/13 jest realizowany przez krajowe przepisy ustawowe regulujące korzystanie z niego, o ile element ten stanowi odrębne zobowiązanie umowne, które może być przedmiotem indywidualnej kontroli pod kątem nieuczciwego charakteru. Jednocześnie, przepisy dyrektywy stoją na przeszkodzie temu, by sąd odsyłający usunął jedynie nieuczciwy element warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, jeżeli takie usunięcie sprowadzałoby się do zmiany treści tego warunku poprzez zmianę jego istoty.

(iii) skutki stwierdzenia przez sąd istnienia nieuczciwego warunku w umowie zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem podlegają przepisom prawa krajowego, przy czym kwestia utrzymywania się w mocy takiej umowy powinna być oceniana z urzędu przez sąd krajowy zgodnie z obiektywnym podejściem na podstawie tych przepisów.

(iv) sąd krajowy, który stwierdza nieuczciwy charakter warunku umowy zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem, obowiązany jest poinformować konsumenta, w ramach krajowych norm proceduralnych i w następstwie kontradyktoryjnej debaty, o konsekwencjach prawnych, jakie może pociągnąć za sobą stwierdzenie nieważności takiej umowy, niezależnie od tego, czy konsument jest reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika.

W dniu 18 listopada 2021r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał wyrok w sprawie C-212/20 w związku pytaniami złożonymi przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w Warszawie w sprawie przeciwko Raiffeisen Bank International AG. TSUE stwierdził, że:

i) Treść klauzuli umowy kredytu zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem ustalającej cenę zakupu i sprzedaży waluty obcej, do której kredyt jest indeksowany, powinna, na podstawie jasnych i zrozumiałych kryteriów, umożliwić właściwie poinformowanemu oraz dostatecznie uważnemu i racjonalnemu konsumentowi zrozumienie sposobu ustalania kursu wymiany waluty obcej stosowanego w celu obliczenia kwoty rat kredytu, w taki sposób, aby konsument miał możliwość w każdej chwili samodzielnie ustalić kurs wymiany stosowany przez przedsiębiorcę.

ii) Sąd krajowy, który stwierdził nieuczciwy charakter warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, nie może dokonać wykładni tego warunku w celu złagodzenia jego nieuczciwego charakteru, nawet jeśli taka wykładnia odpowiadałaby wspólnej woli stron.

W dniu 10 czerwca 2021r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał postanowienie w sprawie C-198/20 w związku pytaniami złożonymi przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w Warszawie w sprawie przeciwko Santander Bank Polska SA. TSUE stwierdził, że ochrona przewidziana w dyrektywie Rady 93/13/EWG przysługuje każdemu konsumentowi, a nie tylko temu, którego można uznać za „właściwie poinformowanego oraz dostatecznie uważnego i rozsądnego przeciętnego konsumenta”.

W dniu 8 września 2022r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał wyrok w sprawach połączonych C-80/21, C-81/21, C-82/21 w związku pytaniami złożonymi przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie w sprawach przeciwko Deutsche Bank SA oraz mBank SA. TSUE stwierdził, że:

i) Sąd krajowy może stwierdzić nieuczciwy charakter części warunku umowy zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, które nadają mu nieuczciwy charakter, jeżeli takie usunięcie nie sprowadzałoby się do zmiany treści tego warunku, który ma wpływ na jego istotę, czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego.

ii) Sąd krajowy nie może, po stwierdzeniu nieważności nieuczciwego warunku znajdującego się w umowie zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, która to nieważność nie pociąga za sobą nieważności tej umowy w całości, zastąpić ten warunek przepisem dyspozytywnym prawa krajowego.

iii) Sąd krajowy nie może, po stwierdzeniu nieważności nieuczciwego warunku znajdującego się w umowie zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, który pociąga za sobą nieważność tej umowy w całości, zastąpić warunek umowny, którego nieważność została stwierdzona, albo wykładnią oświadczenia woli stron w celu uniknięcia unieważnienia tej umowy, albo przepisem prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym, nawet jeśli konsument został poinformowany o skutkach nieważności tejże umowy i zaakceptował je.

iv) Dziesięcioletni termin przedawnienia roszczenia konsumenta, mającego na celu uzyskanie zwrotu kwot nienależnie wypłaconych przedsiębiorcy w wykonaniu nieuczciwego warunku umowy kredytu, nie rozpoczyna biegu w dniu każdego świadczenia wykonanego przez konsumenta, jeśli konsument nie był w stanie w tym dniu samodzielnie dokonać oceny nieuczciwego charakteru warunku umownego lub nie powziął wiedzy o nieuczciwym charakterze tego warunku i bez uwzględnienia okoliczności, że umowa przewidywała okres spłaty - w niniejszym przypadku trzydziestoletni - znacznie przekraczający dziesięcioletni ustawowy termin przedawnienia.

W dniu 16 marca 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą C-6/22 na skutek pytań prejudycjalnych skierowanych przez Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w sprawie przeciwko byłemu Getin Bankowi S.A. W wyroku TSUE orzekł, że:

i) w wypadku unieważnienia umowy zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą ze względu na nieuczciwy charakter jednego z jej warunków do państw członkowskich należy uregulowanie, w drodze ich prawa krajowego, skutków tego unieważnienia, z poszanowaniem ochrony przyznanej konsumentowi przez Dyrektywę, w szczególności poprzez zagwarantowanie przywrócenia sytuacji prawnej i faktycznej, w jakiej konsument ten znajdowałby się w braku takiego nieuczciwego warunku;

ii) sąd krajowy nie może: 1) badać z urzędu, z pominięciem zakresu uprawnień przyznanych mu w tym względzie przez prawo krajowe, sytuację majątkową konsumenta, który zażądał unieważnienia umowy wiążącej go z przedsiębiorcą ze względu na istnienie nieuczciwego warunku, bez którego umowa nie może nadal być prawnie wiążąca, nawet jeśli owo unieważnienie może narazić konsumenta na szczególnie szkodliwe konsekwencje; 2) odmówić stwierdzenia unieważnienia umowy, w sytuacji gdy konsument wyraźnie o to się zwrócił i został poinformowany w sposób obiektywny i wyczerpujący o konsekwencjach prawnych i szczególnie szkodliwych dla niego skutkach gospodarczych;

iii) sąd krajowy nie może po stwierdzeniu nieuczciwego charakteru warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem zarządzić lukom wynikającym z usunięcia nieuczciwego warunku zawartego w tej umowie poprzez zastosowanie przepisu prawa krajowego niemającego charakteru przepisu dyspozytywnego. Jednakże do sądu krajowego należy podjęcie, przy uwzględnieniu całości prawa krajowego, wszelkich środków niezbędnych dla ochrony konsumenta przed szczególnie szkodliwymi konsekwencjami, jakie mogłoby dla niego mieć unieważnienie umowy.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego

7 maja 2021 Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów Sądu najwyższego wydał uchwałę której nadał moc zasady prawnej zgodnie z którą:

1. Niedozwolone postanowienie umowne (art. 385(1) § 1 k.c.) jest od początku, z mocy samego prawa, dotknięte bezskutecznością na korzyść konsumenta, który może udzielić następnie świadomej i wolnej zgody na to postanowienie i w ten sposób przywrócić mu skuteczność z mocą wsteczną.

2. Jeżeli bez bezskutecznego postanowienia umowa kredytu nie może wiązać, konsumentowi i kredytodawcy przysługują odrębne roszczenia o zwrot świadczeń pieniężnych spełnionych w wykonaniu tej umowy (art. 410 § 1 w związku z art. 405 k.c.). Kredytodawca może żądać zwrotu świadczenia od chwili, w której umowa kredytu stała się trwale bezskuteczna.

W dniu 28 kwietnia 2022 r. Sąd Najwyższy wydał uchwałę (III CZP 40/22), w której wskazał, że w sporach z konsumentem przepis art. 358(1) k.c. stanowi przepis szczególny wobec art. 353(1) k.c., co oznacza, że w przypadku, gdy zachodzą przesłanki zastosowania obu przepisów, sąd powinien zastosować przepis szczególny i orzec trwałą bezskuteczność postanowienia umownego, a nie jego nieważność. Przedmiotowe orzeczenie Sądu Najwyższego należy postrzegać jako istotnie ograniczające ryzyko przedawnienia roszczeń banku o zwrot kapitału.

Skutkiem uchwały SN z 7 maja 2021 r. jest stwierdzenie, że bankowi przysługuje zwrot świadczenia pieniężnego spełnionego przez bank w wykonaniu trwale bezskutecznej umowy. Biorąc pod uwagę niepewność co do momentu rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia roszczeń banku, Bank w celu ochrony swoich interesów kieruje przeciwko kredytobiorcom pozostającym w sporze sądowym z bankiem pozwy o zapłatę. Na żądanie banku składają się: roszczenie o zwrot kapitału udostępnionego kredytobiorcy na podstawie umowy oraz roszczenie o zwrot równowartości korzyści uzyskanej przez kredytobiorcę w związku z korzystaniem z udostępnionego kapitału (równowartość usługi finansowej). Do dnia 31 marca 2023 r. Bank skierował przeciwko kredytobiorcom 3 769 pozewów. Z uwagi na toczące się postępowania w sprawach pytań prejudycjalnych (C-520/21, C-756/22) dotyczących zakresu roszczeń stron nieważnej umowy, w sprawach z powództwa Banku nie zapadło dotąd prawomocne rozstrzygnięcie zawierające merytoryczną ocenę złożonych przez Bank roszczeń o zwrot korzyści związanej z korzystaniem z kapitału.

Można racjonalnie założyć, że kwestie prawne odnoszące się do walutowych kredytów hipotecznych będą dalej badane przez sądy krajowe w ramach rozpatrywanych sporów, co może doprowadzić do pojawienia się dalszych interpretacji, które byłyby istotne dla oceny ryzyka związanych z przedmiotowymi postępowaniami. Okoliczność ta wskazuje na potrzebę stałej analizy tych spraw. Kolejne wnioski o wyjaśnienie i orzeczenie skierowane do TSUE i polskiego Sadu Najwyższego zostały już złożone i mogą być dalej składane, co może mieć wpływ na wynik spraw sądowych.

W tym kontekście, biorąc pod uwagę ostatnią niekorzystną ewolucję w orzecznictwie w zakresie walutowych kredytów hipotecznych, Bank będzie musiał regularnie dokonywać oceny i być może konieczne będzie dalsze zwiększanie salda rezerw dedykowanych na spory sądowe, w przypadku kontynuacji tego trendu.

10.2. ZDARZENIA, KTÓRE MOGĄ MIEĆ WPŁYW NA RYZYKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH I ZWIĄZANE Z NIM REZERWY

29 stycznia 2021 r. opublikowano zbiór pytań, z którymi Pierwsza Prezes Sądu Najwyższego zwróciła się do Izby Cywilnej SN w pełnym składzie, co może mieć istotne konsekwencje w zakresie wyjaśnienia istotnych aspektów orzeczeń sądowych i ich konsekwencji. Izbę Cywilną Sądu Najwyższego poproszono o odpowiedź na pytania na temat kluczowych spraw dotyczących umów walutowych kredytów hipotecznych: (i) czy jest dopuszczalne zastąpienie - przepisami prawnymi lub normą zwyczajową - abuzywnych przepisów umowy odnoszących się do ustalania kursu walutowego; ponadto (ii) czy w przypadku niemożności ustalenia kursu walutowego waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego/denominowanego - jest dopuszczalne, by umowa była ważna w pozostałym zakresie; jak również (iii) czy w przypadku nieważności kredytu CHF, stosowałaby się teoria salda (powstaje pojedyncze roszczenie które odpowiada różnicy roszczenia banku i roszczenia klienta) lub teoria dwóch kondycji (odrębnie roszczenie banku i roszczenie klienta, które powinny zostać rozstrzygnięte odrębnie). Sąd Najwyższy poproszono również o odpowiedź na pytanie, (iv) od którego momentu rozpoczyna bieg okres przedawnienia w przypadku roszczenia banku o spłatę kwot wypłaconych jako kredyt i (v) czy banki oraz konsumenci mogą otrzymać wynagrodzenie za wykorzystanie swoich środków pieniężnych przez drugą stronę.

11 maja 2021 Izba Cywilna Sądu Najwyższego zwróciła się o opinie na temat kredytów hipotecznych we frankach szwajcarskich to pięciu instytucji, w tym do Narodowego Banku Polskiego (NBP), Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF), Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka oraz Rzecznika Finansowego.

Stanowiska: Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka i Rzecznika Finansowego są generalnie korzystne dla konsumentów, natomiast NBP i UKNF prezentują stanowisko bardziej wyważone, zawierające sprawiedliwe zasady traktowania kredytobiorców posiadających kredyty hipoteczne w walutach obcych w porównaniu do sytuacji kredytobiorców złotych, a także wyważone aspekty ekonomiczne dotyczące rozwiązania problemu, które mogłyby zostać rozważone przez Sąd Najwyższy.

W toku kolejnego posiedzenia w dniu 2 września 2021 r., Sąd Najwyższy nie ustosunkował się do odpowiedzi na zadane pytania i nie jest znany nowy termin posiedzenia.

Dnia 12 sierpnia 2021, w sprawie z powództwa konsumenta przeciwko Bankowi Millennium SA, o zapłatę do TSUE skierowane zostało pytanie prejudycjalne (C-520/21) czy w przypadku uznania, że umowa kredytu zawarta przez bank i konsumenta jest od początku nieważna z powodu zawarcia w niej nieuczciwych warunków umownych, strony oprócz zwrotu pieniędzy zapłaconych w wykonaniu tej umowy (bank - kapitału kredytu, konsument - rat, opłat, prowizji i składek ubezpieczeniowych) oraz odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty, mogą domagać się także jakichkolwiek innych świadczeń, w tym należności w szczególności wynagrodzenia, odszkodowania, zwrotu kosztów lub waloryzacji świadczenia. Rozprawa odbyła się 12 października 2022 r. W rozprawie udział wzięli przedstawiciele Banku, pełnomocnik konsumenta, przedstawiciele Komisji Europejskiej, rządu polskiego, Rzecznika Finansowego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Komisji Nadzoru Finansowego oraz prokurator. Komisja Europejska w swoim stanowisku sprzeciwiła się przyznaniu prawa bankom do dodatkowego świadczenia finansowego z tytułu korzystania przez konsumenta z udostępnionego kapitału. Komisja stwierdziła jednocześnie, że przyznanie konsumentom prawa do dodatkowego świadczenia finansowego nie będzie sprzeczne z prawem UE. Przedstawiciele rządu polskiego, Rzecznika Finansowego, Rzecznika Praw Obywatelskich oraz prokurator również sprzeciwili się przyznaniu bankom prawa do dodatkowego świadczenia.

Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego wskazał, że istotą problemu nie jest abuzywność klauzul umownych, tylko aprecjacja franka szwajcarskiego (CHF) względem złotego (PLN). W ocenie

Przewodniczącego KNF bankom przysługuje prawo do ekonomicznej rekompensaty z tytułu umożliwienia innemu podmiotowi korzystania z kapitału.

W dniu 16 lutego 2023 r. Rzecznik Generalny wydał opinię w sprawie, w której zaproponował, by TSUE udzielił na zadane pytania następującej odpowiedzi:

1) Przepisy Dyrektywy 93/13 nie stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą w przypadku uznania, iż umowa kredytu zawarta przez konsumenta i bank jest od początku nieważna z powodu zawarcia w niej nieuczciwych warunków umownych, konsument, oprócz zwrotu pieniędzy zapłaconych na podstawie tej umowy oraz zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty, może w następstwie takiego uznania domagać się od banku także dodatkowych świadczeń.

Do sądu krajowego należy ustalenie, w świetle prawa krajowego, czy konsumenci mają prawo dochodzić tego rodzaju roszczeń, oraz, jeżeli tak jest, rozstrzygnięcie o ich zasadności.

2) Przepisy Dyrektywy 93/13 stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą w przypadku uznania, iż umowa kredytu zawarta przez konsumenta i bank jest od początku nieważna z powodu zawarcia w niej nieuczciwych warunków umownych, bank, oprócz zwrotu pieniędzy zapłaconych na podstawie tej umowy oraz zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty, może w następstwie takiego uznania domagać się od konsumenta także dodatkowych świadczeń.

Opinia Rzecznika Generalnego nie jest wiążąca dla sędziów TSUE orzekających w sprawie C-520/21.

Dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie z powództwa Banku przeciwko kredytobiorcy o zapłatę - zwrot udostępnionego kredytobiorcy na podstawie nieważnej umowy kapitału oraz równowartości korzyści związanej z korzystaniem przez kredytobiorcę z kapitału, sąd skierował do TSUE pytanie prejudycjalne czy w przypadku uznania, że umowa kredytu zawarta przez bank i konsumenta jest od początku nieważna z powodu zawarcia w niej nieuczciwych warunków umownych, bank oprócz zwrotu pieniędzy zapłaconych w wykonaniu tej umowy (kapitału kredytu) oraz odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty, może domagać się także jakichkolwiek innych świadczeń, w tym należności w szczególności wynagrodzenia, odszkodowania, zwrotu kosztów lub waloryzacji świadczenia. Sprawę zarejestrowano pod sygnaturą C-756/22. Sąd kierując pytanie, zwrócił się do TSUE z wnioskiem o połączenie sprawy z w/w toczącym się już postępowaniem pod sygn. akt C-520/21. Trybunał postanowił nie łączyć tych spraw oraz zdecydował o zawieszeniu procedowania w tej sprawie do czasu orzeczenia w sprawie C-520/21.

Z zakresem rozliczeń pomiędzy Bankiem a kredytobiorcą po upadku umowy kredytowej związane jest również zagadnienie prawne skierowane do siedmioosobowego składu Sądu Najwyższego (sygn. III CZP 54/21). Termin rozpoznania sprawy nie został jeszcze wyznaczony.

Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia przedstawione także zostało zagadnienie czy umowa kredytu ma charakter umowy wzajemnej w świetle regulacji dotyczących prawa zatrzymania (III CZP 89/22).

W dniu 8 grudnia 2020 roku p. Jacek Jastrzębski, przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), zaproponował wprowadzenie rozwiązania „sektorowego” w kwestii ryzyka związanego z walutowymi kredytami hipotecznymi dla całego sektora. Rozwiązanie polegałoby na oferowaniu przez banki swoim klientom możliwości dobrowolnego przystępowania do porozumień, na podstawie których klient zawierający z bankiem ugodę, tak jakby jego kredyt od samego początku był kredytem złotowym oprocentowanym za pomocą odpowiedniej stopy WIBOR powiększonej o marżę historycznie stosowaną do takiego kredytu.

Po tym publicznym ogłoszeniu propozycja stała się przedmiotem konsultacji pomiędzy bankami; konsultacje były prowadzone pod auspicjami KNF i Związku Banków Polskich. Ogólnie rzecz biorąc, banki dokonały oceny warunków, w których takie rozwiązanie można by wdrożyć, oraz jego dalszych skutków.

Zgodnie z informacjami przekazanymi w poprzednich sprawozdaniach finansowych Zdaniem Zarządu Banku po dokonaniu oceny ważnymi aspektami, które należy uwzględnić przy podejmowaniu decyzji o potencjalnym wdrożeniu takiego programu, były: a) korzystna opinia lub przynajmniej brak sprzeciwu ze strony istotnych instytucji publicznych; b) wsparcie jego realizacji przez Narodowy Bank Polski; c) poziom pewności prawnej umów dotyczących ugody, które byłyby podpisane z kredytobiorcami; d) poziom wpływu finansowego przed i po opodatkowaniu; e) konsekwencje kapitałowe, w tym korekty regulacyjne poziomu wymogów kapitałowych związanych z walutowymi kredytami hipotecznymi.

W oparciu o aktualnie dostępne informacje, niektóre z wyżej wymienionych aspektów prawdopodobnie nie zostaną w pełni wyjaśnione i/lub osiągnięte.

Każda decyzja dotycząca realizacji takiego programu, wymagałaby od Zarządu przedłożenia jej Radzie Nadzorczej i Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy, biorąc pod uwagę istotność takiej decyzji oraz jej implikacji.

Pomimo, że nie wszystkie z tych aspektów udało się wyjaśnić, Bank w praktyce wykorzystuje elementy takiego rozwiązania przy wielu indywidualnych negocjacjach z kredytobiorcami walutowych kredytów hipotecznych, w tym również w toku postępowań sądowych.

Ze względu na złożoność i niepewność co do wyniku spraw sądowych, w tym z tytułu kontr-pozwów a także potencjalnego wdrożenia rozwiązania Przewodniczącego KNF lub innych rozwiązań negocjacyjnych albo potencjalnych orzeczeń Sądu Najwyższego lub Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, na dzień publikacji sprawozdania finansowego trudno jest wiarygodnie oszacować ostateczne skutki różnych potencjalnych rozwiązań.

11. INFORMACJE DODATKOWE

11.1. DANE O AKTYWACH, KTÓRE STANOWIĄ ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ

Na dzień 31.03.2023 r. (w tys. PLN):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczane zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe WZ1126	utrzymywanie i sprzedaż	kredyt lombardowy udzielany Bankowi przez NBP	150 000	151 473
2.	Obligacje skarbowe DS0727	utrzymywanie do terminu wymagalności	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	255 000	218 602
3.	Obligacje skarbowe DS0726	utrzymywanie do terminu wymagalności	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	52 000	46 840
4.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	BFG - fundusz gwarancyjny - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	142 000	135 476
5.	Obligacje skarbowe DS0726	utrzymywanie do terminu wymagalności	BFG - fundusz przymusowej restrukturyzacji - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	135 000	121 603
6.	Obligacje skarbowe WZ0124	utrzymywanie i sprzedaż	zastaw na rachunku Banku związany z transakcją sekurytyzacji	220 000	223 837
7.	Obligacje skarbowe WZ0524	utrzymywanie i sprzedaż	zastaw na rachunku Banku związany z transakcją sekurytyzacji	50 000	51 436
8.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw finansowy na rachunku Banku w biurze maklerskim	64 850	61 871
9.	Obligacje skarbowe PS0527	utrzymywanie do terminu wymagalności	zastaw finansowy na rachunku Banku w biurze maklerskim	583 659	556 845
10.	Środki pieniężne	należności	wstępny depozyt rozliczeniowy w KDPW CCP (MAGB)	5000	5000
11.	Środki pieniężne	należności	fundusz zabezpieczający ASO (PAGB)	1 106	1 106
12.	Środki pieniężne	należności	właściwy depozyt zabezpieczający w KDPW CCP (MATS)	1 739	1 739
13.	Środki pieniężne	należności	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	59 709	59 709
14.	Depozyty złożone	lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	300 634	300 865
RAZEM				2 020 697	1 936 402

Według stanu na 31.03.2023 r. Grupa nie posiadała zawartych transakcji sprzedaży skarbowych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu.

Na dzień 31.12.2022 r. (w tys. PLN):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczone zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe OK0423	utrzymywanie i sprzedaż	kredyt lombardowy udzielany Bankowi przez NBP	130 000	127 582
2.	Obligacje skarbowe OK0423	utrzymywanie i sprzedaż	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	314 000	308 160
3.	Obligacje skarbowe OK0423	utrzymywanie i sprzedaż	BFG - fundusz gwarancyjny - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	134 100	131 606
4.	Obligacje skarbowe OK0423	utrzymywanie i sprzedaż	BFG - fundusz przymusowej restrukturyzacji - zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty	124 000	121 694
5.	Środki pieniężne	należności	wstępny depozyt rozliczeniowy w KDPW CCP (MAGB)	5 000	5 000
6.	Środki pieniężne	należności	fundusz zabezpieczający ASO (PAGB)	172	172
7.	Środki pieniężne	należności	właściwy depozyt zabezpieczający w KDPW CCP (MATS)	304	304
8.	Środki pieniężne	należności	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	106 797	106 797
9.	Depozyty złożone	lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	403 647	403 647
RAZEM				1 218 020	1 204 960

Według stanu na 31.12.2022 r. Grupa nie posiadała zawartych transakcji sprzedaży skarbowych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu.

11.2. PAPIERY WARTOŚCIOWE STANOWIĄCE PRZEDMIOT TRANSAKЦИИ Z PRZYRZECZENIEM ODKUPU

Według stanu na 31.03.2023 oraz 31.12.2022 nie wystąpiły papiery wartościowe (prezentowane w bilansie Grupy), które stanowiłyby przedmiot transakcji z przyrzeczeniem odkupu (SBB).

11.3. DYWIDENDA ZA ROK 2022

Bank Millennium posiada politykę dotyczącą wypłaty dywidendy na poziomie pomiędzy 35% a 50% zysku netto, z uwzględnieniem zaleceń nadzorczych. Bank odnotował stratę netto w 2022 roku, powstałą głównie w wyniku rozpoznania wpływu wakacji kredytowych oraz utworzenia rezerw na ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi, dodatkowo Bank kontynuuje realizację Planu Ochrony Kapitału stąd nie było podstaw do wypłaty dywidendy. Zarząd Banku przedstawił propozycję a Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku, które odbyło się w dniu 30 marca 2023, zdecydowało o przeznaczeniu kwoty 1 029 898 772,97 zł z kapitału rezerwowego na pokrycie straty powstałej w roku 2022.

11.4. ZYSK / STRATA NA AKCJĘ

Zysk na jedną akcję za 1 kwartał 2023 r. (oraz rozwodniona strata na akcję), wyliczona na bazie skonsolidowanej wynosi 0,21 zł.

11.5. AKCJONARIUSZE POSIADAJĄCY CO NAJMNIEJ 5% OGÓLNEJ LICZBY GŁOSÓW NA WZA JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ GRUPY - BANKU MILLENNIUM S.A.

Według dostępnych Bankowi informacji, w odniesieniu do akcjonariuszy posiadających ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu, na dzień 31 marca 2023 roku akcjonariuszami Banku były następujące podmioty:

Akcjonariusze według stanu na 31.03.2023	Ilość akcji	% udział w kapitale zakładowym	Ilość głosów	% udział w głosach na WZA
Banco Comercial Portugues S.A.	607 771 505	50,10	607 771 505	50,10
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	107 970 039	8,90	107 970 039	8,90
Allianz Polska OFE oraz Drugi Allianz Polska OFE (*)	96 792 815(*)	7,98(*)	96 792 815(*)	7,98(*)
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”	67 417 542	5,56	67 417 542	5,56

(*) Dodatkowo PTE Allianz Polska S.A. zarządza funduszem Allianz Polska Dobrowolny Fundusz Emerytalny. Zgodnie z zawiadomieniem PTE Allianz Polska S.A., ogłoszonym przez Bank raportem bieżącym nr 3/2023, Allianz Polska Dobrowolny Fundusz Emerytalny, Allianz Polska OFE i Drugi Allianz Polska OFE na dzień 30.12.2022 r., posiadały wspólnie 96 810 815 akcji Banku (7,98% głosów), w tym Drugi Allianz Polska OFE posiadał 80 760 035 akcji Banku (6,66% głosów).

Dane zawarte w tabeli ustalone zostały według zasad opisanych poniżej. W zakresie dotyczącym Banco Comercial Portugues S.A. są to dane zebrane w związku z rejestracją akcjonariuszy uprawnionych do wzięcia udziału w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy zwołanym na dzień 30 marca 2023 r. Natomiast, w zakresie dotyczącym Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny, Allianz Polska Otwarty Fundusz Emerytalny i Drugi Allianz Polska Otwarty Fundusz Emerytalny oraz Otwartego Funduszu Emerytalnego PZU „Złota Jesień”, liczba akcji i ich udział w kapitale zakładowym Banku zostały obliczone na podstawie rocznej struktury aktywów wyżej wskazanych Funduszy według stanu na dzień 30 grudnia 2022 r. (ogłoszonej na stronach internetowych odpowiednio: www.nn.pl, www.allianz.pl i www.pzu.pl) oraz zawiadomienia PTE Allianz Polska S.A. (raport bieżący Banku nr 3/2023). W zakresie kalkulacji dokonanych na podstawie rocznych struktur ww. Funduszy, założono średni kurs ważony wolumenem (VWAP) akcji Banku w wysokości 4,6013 zł.

Akcjonariusze według stanu na 31.12.2022	Ilość akcji	% udział w kapitale zakładowym	Ilość głosów	% udział w głosach na WZA
Banco Comercial Portugues S.A.	607 771 505	50,10	607 771 505	50,10
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	107 970 039	8,90	107 970 039	8,90
Allianz Polska OFE + Drugi Allianz Polska OFE (*)	96 792 815(*)	7,98(*)	96 792 815(*)	7,98(*)
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”	67 417 542	5,56	67 417 542	5,56

(*) Dodatkowo PTE Allianz Polska S.A. zarządza funduszem Allianz Polska Dobrowolny Fundusz Emerytalny. Zgodnie z zawiadomieniem PTE Allianz Polska S.A., ogłoszonym przez Bank raportem bieżącym nr 3/2023, Allianz Polska Dobrowolny Fundusz Emerytalny, Allianz Polska OFE i Drugi Allianz Polska OFE na dzień 30.12.2022 r., posiadały wspólnie 96 810 815 akcji Banku (7,98% głosów), w tym Drugi Allianz Polska OFE 80 760 035 akcji Banku (6,66% głosów).

11.6. INFORMACJE O UDZIELENIU PRZEZ GRUPĘ PORĘCZEŃ KREDYTU LUB GWARANCJI

W ciągu 1 kwartału 2023 r. Grupa nie udzieliła żadnemu z Klientów gwarancji lub poręczeń, w wyniku czego łączna wartość zaangażowania Grupy z tego tytułu na dzień 31 marca 2023 r. byłaby znacząca.

11.7. SEZONOWOŚĆ I CYKLICZNOŚĆ DZIAŁAŃ

W działalności Grupy nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny.

11.8. POZOSTAŁE INFORMACJE DODATKOWE I WYDARZENIA PO DACIE BILANSU

Na dzień 31.03.2023 r. Grupa nie posiada istotnych zobowiązań z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych, a w okresie objętym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem Grupa nie dokonywała:

- istotnych odpisów aktualizujących wartość zapasów,
- istotnych transakcji nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych,
- korekty błędów poprzednich okresów,
- istotnych zmian sposobu ustalania wartości godziwej dla instrumentów finansowych wycenianych wg tej wartości,
- zmiany klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania,
- zmiany sposobu ustalania wartości szacunkowych, które wywierałyby istotny wpływ na bieżący okres śródroczny.

REFORMA WSKAŹNIKÓW REFERENCYJNYCH

1. WIBOR

W maju 2022 polski rząd zapowiedział zastąpienie WIBOR-u inną (niższą) stawką od 1 stycznia 2023 roku. W czerwcu 2022 powstała Grupa Robocza, w skład której weszły banki komercyjne, GPW Benchmark (Administrator WIBOR), KNF.

W lipcu 2022 r. w związku z planowaną reformą wskaźników referencyjnych w Polsce, powołana została Narodowa Grupa Robocza ds. reformy stawek referencyjnych (NGR). Celem prac NGR jest m.in. wprowadzenie nowego wskaźnika referencyjnego stóp procentowych i zastąpienie nim obecnie stosowanego wskaźnika WIBOR w sposób bezpieczny i zgodny z BMR, w tym w szczególności zapewniając wiarygodność, przejrzystość i rzetelność opracowania i stosowania nowego wskaźnika referencyjnego.

W skład Narodowej Grupy Roboczej wchodzi przedstawiciele Ministerstwa Finansów, Narodowego Banku Polskiego, Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Funduszu Rozwoju, Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych, Banku Gospodarstwa Krajowego, GPW Benchmark, a także przedstawiciele banków, towarzystw funduszy inwestycyjnych, zakładów ubezpieczeń, firm faktoringowych i leasingowych, podmiotów będących emitentami obligacji, w tym korporacyjnych i komunalnych, izb rozliczeniowych.

Prace Narodowej Grupy Roboczej są koordynowane i nadzorowane przez Komitet Sterujący, w skład, którego wchodzi przedstawiciele kluczowych instytucji: Komisji Nadzoru Finansowego, Narodowego Banku Polskiego, Ministerstwa Finansów, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Funduszu Rozwoju, a także GPW Benchmark - administratora stóp referencyjnych - oraz Związku Banków Polskich.

Działania NGR prowadzone są w formule projektowej w której wyodrębnione zostały strumienie projektowe i w których pracach aktywnie uczestniczą przedstawiciele Banku Millennium.

Narodowa Grupa Robocza wybrała indeks WIRON jako kluczowy wskaźnik stóp procentowych w ramach BMR do stosowania w umowach finansowych i instrumentach finansowych.

Ponadto Bank Millennium S.A. powołał uchwałą Zarządu Banku z dnia 24 sierpnia 2022r. projekt wewnętrzny podlegający pod Zarząd (Wiceprezesa Zarządu - CFO oraz Członka Zarządu nadzorującego m.in. obszar produktów detalicznych i korporacyjnych), w celu należytego zarządzania procesem tranzykcji wskaźnika WIBOR na WIRON i realizacji prac zgodnie z mapą drogową. W pracach tych uczestniczą przedstawiciele wielu jednostek organizacyjnych Banku w tym w szczególności odpowiedzialni za obszary produktowe oraz kwestie związane z zarządzaniem ryzykiem, w tym w szczególności, ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem operacyjnym. Struktura projektu uwzględnia podział na strumienie obejmujące produkty i procesy, w których występuje element stosowania wskaźnika referencyjnego WIBOR, zarządzanie projektem przez dedykowanego menadżera projektu oraz cykliczne raportowanie statusów w zakresie poszczególnych strumieni. W obecnej fazie projektu, w Banku trwają intensywne prace związane z dostosowaniem infrastruktury technologicznej, jak również obejmujące przygotowanie procesów wewnętrznych oraz dokumentacji.

Bank stosuje wskaźnik referencyjny WIBOR w następujących produktach (w mln PLN):

- kredyty hipoteczne: 27 846,68 wyłącznie kredyty oparte na stawce WIBOR (bez kredytów o okresowo stałym oprocentowaniu);
- produkty kredytowe i produkty faktoringowe oraz dyskontowe dla przedsiębiorstw: 17 064,61;
- instrumenty dłużne (4 708,25):
 - Aktywa: 2 935,75
 - Pasywa: 1 772,50
- instrumenty pochodne: 20 427,37.

Bank wykorzystuje również instrumenty oparte o wskaźniki referencyjne WIBOR w rachunkowości zabezpieczeń, szczegółowe informacje na temat stosowanych przez Grupę relacji zabezpieczających, pozycji wyznaczonych jako zabezpieczane i zabezpieczające oraz sposobu prezentacji wyniku na tych transakcjach są przedstawione w nocie 16 „Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń” w Rozdziale 4 „Noty do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego”.

Bank Millennium S.A. pracuje nad analizą ryzyk i monitoruje je na bieżąco, niemniej jednak, ze względu na wczesny etap reformy bardziej szczegółowe informacje dotyczące procesu przejścia będą przedstawiane w miarę postępu prac nad reformą wskaźnika WIBOR. Ponadto, ze względu na brak formalnych informacji w zakresie potencjalnego zdarzenia regulacyjnego, o którym mowa w art. 23c ust. 1 BMR, brak rozporządzenia Ministra Finansów, o którym mowa w art. 61c ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym dotyczącego zamiennika lub choćby projektu takiego rozporządzenia, brak informacji o wysokości spreadu korygującego lub sposobie wyliczenia tego spreadu jak również brak rynku instrumentów zabezpieczających oraz biorąc pod uwagę obecny etap prac Narodowej Grupy Roboczej i realizacji mapy drogowej, aktualnie nie jest możliwe oszacowanie skutków finansowych reformy wskaźnika WIBOR.

W marcu 2023, Komitet Sterujący Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych przyjął rekomendacje dotyczące nowych produktów, zarówno bankowych, leasingowych, jak i faktoringowych, a także wcześniej opublikowane dotyczące obligacji i instrumentów pochodnych.

2. LIBOR USD

Bank stosuje wskaźnik referencyjny LIBOR USD w następujących produktach (w mln PLN):

- Bankowość detaliczna/portfel kredytów hipotecznych: 5,84;
- Bankowość korporacyjna: 55,70.

W przypadku produktów oferowanych przez Bank w ramach bankowości korporacyjnej każda z umów, której okres obowiązywania jest dłuższy niż 30 czerwca 2023 r., posiada tzw. klauzulę awaryjną wskazującą wskaźnik alternatywny RFR (risk free rate).

W obszarze produktów oferowanych przez Bank w ramach bankowości detalicznej, umowy kredytowe z oprocentowaniem opartym na wskaźniku 3M lub 6M LIBOR USD, których okres obowiązywania jest dłuższy niż 30 czerwca 2023 r. zawarte zostały przed wejściem w życie BMR. Aktualnie, Bank zgodnie z obowiązującym Planem na wypadek istotnej zmiany lub zaprzestania opracowywania wskaźników referencyjnych prowadzi analizy dotyczące wpływu i skutków braku tzw. klauzul awaryjnych wskazujących wskaźnik alternatywny dla LIBOR USD na zawarte umowy. Z uwagi na znikomą, zaledwie dwucyfrową liczbę takich umów w portfelu Banku, analizowana jest również możliwość zastosowania indywidualnego podejścia do każdej z tych umów.

Należy podkreślić, że Bank posiada Plan na wypadek istotnej zmiany lub zaprzestania opracowywania wskaźników referencyjnych obejmujący produkty bankowości detalicznej w tym umowy finansowe w rozumieniu BMR, produkty bankowości korporacyjnej oraz instrumenty finansowe w rozumieniu BMR określający działania, które podejmie na wypadek istotnej zmiany lub zaprzestania opracowywania stosowanego wskaźnika referencyjnego.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
27.04.2023	Joao Bras Jorge	Prezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
27.04.2023	Fernando Bicho	Wiceprezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
27.04.2023	Wojciech Haase	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
27.04.2023	Andrzej Gliński	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
27.04.2023	Wojciech Rybak	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
27.04.2023	Antonio Pinto Junior	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
27.04.2023	Jarosław Hermann	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

**SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE
FINANSOWE BANKU MILLENNIUM S.A. ZA OKRES
3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2023 R.****SPIS TREŚCI**

1.	WSTĘP I POLITYKA RACHUNKOWOŚCI	107
2.	JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE (BANK).....	109
3.	INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO JEDNOSTKOWYCH DANYCH FINANSOWYCH	116
4.	OPIS TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI.....	120
5.	WARTOŚĆ GODZIWA	123
5.1.	INSTRUMENTY FINANSOWE NIEUJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ	123
5.2.	INSTRUMENTY FINANSOWE UJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ	124
6.	RYZIKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH	126
6.1.	SPRAWY SĄDOWE I AKTUALNY STAN REZERW NA RYZYKO PRAWNE	126
6.2.	ZDARZENIA, KTÓRE MOGĄ MIEĆ WPŁYW NA RYZYKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH I ZWIĄZANE Z NIM REZERWY	131
7.	INFORMACJE DODATKOWE	134
7.1.	EMISJE, WYKUP LUB SPŁATY INSTRUMENTÓW DŁUŻNYCH LUB KAPITAŁOWYCH.....	134
7.2.	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE	134
7.3.	REFORMA WSKAŹNIKÓW REFERENCYJNYCH	134

1. WSTĘP I POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

Niniejsze skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku Millennium S.A. zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” przyjętym do stosowania w Unii Europejskiej. Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe nie zawiera wszystkich informacji, które są prezentowane w pełnym sprawozdaniu finansowym, w związku z powyższym niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie z jednostkowym sprawozdaniem finansowym Banku Millennium S.A. za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2022 r.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 r., poz. 757) Bank jest zobowiązany do opublikowania danych finansowych za okres trzech miesięcy kończący się 31 marca 2023 r.

Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało:

- sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Bank działalności gospodarczej w nie zmniejszonym istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia bilansowego,
- przygotowane w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

Poza jednostkowymi danymi finansowymi w skróconym śródrocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym dodatkowo zaprezentowano te informacje i dane, które są istotne dla właściwej oceny sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego Banku, a które nie zostały zamieszczone w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres trzech miesięcy kończący się 31 marca 2023 r. Pozostałe informacje i objaśnienia przedstawione w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. trzech miesięcy kończący się 31 marca 2023 r. zawierają wszystkie istotne informacje stanowiące jednocześnie dane objaśniające do sprawozdania Banku.

W roku 2023 Bank kontynuuje realizację Planu Ochrony Kapitału przekazanego do KNF, zgodnie z art. 60 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 963 z późn. zm.). KNF zatwierdziła ten plan w dniu 28 października 2022 roku. Plan przewiduje podwyższenie współczynników kapitałowych znacznie powyżej minimalnych wymaganych poziomów poprzez połączenie dalszej poprawy rentowności operacyjnej oraz inicjatyw optymalizacji kapitału, takich jak zarządzanie aktywami ważonymi ryzykiem (w tym sekurytyzacjami).

Od momentu uruchomienia Panu Bankowi/Grupie udało się znacząco poprawić wskaźniki kapitałowe, plasując je wyraźnie powyżej nowych wymogów regulacyjnych (bez P2G): współczynnik Tier 1 wyniósł 78 pb (Bank) i 83 pb (Grupa) powyżej wymogu minimalnego, a łączny współczynnik kapitałowy (TCR) wyniósł 141 pb (Bank) i 143 pb (Grupa) powyżej wymogu minimalnego. Zakładając brak innych nadzwyczajnych czynników, Bank planuje utrzymywać współczynniki kapitałowe powyżej minimalnych wymaganych poziomów przez cały 2023 rok.

Bank monitoruje na bieżąco sytuację finansową i w razie konieczności podejmie czynności uruchamiające dodatkowe działania naprawcze. W szczególności Bank jest świadomy potencjalnych ryzyk związanych z ewentualnym przedłużeniem tzw. wakacji kredytowych na rok 2024. Materializacja takiego ryzyka mogłaby oznaczać dodatkowe rezerwy, które obniżyłyby wynik netto Banku/Grupy. Dodatkowo dalsze niekorzystne zmiany w zakresie ryzyka prawnego walutowych

kredytów hipotecznych mogą oznaczać konieczność zwiększenia poziomu rezerw na to ryzyko poza rezerwami, które mogą wynikać z obecnych trendów. W ocenie Banku zmaterializowanie się tych zdarzeń wpłynęłoby negatywnie na wyniki Banku/Grupy w latach 2023-2024 oraz zmniejszyłoby zakładany organiczny wzrost kapitału, ale nie uniemożliwiłoby Bankowi/Grupie dalszego wdrażania swojej strategii i generowania wyników, które złagodziłyby wpływ takich wydarzeń.

Płynność Grupy Banku Millennium pozostała na bardzo wysokim poziomie w 1 kwartale 2023 roku. Wskaźnik LCR osiągnął poziom 228% na koniec marca 2023, tj. pozostawał znacznie powyżej minimum nadzorczego w wysokości 100%. Wskaźnik kredytów do depozytów utrzymuje się na bezpiecznym poziomie 75% a udział płynnych papierów wartościowych (głównie obligacje emitowane przez rząd, wielostronne banki rozwoju i bony NBP) w aktywach ogółem Grupy pozostaje znaczący i wynosi 25%.

Jednocześnie Bank osiągnął dobre wyniki operacyjne i biznesowe, aktywnie zarządzając i łagodząc ryzyka związane z działalnością bankową. Uwzględniając powyższe okoliczności i zidentyfikowane niepewności, zwłaszcza możliwość niespełniania przez Bank wskaźników wypłacalności kapitałowej w kolejnych okresach sprawozdawczych - Zarząd Banku w oparciu o dokonane analizy wszelkich aspektów działania Banku oraz jego bieżącej i prognozowanej sytuacji finansowej uznał, że zastosowanie założenia kontynuacji działalności do sporządzenia niniejszych sprawozdań finansowych jest zasadne.

Niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 27 kwietnia 2023 r.

2. JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE (BANK)

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Wynik z tytułu odsetek	1 232 074	930 861
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze:	2 042 783	1 028 471
Przychody naliczane z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej	2 018 454	1 034 811
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu	1 530 810	833 321
Przychody odsetkowe od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	487 644	201 490
Wynik o charakterze podobnym do odsetkowego od Aktywów wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	24 329	(6 340)
Koszty z tytułu odsetek	(810 709)	(97 610)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	177 117	193 927
Przychody z tytułu opłat i prowizji	230 774	233 308
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(53 657)	(39 381)
Przychody z tytułu dywidend	28 911	42 095
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	546 223	(868)
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	3 115	(2 799)
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	5 901	10 826
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń	322	(2 670)
Wynik z pozycji wymiany	(8 613)	(63 081)
Pozostałe przychody operacyjne	104 264	65 706
Pozostałe koszty operacyjne	(59 368)	(21 974)
Koszty administracyjne	(453 931)	(416 855)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	(96 389)	(70 057)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	1 733	(2 622)
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	(863 650)	(499 180)
Wynik z tytułu modyfikacji	(27 832)	(3 777)
Amortyzacja	(51 470)	(50 069)
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych	0	0
Podatek bankowy	0	(81 984)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym	538 407	27 479
Podatek dochodowy	(276 791)	(124 578)
Wynik finansowy po opodatkowaniu	261 616	(97 099)

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Wynik finansowy po opodatkowaniu	261 616	(97 099)
Inne składniki całkowitych dochodów, które zostaną (zostały) przeklasyfikowane na zyski lub straty	342 959	(503 513)
Efekt wyceny papierów dłużnych	285 288	(394 223)
Efekt wyceny portfela kredytów przeznaczonego do poolingu do Banku Hipotecznego	(58 797)	(37 964)
Rachunkowość zabezpieczeń	116 468	(71 326)
Inne składniki całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	0	0
Zyski (straty) aktuarialne	0	0
Efekt wyceny akcji wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	0	0
Inne składniki całkowitych dochodów przed opodatkowaniem, razem	342 959	(503 513)
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów, które zostaną (zostały) przeklasyfikowane na zyski lub straty	(65 162)	95 667
Podatek dochodowy dotyczący innych składników całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	0	0
Inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	277 797	(407 846)
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	539 413	(504 945)

BILANS
AKTYWA

<i>w tysiącach zł</i>	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
Kasa, środki w Banku Centralnym	5 452 016	9 536 090	8 285 941
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	527 972	363 618	288 928
Instrumenty pochodne	371 436	339 295	188 449
Instrumenty kapitałowe	123	113	0
Instrumenty dłużne	156 413	24 210	100 479
Aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom	142 879	201 036	257 121
Instrumenty kapitałowe	66 609	128 979	122 786
Instrumenty dłużne	76 270	72 057	134 335
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	18 098 078	16 438 458	17 654 718
Instrumenty kapitałowe	24 392	24 393	28 437
Instrumenty dłużne	18 073 686	16 414 065	17 626 281
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	74 678 369	75 855 606	78 411 041
Obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	75 078	97 982	296 693
Wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	10 942 249	11 221 252	12 097 723
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu	63 661 042	64 536 372	66 016 625
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, inne niż Kredyty i pożyczki udzielone klientom	11 584 972	5 308 320	1 951 889
Instrumenty dłużne	10 322 224	3 893 212	789 465
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	1 262 748	1 410 245	1 136 486
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	4 863	25 938
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	60 754	135 804	52 245
Inwestycje w jednostkach zależnych, we wspólnych przedsięwzięciach i w jednostkach stowarzyszonych	291 236	247 823	259 984
Rzeczowe aktywa trwałe	549 509	557 542	531 498
Wartości niematerialne	432 924	432 820	376 976
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	583 686	643 196	609 268
Bieżące należności podatkowe	0	0	11 987
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	583 686	643 196	597 281
Pozostałe aktywa	1 119 930	923 009	653 399
Aktywa trwałe i grupy do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	0	0	0
Aktywa razem	113 522 325	110 643 322	109 333 008

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY

<i>w tysiącach zł</i>	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	433 117	384 928	219 046
Instrumenty pochodne	430 037	380 144	198 223
Zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	3 080	4 784	20 823
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	103 316 374	100 701 796	99 442 016
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	413 483	625 144	369 889
Zobowiązania wobec klientów	101 082 729	98 264 816	97 523 807
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	0	27
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	256 280	243 753	0
Zobowiązania podporządkowane	1 563 882	1 568 083	1 548 293
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń	394 859	554 544	661 003
Rezerwy	972 917	1 015 266	720 978
Nierozstrzygnięte sprawy sporne	935 677	975 092	680 056
Udzielone zobowiązania i gwarancje	37 240	40 174	40 922
Zobowiązania podatkowe	252 329	31 662	0
Bieżące zobowiązania podatkowe	252 329	31 662	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0	0	0
Inne zobowiązania	2 208 823	2 550 633	2 162 728
Zobowiązania razem	107 578 419	105 238 829	103 205 771
KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał zakładowy	1 213 117	1 213 117	1 213 117
Akcje własne	(21)	(21)	(21)
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	1 147 241	1 147 241	1 147 241
Skumulowane inne całkowite dochody	(561 056)	(838 853)	(1 053 532)
Zyski zatrzymane	4 144 625	3 883 009	4 820 432
Kapitał własny razem	5 943 906	5 404 493	6 127 237
Zobowiązania i kapitał własny razem	113 522 325	110 643 322	109 333 008
Wartość księgowa	5 943 906	5 404 493	6 127 237
Liczba akcji	1 213 116 777	1 213 116 777	1 213 116 777
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	4,90	4,46	5,05

ZMIANY STANU KAPITAŁÓW WŁASNYCH

w tysiącach zł	Razem kapitał własny	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Skumulo- wane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	
						wynik niepodzielony	pozostałe kapitały
01.01.2023 - 31.03.2023							
Kapitał własny na początek okresu	5 404 493	1 213 117	(21)	1 147 241	(838 853)	(1 029 899)	4 912 908
Całkowite dochody za okres (netto)	539 413	0	0	0	277 797	261 616	0
wynik finansowy	261 616	0	0	0	0	261 616	0
wycena papierów dłużnych	231 084	0	0	0	231 084	0	0
wycena instrumentów kapitałowych	(47 626)	0	0	0	0	0	0
wycena portfela kredytów przeznaczonego do poolingu do Banku Hipotecznego	94 339	0	0	0	(47 626)	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	0	0	0	0	94 339	0	0
zyski / straty aktuarialne	0	0	0	0	0	0	0
Zakup i wydanie akcji własnych pracownikom	0	0	0	0	0	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	1 029 899	(1 029 899)
Kapitał własny na koniec okresu	5 943 906	1 213 117	(21)	1 147 241	(561 056)	261 616	3 883 009
01.01.2022 - 31.12.2022							
Kapitał własny na początek okresu	6 632 182	1 213 117	(21)	1 147 241	(645 686)	(1 357 452)	6 274 983
Całkowite dochody za okres (netto)	(1 223 066)	0	0	0	(193 167)	(1 029 899)	0
wynik finansowy	(1 029 899)	0	0	0	0	(1 029 899)	0
wycena papierów dłużnych	(165 482)	0	0	0	(165 482)	0	0
wycena instrumentów kapitałowych	(3 354)	0	0	0	(3 354)	0	0
wycena portfela kredytów przeznaczonego do poolingu do Banku Hipotecznego	(9 117)	0	0	0	(9 117)	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	(21 991)	0	0	0	(21 991)	0	0
zyski / straty aktuarialne	6 777	0	0	0	6 777	0	0
Zakup i wydanie akcji własnych pracownikom	(4 623)	0	0	0	0	0	(4 623)
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	1 357 452	(1 357 452)
Kapitał własny na koniec okresu	5 404 493	1 213 117	(21)	1 147 241	(838 853)	(1 029 899)	4 912 908
01.01.2022 - 31.03.2022							
Kapitał własny na początek okresu	6 632 182	1 213 117	(21)	1 147 241	(645 686)	(1 357 452)	6 274 983
Całkowite dochody za okres (netto)	(504 945)	0	0	0	(407 846)	(97 099)	0
wynik finansowy	(97 099)	0	0	0	0	(97 099)	0
wycena papierów dłużnych	(319 322)	0	0	0	(319 322)	0	0
wycena portfela kredytów przeznaczonego do poolingu do Banku Hipotecznego	(30 750)	0	0	0	(30 750)	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	(57 774)	0	0	0	(57 774)	0	0
Zakup akcji własnych	0	0	0	0	0	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	0	1 357 452	(1 357 452)
Kapitał własny na koniec okresu	6 127 237	1 213 117	(21)	1 147 241	(1 053 532)	(97 099)	4 917 531

SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

A. PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Zysk (strata) po opodatkowaniu	261 616	(97 099)
Korekty razem:	3 054 688	6 341 102
Odsetki otrzymane	1 762 411	969 921
Odsetki zapłacone	(726 220)	(79 725)
Amortyzacja	51 470	50 069
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	0	0
Przychody z tytułu dywidend	(28 911)	(42 095)
Rezerwy	(42 349)	126 573
Wynik na sprzedaży i likwidacji inwestycyjnych aktywów finansowych	(546 740)	1 384
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	61 132	(227 565)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom	51 628	(7 940)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(471 668)	(1 094 876)
Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	(2 586)	239 708
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat	(111 496)	122 067
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	(199 514)	193 696
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	3 517 155	5 919 051
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	19 936	(10 815)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	12 527	0
Zmiana stanu rozrachunków z tytułu podatku dochodowego	278 166	112 592
Podatek dochodowy zapłacony	(63 151)	(29 784)
Zmiana stanu pozostałych aktywów i pasywów	(543 067)	81 027
Pozostałe pozycje	35 965	17 815
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 316 304	6 244 003

B. PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Wpływy z działalności inwestycyjnej	531 671	46 449
Zbycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	2 760	4 354
Zbycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	500 000	0
Zbycie inwestycyjnych aktywów finansowych	0	0
Pozostałe wpływy inwestycyjne	28 911	42 095
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	(2 763 571)	(414 810)
Nabycie wartości niematerialnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	(41 448)	(10 541)
Zakup akcji w podmiotach podporządkowanych	(200)	(51 095)
Nabycie inwestycyjnych aktywów finansowych	(2 721 923)	(353 174)
Pozostałe wydatki inwestycyjne	0	0
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2 231 900)	(368 361)

C. PRZEPLÝWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ

<i>w tysiącach zł</i>	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Wpływy z działalności finansowej	0	0
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	0	0
Emisja dłużnych papierów wartościowych	0	0
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wpływy z emisji akcji własnych oraz dopłat do kapitału	0	0
Pozostałe wpływy finansowe	0	0
Wydatki z tytułu działalności finansowej	(45 273)	(15 734)
Splata kredytów długoterminowych	(5 000)	(5 000)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	0	0
Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wydatki z tytułu kosztów emisji	0	0
Umorzenie akcji	0	0
Płatności dywidend i innych wypłat na rzecz właścicieli	0	0
Pozostałe wydatki finansowe	(40 273)	(10 734)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(45 273)	(15 734)
D. ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO (A+B+C)	1 039 131	5 859 907
- w tym z tytułu różnic kursowych	(2 664)	2 375
E. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	14 231 089	3 372 244
F. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO (D+E)	15 270 220	9 232 151

3. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO JEDNOSTKOWYCH DANYCH FINANSOWYCH

Na dzień 31.03.2023 r. Bank nie posiadał istotnych zobowiązań z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych, a w okresie objętym skróconym sprawozdaniem Bank nie dokonywał:

- istotnych odpisów aktualizujących wartość zapasów,
- istotnych transakcji nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych,
- korekty błędów poprzednich okresów,
- istotnych zmian sposobu ustalania wartości godziwej dla instrumentów finansowych wycenianych wg tej wartości,
- zmiany sposobu ustalania wartości szacunkowych, które wywierałyby istotny wpływ na bieżący okres śródroczny.

W działalności Banku nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny.

Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych

	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.03.2022
Z tytułu odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(99 307)	(74 142)
Utworzenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(465 991)	(415 188)
Odwrocenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	356 584	333 140
Kwoty odzyskane z tytułu kredytów uprzednio spisanych w ciężar rezerw	10 158	10 815
Sprzedaż wierzytelności	0	0
Pozostałe ujęte bezpośrednio w Rachunku Zysków i Strat	(58)	(2 909)
Z tytułu odpisów dla papierów wartościowych	0	0
Utworzenie odpisów dla papierów wartościowych	0	0
Odwrocenie odpisów dla papierów wartościowych	0	0
Z tytułu odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	2 918	4 085
Utworzenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	(16 955)	(18 763)
Odwrocenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	19 873	22 848
Razem	(96 389)	(70 057)

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu

	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.12.2022	1.01.2022 - 31.03.2022
Stan na początek okresu	2 242 135	2 210 000	2 210 000
Zmiana w wartości rezerw:	29 550	32 135	35 578
Odpisy dokonane w okresie	439 968	1 343 349	398 829
Wartości spisane w ciężar odpisów	(83 153)	(226 188)	(66 441)
Odwrocenie odpisów w okresie	(343 565)	(933 664)	(318 396)
Sprzedaż wierzytelności	0	(241 148)	0
Utworzenie KOIM*	18 314	71 224	16 963
Zmiana z tytułu różnic kursowych	(3 507)	19 286	4 190
Inne	1 493	(724)	433
Stan na koniec okresu	2 271 685	2 242 135	2 245 578

* Zgodnie z MSSF9 Bank nalicza odsetki od portfela kredytowego z rozpoznaną utratą wartości od wartości ekspozycji netto. W tym celu naliczana jest i ujmowana jako pomniejszenie przychodów odsetkowych tak zwana korekta odsetek impairmentowych („KOIM”). Przedmiotowa korekta w bilansie prezentowana jest jako odpis z tytułu utraty wartości, w konsekwencji uzgodnienie zmiany stanu odpisów z tytułu utraty wartości wymaga uwzględnienia korekty KOIM ujmowanej w przychodach odsetkowych.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości wybranych składników aktywów

Odpisy aktualizujące:	inwestycyjne papiery wartościowe	inwestycje w jednostki podporządkowane	rzeczowe aktywa trwałe	wartości niematerialne	inne aktywa
Stan na 01.01.2023	5 002	6 700	797	0	25 845
- Utworzenie odpisów	0	0	0	0	7 203
- Odwrócenie odpisów	(1)	0	0	0	(7 649)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(327)
- Pozostałe zmiany	0	0	0	0	0
Stan na 31.03.2023	5 001	6 700	797	0	25 072
Stan na 01.01.2022	4 997	6 700	8 856	0	27 842
- Utworzenie odpisów	5	0	0	0	14 493
- Odwrócenie odpisów	0	0	(8 059)	0	(10 978)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(5 512)
- Pozostałe zmiany	0	0	0	0	0
Stan na 31.12.2022	5 002	6 700	797	0	25 845
Stan na 01.01.2022	4 997	6 700	8 856	0	27 842
- Utworzenie odpisów	0	0	0	0	5 424
- Odwrócenie odpisów	0	0	0	0	(2 801)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(4 438)
- Pozostałe zmiany	0	0	0	0	0
Stan na 31.03.2022	4 996	6 700	8 856	0	26 027

Zmiana stanu rezerw na Udzielone zobowiązania i gwarancje

	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.12.2022	1.01.2022 - 31.03.2022
Stan na początek okresu	40 174	44 955	44 955
Utworzenie rezerw	16 955	42 130	18 763
Rozwiązanie rezerw	(19 873)	(46 984)	(22 848)
Różnice kursowe	(16)	73	52
Stan na koniec okresu	37 240	40 174	40 922

Zmiana stanu rezerw na nierozstrzygnięte sprawy sporne

	1.01.2023 - 31.03.2023	1.01.2022 - 31.12.2022	1.01.2022 - 31.03.2022
Stan na początek okresu	975 092	549 450	549 450
Utworzenie rezerw	4 377	27 325	3 232
Rozwiązanie rezerw	(2 215)	(8 116)	(1 815)
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	0	(175)	(175)
Utworzenie rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	863 650	2 017 320	499 180
Alokacja do portfela kredytowego	(905 227)	(1 610 712)	(369 816)
Stan na koniec okresu	935 677	975 092	680 056

Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych

01.01.2023 - 31.03.2023	RAZEM	Alokowane na portfel kredytowy	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne
Stan na początek okresu	5 395 344	4 572 901	822 443
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(98 000)	(98 000)	0
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	863 650	0	863 650
Alokacja do portfela kredytowego	0	905 227	(905 227)
Zwiększenie rezerw z tytułu różnic kursowych	(85 293)	(85 293)	0
Stan na koniec okresu	6 075 701	5 294 835	780 866

01.01.2022 - 31.03.2022	RAZEM	Alokowane na portfel kredytowy	Rezerwy na nierozstrzygnięte sprawy sporne
Stan na początek okresu	3 332 614	2 916 779	415 835
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(25 160)	(25 160)	0
Koszty rezerw na ryzyko prawne z tytułu walutowych kredytów hipotecznych	499 180	0	499 180
Alokacja do portfela kredytowego	0	369 816	(369 816)
Zwiększenie rezerw z tytułu różnic kursowych	65 471	65 471	0
Stan na koniec okresu	3 872 105	3 326 906	545 199

	01.01.2023 - 31.03.2023	01.01.2022 - 31.03.2022
Koszty poniesione w związku z negocjacjami rozpoznane w rachunku zysków i strat	(72 199)	(123 641)
- ujęte w pozycji "Wynik z pozycji wymiany"	(53 433)	(123 641)
- ujęte w pozycji "Wynik z tytułu modyfikacji"	(18 766)	0
Koszty poniesione w związku negocjacjami ujęte w ciężar wcześniej utworzonych rezerw	7 622	0

Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	31.03.2023		
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	128	(2 041)	(1 913)
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	2 935	(30 095)	(27 160)
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	55 597	(46 342)	9 255
Odsetki do zapłacen/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	85 870	(245 797)	(159 927)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	0	(109 660)	(109 660)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	196 198	0	196 198
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	480 137	0	480 137
Świadczenia pracownicze	18 478	0	18 478
Prawa do użytkowania	4 450	0	4 450
Rezerwy na koszty	81 316	0	81 316
Wycena aktywów inwestycyjnych, kredytów, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	175 273	(43 667)	131 606
Wycena udziałów (akcji)	1 273	(39 762)	(38 489)
Pozostałe	636	(1 241)	(605)
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	1 102 291	(518 605)	583 686

	31.12.2022			31.03.2022		
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	128	(2 208)	(2 080)	1 659	(3 044)	(1 385)
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	20 322	(47 466)	(27 144)	(21 481)	(3 546)	(25 028)
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	73 405	(59 804)	13 601	20 444	(17 608)	2 836
Odsetki do zapłacen/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	72 317	(290 124)	(217 807)	14 709	(167 300)	(152 590)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	0	(108 723)	(108 723)	0	(85 515)	(85 515)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	236 022	0	236 022	141 957	0	141 957
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	465 901	0	465 901	408 103	0	408 103
Świadczenia pracownicze	19 604	0	19 604	18 181	0	18 181
Prawa do użytkowania	4 719	0	4 719	5 975	0	5 975
Rezerwy na koszty	79 551	0	79 551	73 748	0	73 748
Wycena aktywów inwestycyjnych, kredytów, zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione w inne całkowite dochody	251 607	(54 839)	196 768	296 086	(48 961)	247 125
Wycena udziałów (akcji)	1 273	(19 420)	(18 147)	1 273	(36 959)	(35 686)
Pozostałe	931	0	931	1 924	(2 363)	(439)
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	1 225 780	(582 584)	643 196	962 578	(365 297)	597 281

4. OPIS TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Wszelkie transakcje dokonane z podmiotami Grupy w 1 kwartale roku 2023 oraz 2022 wynikały z bieżącej działalności. Poniżej przedstawione zostały najistotniejsze kwoty transakcji wewnątrzgrupowych zawartych z następującymi podmiotami:

- MILLENNIUM BANK HIPOTECZNY,
- MILLENNIUM LEASING,
- MILLENNIUM CONSULTING,
- MILLENNIUM TFI
- MILLENNIUM SERVICE,
- MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES,
- MILLENNIUM GOODIE,
- PIAST EXPERT.

oraz kwoty transakcji z grupą podmiotu dominującego w stosunku do Banku - Banco Comercial Portugues (jednostka dominująca najwyższego szczebla), transakcje te wynikają w głównej mierze z działalności o charakterze bankowym.

Poza transakcjami opisanymi w niniejszym rozdziale, we wskazanym okresie ani Bank Millennium S.A., ani jednostki zależne Banku Millennium S.A. nie dokonały innych transakcji z podmiotami powiązаныmi, które pojedynczo lub łącznie były istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż warunki rynkowe.

Aktywa i pasywa z tytułu transakcji z podmiotami powiązаныmi (tys. zł) wg stanu na 31.03.2023

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
AKTYWA			
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	677 145	2 244	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	6 977 597	0	0
Inwestycje w jednostki podporządkowane	247 714	0	0
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	14	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0
Pozostałe aktywa	26 588	0	0
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banków	1 696	817	0
Zobowiązania wobec klientów	206 888	0	0
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	0
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	991	0	0
Zobowiązania podporządkowane	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	45 894	0	70
w tym zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	40 856	0	0

Aktywa i pasywa z tytułu transakcji z podmiotami powiązаныmi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2022

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
AKTYWA			
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	677 151	2 575	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	7 056 501	0	0
Inwestycje w jednostki podporządkowane	247 823	0	0
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	99	32	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0
Pozostałe aktywa	29 259	0	0
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banków	974	434	0
Zobowiązania wobec klientów	226 300	0	0
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	0
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	1 332	0	0
Zobowiązania podporządkowane	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	48 264	0	68
w tym zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	41 467	0	0

Przychody i koszty z tytułu transakcji z podmiotami powiązаныmi (tys. zł) za okres 1.01-31.03.2023

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Przychody z tytułu:			
Odsetek	109 031	825	0
Prowizji	5 506	26	0
Instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	255	0	0
Dywidend	28 706	0	0
Pozostałe operacyjne netto	6 642	0	0
Koszty z tytułu:			
Odsetek	3 044	0	0
Prowizji	0	0	0
Instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	0	0	0
Pozostałe operacyjne netto	0	0	0
Działania	3 634	0	16

Przychody i koszty z tytułu transakcji z podmiotami powiązаныmi (tys. zł) za okres 1.01-31.03.2022

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Przychody z tytułu:			
Odsetek	42 339	(52)	0
Prowizji	6 211	50	0
Instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	0	0	0
Dywidend	41 796	0	0
Pozostałe operacyjne netto	7 110	0	0
Koszty z tytułu:			
Odsetek	1 847	40	0
Prowizji	1	0	0
Instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu	696	84	0
Pozostałe operacyjne netto	0	0	0
Działania	2 989	0	6

Transakcje pozabilansowe z podmiotami powiązаныmi (tys. zł) wg stanu na 31.03.2023

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Zobowiązania warunkowe	1 018 659	14 530	0
udzielone	1 015 346	0	0
otrzymane	3 313	14 530	0
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	87 420	0	0

Transakcje pozabilansowe z podmiotami powiązаныmi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2022

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Zobowiązania warunkowe	1 203 256	141 185	0
udzielone	1 199 836	120 593	0
otrzymane	3 420	20 593	0
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	139 897	13 705	0

5. WARTOŚĆ GODZIWA

Metodologia stosowana w Banku do wyceny aktywów i zobowiązań według wartości godziwej została szczegółowo opisana w Rozdziale 8. Skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2023 r.

Poniższe tabele przedstawiają dane liczbowe dla Banku Millennium S.A.

5.1. INSTRUMENTY FINANSOWE NIEUJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ

31.03.2023	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
AKTYWA WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU		
Instrumenty dłużne	10 322 224	10 320 069
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	1 262 748	1 262 754
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	63 661 042	61 791 321
ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU		
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	413 483	413 472
Zobowiązania wobec klientów	101 082 729	101 114 195
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	256 280	256 234
Zobowiązania podporządkowane	1 563 882	1 565 180

* Negatywny efekt wyceny portfela kredytowego do wartości godziwej jest w głównej mierze spowodowany wzrostem marż kredytowych. Stosowana przez Bank metodologia wyceny portfela kredytowego zakłada, że bieżące marże w najlepszy sposób odzwierciedlają istniejące warunki rynkowe i sytuację ekonomiczną. Analogiczna zasada jest szeroko stosowana do wyceny nienotowanych na aktywnych rynkach papierów dłużnych. W efekcie, paradoksalnie zawsze, kiedy marże na nowych kredytach rosną, spada wartość godziwa „starego” portfela kredytowego.

31.12.2022	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
AKTYWA WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU		
Instrumenty dłużne	3 893 212	3 811 648
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	1 410 245	1 410 166
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	64 536 372	62 166 022
ZOBOWIĄZANIA WYCENIANE WEDŁUG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU		
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	625 144	625 163
Zobowiązania wobec klientów	98 264 816	98 289 469
Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	243 753	244 519
Zobowiązania podporządkowane	1 568 083	1 568 949

5.2. INSTRUMENTY FINANSOWE UJMOWANE W BILANSIE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ

Poniższa tabela przedstawia wartości bilansowe instrumentów wycenianych do wartości godziwej usystematyzowane według zastosowanej techniki określania wartości godziwej:

Dane w tys. zł, stan na 31.03.2023

	Kwotowania aktywnego rynku	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku	Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
AKTYWA			
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu			
Wycena instrumentów pochodnych		65 553	305 882
Instrumenty kapitałowe	123		
Instrumenty dłużne	156 413		
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat			
Instrumenty kapitałowe			66 609
Instrumenty dłużne			76 270
Kredyty i pożyczki			75 078
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody			
Instrumenty kapitałowe	247		24 144
Instrumenty dłużne	12 080 429	5 993 257	
Kredyty i pożyczki			10 942 249
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń		60 754	
PASYWA			
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu			
Wycena instrumentów pochodnych		119 573	310 464
Pozycje krótkie	3 080		
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń		394 859	

Dane w tys. zł, stan na 31.12.2022

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
AKTYWA			
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu			
Wycena instrumentów pochodnych		87 859	251 436
Instrumenty kapitałowe	113		
Instrumenty dłużne	24 210		
Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat			
Instrumenty kapitałowe		62 370	66 609
Instrumenty dłużne			72 057
Kredyty i pożyczki			97 982
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody			
Instrumenty kapitałowe	247		24 146
Instrumenty dłużne	13 914 533	2 499 532	
Kredyty i pożyczki			11 221 252
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń		135 804	
PASYWA			
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu			
Wycena instrumentów pochodnych		125 722	254 422
Pozycje krótkie	4 784		
Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń		554 544	

W efekcie utworzenia nowego modelu biznesowego na poziomie jednostkowym Bank dokonuje wyceny do wartości godziwej kredytów hipotecznych sklasyfikowanych do modelu Held to Collect and for Sale metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych i jako że wycena ta bazuje na danych wejściowych, które nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych, to metoda wyceny jest zaliczana do Poziomu 3.

Zmiany stanu wartości godziwych instrumentów wycenianych w oparciu o techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku przedstawia poniższa tabela dane w tys. zł):

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Akcje i udziały	Instrumenty dłużne	Kredyty i pożyczki wyceniane przez rachunek zysków i strat	Kredyty i pożyczki wyceniane przez inne całkowite dochody
Stan na 01.01.2023	247 414	(250 400)	90 755	72 057	97 982	11 221 252
Rozliczenie / sprzedaż / zakup przeniesienie do portfela	46 457	(47 598)	0	0	(23 953)	(459 342)
Zmiana wyceny ujęta w kapitale własnym	0	0	0	0	0	(58 797)
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	0	0	0	0	3 720	239 136
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	6 182	(6 637)	0	0	0	0
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	0	4 213	(2 671)	0
Wynik z pozycji wymiany	0	0	(2)	0	0	0
Stan na 31.03.2023	300 053	(304 635)	90 753	76 270	75 078	10 942 249

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Akcje i udziały	Instrumenty dłużne	Kredyty i pożyczki wyceniane przez rachunek zysków i strat	Kredyty i pożyczki wyceniane przez inne całkowite dochody
Stan na 01.01.2022	28 397	(28 872)	95 042	127 499	362 992	11 485 351
Rozliczenie / sprzedaż / zakup / przeniesienie do portfela	214 404	(216 420)	85	(60 296)	(306 117)	(1 021 563)
Zmiana wyceny ujęta w kapitale własnym	0	0	(4 380)	0	0	(11 255)
Przychody z tytułu odsetek i przychody o podobnym charakterze	0	0	0	0	28 604	768 719
Wynik z tytułu aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu	4 613	(5 109)	0	0	0	0
Wynik z tytułu aktywów finansowych nieprzeznaczonych do obrotu wycenianych obowiązkowo według wartości godziwej przez wynik finansowy	0	0	0	4 854	12 503	0
Wynik z pozycji wymiany	0	0	8	0	0	0
Stan na 31.12.2022	247 414	(250 400)	90 755	72 057	97 982	11 221 252

6. RYZYKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH

6.1. SPRAWY SĄDOWE I AKTUALNY STAN REZERW NA RYZYKO PRAWNE

Na dzień 31 marca 2023 r. Bank miał 17 353 umowy kredytowe i dodatkowo 1 404 umowy kredytowe z byłego Euro Banku będące przedmiotem prowadzonych obecnie indywidualnych sporów sądowych (z wyłączeniem roszczeń wniesionych przez bank przeciw klientom, tzw. spraw windykacyjnych), dotyczących klauzul indeksacyjnych w walutowych kredytach hipotecznych (74% umów kredytowych przed sądem pierwszej instancji oraz 26% umów kredytowych przed sądem drugiej instancji) z całkowitą wartością roszczeń wniesionych przez powodów wynoszącą 3 124,2 mln PLN oraz 221,3 mln CHF (portfel Banku Millennium: 2 870,5 mln PLN i 216 mln CHF oraz portfel byłego Euro Banku: 253,7 mln PLN i 5,3 mln CHF).

Roszczenia zgłaszane przez klientów w postępowaniach indywidualnych dotyczą przede wszystkim stwierdzenia nieważności umowy i zwrotu zapłaconych rat kapitałowo-odsetkowych jako nienależytego świadczenia z uwagi na abuzywny charakter klauzul indeksacyjnych, lub też utrzymania umowy w PLN z oprocentowaniem indeksowanym do CHF Libor.

Bank jest poza tym stroną pozwu zbiorowego, którego przedmiotem jest ustalenie odpowiedzialności Banku z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia w związku z zawartymi walutowymi kredytami hipotecznymi. Nie jest to spór o zapłatę. Orzeczenie w tym postępowaniu nie przyzna bezpośrednio członkom grupy żadnych kwot. Liczba umów kredytowych objęta tym postępowaniem wynosi 3 273. W dniu 24 maja 2022 r. sąd wydał, wyrok co do istoty sprawy oddalający powództwo w całości. Obie strony wniosowały o pisemne uzasadnienie wyroku. W dniu 13 grudnia 2022 r. powód złożył apelację od wyroku z dnia 24 maja 2022 r. Apelacja nie została dotychczas doręczona pełnomocnikom Banku.

Natarczywa kampania reklamowa obserwowana w domenie publicznej wpływa na liczbę sporów sądowych. Do końca 2019 r. przeciwko Bankowi złożono 1 985 indywidualnych roszczeń (dodatkowo 236 przeciwko dawnemu Euro Bankowi), w 2020 r. liczba ta wzrosła o 3 005 (265), w 2021 r. wzrosła o 6 156 (422), w 2022 r. wzrosła o 5 754 (408), natomiast w pierwszym kwartale 2023 r. wzrosła o 1 706 (156).

Z danych ZBP (Związek Banków Polskich) zebranych od wszystkich banków posiadających walutowe kredyty hipoteczne wynika, że znaczna większość sporów była prawomocnie korzystnie rozstrzygana dla banków do 2019 r. Jednakże, po wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydanym 3 października 2019 r. (Sprawa C-260/18) proporcje zmieniły się na niekorzyść i w zdecydowanej większości przypadków banki przegrywały sprawy w sądach. Jeśli chodzi o Bank Millennium (włącznie z portfelem byłego Euro Banku), w okresie od roku 2015 do końca pierwszego kwartału 2023 r. ostatecznie rozstrzygnięto 1 586 spraw (1 518 w roszczeniach klientów wobec Banku i 68 w roszczeniach wniesionych przez Bank wobec klientów tj. sprawy windykacyjne) spośród których zawarto 431 ugód, 39 spraw umorzono, 55 zostało rozstrzygniętych korzystnie dla Banku, a 1 061 zakończyło się wyrokiem niekorzystnym dotyczącym zarówno unieważnienia umów kredytowych, jak i konwersji na PLN+LIBOR. Bank składa apelacje od negatywnych orzeczeń sądu I instancji, a także wnosi skargi kasacyjne do Sądu Najwyższego od niekorzystnych dla Banku prawomocnych wyroków. Aktualnie statystyki orzeczeń sądów pierwszej i drugiej instancji są znacznie bardziej niekorzystne i ich liczba również wzrastała.

Wartość brutto umów i pożyczek w ramach indywidualnych spraw sądowych i pozwów grupowych wniesionych przeciwko Bankowi (włącznie z portfelem byłego Euro Banku) na dzień 31.03.2023 r. wynosiła 5 726 mln zł (w tym pozostająca do spłaty kwota kapitału umów kredytowych w ramach pozwu zbiorowego wyniosła 864 mln zł).

Gdyby wszystkie umowy kredytowe zawarte przez Bank Millennium, będące obecnie w postępowaniach sądowych indywidualnych i grupowych zostały uznane za nieważne bez żadnego wynagrodzenia za wykorzystanie kapitału, koszt przed opodatkowaniem mógłby wynieść 5 742 mln zł. Końcowe straty mogą być niższe lub wyższe w zależności od ostatecznej linii orzecznictwa sądowego w tym zakresie.

W I kwartale 2023 r. Bank utworzył 821 mln zł rezerw na portfel Banku Millennium oraz 43 mln zł na portfel byłego Euro Banku. Wartość bilansowa rezerw dla portfela Banku Millennium na koniec marca 2023 r. ukształtowała się na poziomie 5 630 mln zł, a dla portfela byłego Euro Banku 445 mln zł.

Opracowana przez Bank metodologia liczenia rezerw na ryzyko prawne związane z kredytami indeksowanymi opiera się na następujących głównych parametrach:

- (6) liczbie bieżących spraw (w tym umów w ramach pozwu zbiorowego) i potencjalnych przyszłych spraw sądowych, które pojawią się w określonym (trzyletnim) horyzoncie czasowym,
- (7) kwocie potencjalnej straty Banku w przypadku wydania konkretnego wyroku sądowego,
- (8) prawdopodobieństwie uzyskania określonego wyroku sądowego obliczanego na podstawie statystyk orzeczeń w sprawach, w których Bank jest stroną oraz uzyskanych opinii prawnych.
- (9) w przypadku scenariusza unieważnienia umowy kredytowej, elementem brany pod uwagę, mając na uwadze oceny prawne, jest wyliczenie straty Banku z uwzględnieniem przypisania minimalnego prawdopodobieństwa uzyskania wynagrodzenia za korzystanie z kapitału, przy czym wpływ tego elementu w metodologii to 97 mln zł.
- (10) szacunkach związanych z polubownymi ugodami z klientami zawieranymi na drodze sądowej lub pozasądowej:
 - a. negocjacje prowadzone są indywidualnie i mogą być w każdej chwili przerwane przez Bank,
 - b. z uwagi na poniesione już w przeszłości duże wysiłki negocjacyjne, maleje prawdopodobieństwo sukcesu w tych negocjacjach w przyszłości, a jednocześnie większość klientów miała już kontakt z Bankiem w sprawie ewentualnego negocjowania konwersji kredytów na złotówki, więc na chwilę obecną Bank przyjmuje konserwatywne podejście przy uwzględnianiu potencjalnego wpływu tego czynnika.

Ryzyko prawne portfela byłego Euro Banku jest w pełni pokryte Umową w przedmiocie Zwolnienia z Odpowiedzialności i Gwarancji Dotyczącej Portfela CHF, zawartą z Société Générale S.A.

Bank przeanalizował wrażliwość metodologii obliczania rezerw, w przypadku której zmiana parametrów wpłynęłaby na wartość szacowanej straty związanej z ryzykiem prawnym sporu. Najbardziej istotnym parametrem jest liczba spraw sądowych. Każde dodatkowe 1 000 pozwów klientów skierowanych przeciwko Bankowi w stosunku do liczby przyjętej w metodyce generowałoby dodatkową rezerwę/stratę w wysokości 162 mln zł.

Bank jest otwarty na indywidualne negocjowanie korzystnych warunków przedterminowej spłaty lub przewalutowania kredytów na PLN. W wyniku tych negocjacji liczba aktywnych walutowych kredytów hipotecznych udzielonych przez Bank Millennium zmniejszyła się w 2021 r. o 8 450, w 2022 r. o 7 943 i w pierwszym kwartale 2023 r. o 806. Na koniec pierwszego kwartału 2023 roku Bank posiadał 36 782 aktywne walutowe kredyty hipoteczne. Koszty poniesione w związku z tymi negocjacjami wyniosły 364,6 mln zł w 2021 r., 515,2 mln zł w 2022 r. oraz 79,7 mln zł w pierwszym kwartale 2023 r. i są prezentowane głównie w pozycji „Wynik z pozycji wymiany” oraz „Wynik z tytułu modyfikacji” w Rachunku zysków i strat (wartości kosztów obciążających poszczególne pozycje Rachunku zysków i strat z tytułu zawieranych ugód zaprezentowano w **nocie (10) w Rozdziale 4 Noty do Sprawozdania Finansowego**).

Należy również nadmienić, że na 31.03.2023 Bank musiał utrzymywać dodatkowe fundusze własne na pokrycie dodatkowych wymogów kapitałowych w związku z ryzykiem portfela walutowych kredytów hipotecznych (bufor walutowy Filaru II) w wysokości 1,95 p.p. (1,94 p.p. na poziomie Grupy), z których część została alokowana na ryzyko operacyjne/prawne.

Istotne dla oceny ryzyka rozstrzygnięcia TSUE i Sądu Najwyższego

Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

3 października 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał wyrok w sprawie C-260/18 w związku z pytaniami prejudycjalnymi złożonymi przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie przeciwko Raiffeisen Bank International AG. Wyrok TSUE w zakresie dokonanej w nim interpretacji prawa Unii Europejskiej jest wiążący dla sądów krajowych. Orzeczenie to interpretowało art. 6 dyrektywy 93/13. W świetle przedmiotowego orzeczenia wspomniany przepis musi być interpretowany w taki sposób, że (i) sąd krajowy może unieważnić umowę kredytową, jeśli usunięcie nieuczciwych warunków wykrytych w tej umowie zmieniłoby charakter głównego przedmiotu umowy; (ii) skutki dla sytuacji klienta wynikające z unieważnienia umowy należy oceniać w świetle okoliczności istniejących lub dających się przewidzieć w czasie, kiedy powstał spór, a co do tego, czy konsument chce utrzymać umowę, decyduje jego wola; (iii) artykuł 6 dyrektywy wyklucza wypełnianie luk w umowie spowodowanych usunięciem nieuczciwych warunków umowy wyłącznie na podstawie krajowego ustawodawstwa o charakterze ogólnym lub przyjętych zwyczajów; (iv) artykuł 6 dyrektywy wyklucza utrzymanie nieuczciwych warunków umowy, jeśli konsument nie zgodził się na utrzymanie takich warunków. Można zauważyć, że TSUE poddał w wątpliwość możliwość dalszej realizacji umowy kredytowej w PLN przy utrzymaniu obliczania odsetek zgodnie z LIBOR.

Wyrok TSUE dotyczy jedynie sytuacji, w której sąd krajowy uznał wcześniej, że warunek umowy ma charakter abuzywny. Wyłączną prerogatywą sądów krajowych jest ocena, w trakcie postępowania sądowego, czy dany warunek umowy może być uważany za abuzywny w danych okolicznościach sprawy.

29 kwietnia 2021 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał wyrok w sprawie C-19/20 w związku z pytaniami prejudycjalnymi złożonymi przez Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie przeciwko ex- BPH S.A. TSUE stwierdził że:

(i) sąd krajowy jest zobowiązany do stwierdzenia nieuczciwego charakteru warunku umowy nawet jeśli warunek ten został zmieniony przez te strony w drodze umowy. Takie stwierdzenie pociąga za sobą przywrócenie sytuacji, w jakiej znajdowałby się konsument w braku warunku, którego nieuczciwy charakter zostałby stwierdzony, chyba że konsument poprzez zmianę nieuczciwego warunku zrezygnował z takiego przywrócenia w drodze wolnej i świadomej zgody. Jednakże z dyrektywy Rady 93/13 nie wynika, że stwierdzenie nieuczciwego charakteru pierwotnego warunku umownego miałoby co do zasady skutek w postaci unieważnienia umowy, jeśli zmiana tego warunku pozwala na przywrócenie równowagi między obowiązkami i prawami tych stron wynikającymi z umowy i na usunięcie wady obciążającej ten warunek.

(ii) sąd krajowy może usunąć jedynie nieuczciwy element warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, w wypadku gdy zniechęcający cel dyrektywy Rady 93/13 jest realizowany przez krajowe przepisy ustawowe regulujące korzystanie z niego, o ile element ten stanowi odrębne zobowiązanie umowne, które może być przedmiotem indywidualnej kontroli pod kątem nieuczciwego charakteru. Jednocześnie, przepisy dyrektywy stoją na przeszkodzie temu, by sąd odsyłający usunął jedynie nieuczciwy element warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, jeżeli takie usunięcie sprowadzałoby się do zmiany treści tego warunku poprzez zmianę jego istoty.

(iii) skutki stwierdzenia przez sąd istnienia nieuczciwego warunku w umowie zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem podlegają przepisom prawa krajowego, przy czym kwestia utrzymywania się w mocy takiej umowy powinna być oceniana z urzędu przez sąd krajowy zgodnie z obiektywnym podejściem na podstawie tych przepisów.

(iv) sąd krajowy, który stwierdza nieuczciwy charakter warunku umowy zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem, obowiązany jest poinformować konsumenta, w ramach krajowych norm proceduralnych i w następstwie kontradyktoryjnej debaty, o konsekwencjach prawnych, jakie może pociągnąć za sobą stwierdzenie nieważności takiej umowy, niezależnie od tego, czy konsument jest reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika.

W dniu 18 listopada 2021r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał wyrok w sprawie C-212/20 w związku pytaniami złożonymi przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w Warszawie w sprawie przeciwko Raiffeisen Bank International AG. TSUE stwierdził, że:

i) Treść klauzuli umowy kredytu zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem ustalającej cenę zakupu i sprzedaży waluty obcej, do której kredyt jest indeksowany, powinna, na podstawie jasnych i zrozumiałych kryteriów, umożliwić właściwie poinformowanemu oraz dostatecznie uważnemu i racjonalnemu konsumentowi zrozumienie sposobu ustalania kursu wymiany waluty obcej stosowanego w celu obliczenia kwoty rat kredytu, w taki sposób, aby konsument miał możliwość w każdej chwili samodzielnie ustalić kurs wymiany stosowany przez przedsiębiorcę.

ii) Sąd krajowy, który stwierdził nieuczciwy charakter warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem, nie może dokonać wykładni tego warunku w celu złagodzenia jego nieuczciwego charakteru, nawet jeśli taka wykładnia odpowiadałaby wspólnej woli stron.

W dniu 10 czerwca 2021r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał postanowienie w sprawie C-198/20 w związku pytaniami złożonymi przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w Warszawie w sprawie przeciwko Santander Bank Polska SA. TSUE stwierdził, że ochrona przewidziana w dyrektywie Rady 93/13/EWG przysługuje każdemu konsumentowi, a nie tylko temu, którego można uznać za „właściwie poinformowanego oraz dostatecznie uważnego i rozsądnego przeciętnego konsumenta”.

W dniu 8 września 2022r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał wyrok w sprawach połączonych C-80/21, C-81/21, C-82/21 w związku pytaniami złożonymi przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie w sprawach przeciwko Deutsche Bank SA oraz mBank SA. TSUE stwierdził, że:

i) Sąd krajowy może stwierdzić nieuczciwy charakter części warunku umowy zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, które nadają mu nieuczciwy charakter, jeżeli takie usunięcie nie spowodowałoby się do zmiany treści tego warunku, który ma wpływ na jego istotę, czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego.

ii) Sąd krajowy nie może, po stwierdzeniu nieważności nieuczciwego warunku znajdującego się w umowie zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, która to nieważność nie pociąga za sobą nieważności tej umowy w całości, zastąpić ten warunek przepisem dyspozytywnym prawa krajowego.

iii) Sąd krajowy nie może, po stwierdzeniu nieważności nieuczciwego warunku znajdującego się w umowie zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, który pociąga za sobą nieważność tej umowy w całości, zastąpić warunek umowny, którego nieważność została stwierdzona, albo wykładnią oświadczenia woli stron w celu uniknięcia unieważnienia tej umowy, albo przepisem prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym, nawet jeśli konsument został poinformowany o skutkach nieważności tejże umowy i zaakceptował je.

iv) Dziesięcioletni termin przedawnienia roszczenia konsumenta, mającego na celu uzyskanie zwrotu kwot nienależnie wypłaconych przedsiębiorcy w wykonaniu nieuczciwego warunku umowy kredytu, nie rozpoczyna biegu w dniu każdego świadczenia wykonanego przez konsumenta, jeśli konsument nie był w stanie w tym dniu samodzielnie dokonać oceny nieuczciwego charakteru warunku umownego lub nie powziął wiedzy o nieuczciwym charakterze tego warunku i bez uwzględnienia okoliczności, że umowa przewidywała okres spłaty - w niniejszym przypadku trzydziestoletni - znacznie przekraczający dziesięcioletni ustawowy termin przedawnienia.

W dniu 16 marca 2023 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał wyrok w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą C-6/22 na skutek pytań prejudycjalnych skierowanych przez Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w sprawie przeciwko byłemu Getin Bankowi S.A. W wyroku TSUE orzekł, że:

i) w wypadku unieważnienia umowy zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą ze względu na nieuczciwy charakter jednego z jej warunków do państw członkowskich należy uregulowanie, w drodze ich prawa krajowego, skutków tego unieważnienia, z poszanowaniem ochrony przyznanej konsumentowi przez Dyrektywę, w szczególności poprzez zagwarantowanie przywrócenia sytuacji prawnej i faktycznej, w jakiej konsument ten znajdowałby się w braku takiego nieuczciwego warunku;

ii) sąd krajowy nie może: 1) badać z urzędu, z pominięciem zakresu uprawnień przyznanych mu w tym względzie przez prawo krajowe, sytuację majątkową konsumenta, który zażądał unieważnienia umowy wiążącej go z przedsiębiorcą ze względu na istnienie nieuczciwego warunku, bez którego umowa nie może nadal być prawnie wiążąca, nawet jeśli owo unieważnienie może narazić konsumenta na szczególnie szkodliwe konsekwencje; 2) odmówić stwierdzenia unieważnienia umowy, w sytuacji gdy konsument wyraźnie o to się zwrócił i został poinformowany w sposób obiektywny i wyczerpujący o konsekwencjach prawnych i szczególnie szkodliwych dla niego skutkach gospodarczych;

iii) sąd krajowy nie może po stwierdzeniu nieuczciwego charakteru warunku umowy zawartej między przedsiębiorcą a konsumentem zarządzić lukom wynikającym z usunięcia nieuczciwego warunku zawartego w tej umowie poprzez zastosowanie przepisu prawa krajowego niemającego charakteru przepisu dyspozytywnego. Jednakże do sądu krajowego należy podjęcie, przy uwzględnieniu całości prawa krajowego, wszelkich środków niezbędnych dla ochrony konsumenta przed szczególnie szkodliwymi konsekwencjami, jakie mogłoby dla niego mieć unieważnienie umowy.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego

7 maja 2021 Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów Sądu najwyższego wydał uchwałę której nadał moc zasady prawnej zgodnie z którą:

1. Niedozwolone postanowienie umowne (art. 385(1) § 1 k.c.) jest od początku, z mocy samego prawa, dotknięte bezskutecznością na korzyść konsumenta, który może udzielić następnie świadomej i wolnej zgody na to postanowienie i w ten sposób przywrócić mu skuteczność z mocą wsteczną.

2. Jeżeli bez bezskutecznego postanowienia umowa kredytu nie może wiązać, konsumentowi i kredytodawcy przysługują odrębne roszczenia o zwrot świadczeń pieniężnych spełnionych w wykonaniu tej umowy (art. 410 § 1 w związku z art. 405 k.c.). Kredytodawca może żądać zwrotu świadczenia od chwili, w której umowa kredytu stała się trwale bezskuteczna.

W dniu 28 kwietnia 2022 r. Sąd Najwyższy wydał uchwałę (III CZP 40/22), w której wskazał, że w sporach z konsumentem przepis art. 358(1) k.c. stanowi przepis szczególny wobec art. 353(1) k.c., co oznacza, że w przypadku, gdy zachodzą przesłanki zastosowania obu przepisów, sąd powinien zastosować przepis szczególny i orzec trwałą bezskuteczność postanowienia umownego, a nie jego nieważność. Przedmiotowe orzeczenie Sądu Najwyższego należy postrzegać jako istotnie ograniczające ryzyko przedawnienia roszczeń banku o zwrot kapitału.

Skutkiem uchwały SN z 7 maja 2021 r. jest stwierdzenie, że bankowi przysługuje zwrot świadczenia pieniężnego spełnionego przez bank w wykonaniu trwale bezskutecznej umowy. Biorąc pod uwagę niepewność co do momentu rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia roszczeń banku, Bank w celu ochrony swoich interesów kieruje przeciwko kredytobiorcom pozostającym w sporze sądowym z bankiem pozwy o zapłatę. Na żądanie banku składają się: roszczenie o zwrot kapitału udostępnionego kredytobiorcy na podstawie umowy oraz roszczenie o zwrot równowartości korzyści uzyskanej przez kredytobiorcę w związku z korzystaniem z udostępnionego kapitału (równowartość usługi finansowej). Do dnia 31 marca 2023 r. Bank skierował przeciwko kredytobiorcom 3 769 pozwołów. Z uwagi na toczące się postępowania w sprawach pytań prejudycjalnych (C-520/21, C-756/22) dotyczących zakresu roszczeń stron nieważnej umowy, w sprawach z powództwa Banku nie zapadło dotąd prawomocne rozstrzygnięcie zawierające merytoryczną ocenę złożonych przez Bank roszczeń o zwrot korzyści związanej z korzystaniem z kapitału.

Można racjonalnie założyć, że kwestie prawne odnoszące się do walutowych kredytów hipotecznych będą dalej badane przez sądy krajowe w ramach rozpatrywanych sporów, co może doprowadzić do pojawienia się dalszych interpretacji, które byłyby istotne dla oceny ryzyka związanych z przedmiotowymi postępowaniami. Okoliczność ta wskazuje na potrzebę stałej analizy tych spraw. Kolejne wnioski o wyjaśnienie i orzeczenie skierowane do TSUE i polskiego Sadu Najwyższego zostały już złożone i mogą być dalej składane, co może mieć wpływ na wynik spraw sądowych.

W tym kontekście, biorąc pod uwagę ostatnią niekorzystną ewolucję w orzecznictwie w zakresie walutowych kredytów hipotecznych, Bank będzie musiał regularnie dokonywać oceny i być może konieczne będzie dalsze zwiększanie salda rezerw dedykowanych na spory sądowe, w przypadku kontynuacji tego trendu.

6.2. ZDARZENIA, KTÓRE MOGĄ MIEĆ WPLYW NA RYZYKO PRAWNE Z TYTUŁU WALUTOWYCH KREDYTÓW HIPOTECZNYCH I ZWIĄZANE Z NIM REZERWY

29 stycznia 2021 r. opublikowano zbiór pytań, z którymi Pierwsza Prezes Sądu Najwyższego zwróciła się do Izby Cywilnej SN w pełnym składzie, co może mieć istotne konsekwencje w zakresie wyjaśnienia istotnych aspektów orzeczeń sądowych i ich konsekwencji. Izbę Cywilną Sądu Najwyższego poproszono o odpowiedź na pytania na temat kluczowych spraw dotyczących umów walutowych kredytów hipotecznych: (i) czy jest dopuszczalne zastąpienie - przepisami prawnymi lub normą zwyczajową - abuzywnych przepisów umowy odnoszących się do ustalania kursu walutowego; ponadto (ii) czy w przypadku niemożności ustalenia kursu walutowego waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego/denominowanego - jest dopuszczalne, by umowa była ważna w pozostałym zakresie; jak również (iii) czy w przypadku nieważności kredytu CHF, stosowałyby się teoria salda (powstaje pojedyncze roszczenie które odpowiada różnicy roszczenia banku i roszczenia klienta) lub teoria dwóch kondycji (odrębnie roszczenie banku i roszczenie klienta, które powinny zostać rozstrzygnięte odrębnie). Sąd Najwyższy poproszono również o odpowiedź na pytanie, (iv) od którego momentu rozpoczyna bieg okres przedawnienia w przypadku roszczenia banku o spłatę kwot wypłaconych jako kredyt i (v) czy banki oraz konsumenci mogą otrzymać wynagrodzenie za wykorzystanie swoich środków pieniężnych przez drugą stronę.

11 maja 2021 Izba Cywilna Sądu Najwyższego zwróciła się o opinie na temat kredytów hipotecznych we frankach szwajcarskich to pięciu instytucji, w tym do Narodowego Banku Polskiego (NBP), Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF), Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka oraz Rzecznika Finansowego.

Stanowiska: Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka i Rzecznika Finansowego są generalnie korzystne dla konsumentów, natomiast NBP i UKNF prezentują stanowisko bardziej wyważone, zawierające sprawiedliwe zasady traktowania kredytobiorców posiadających kredyty hipoteczne w walutach obcych w porównaniu do sytuacji kredytobiorców złotych, a także wyważone aspekty ekonomiczne dotyczące rozwiązania problemu, które mogłyby zostać rozważone przez Sąd Najwyższy.

W toku kolejnego posiedzenia w dniu 2 września 2021 r., Sąd Najwyższy nie ustosunkował się do odpowiedzi na zadane pytania i nie jest znany nowy termin posiedzenia.

Dnia 12 sierpnia 2021, w sprawie z powództwa konsumenta przeciwko Bankowi Millennium SA, o zapłatę do TSUE skierowane zostało pytanie prejudycjalne (C-520/21) czy w przypadku uznania, że umowa kredytu zawarta przez bank i konsumenta jest od początku nieważna z powodu zawarcia w niej nieuczciwych warunków umownych, strony oprócz zwrotu pieniędzy zapłaconych w wykonaniu tej umowy (bank - kapitału kredytu, konsument - rat, opłat, prowizji i składek ubezpieczeniowych) oraz odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty, mogą domagać się także jakichkolwiek innych świadczeń, w tym należności w szczególności wynagrodzenia, odszkodowania, zwrotu kosztów lub waloryzacji świadczenia. Rozprawa odbyła się 12 października 2022 r. W rozprawie udział wzięli przedstawiciele Banku, pełnomocnik konsumenta, przedstawiciele Komisji Europejskiej, rządu polskiego, Rzecznika Finansowego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Komisji Nadzoru Finansowego oraz prokurator. Komisja Europejska w swoim stanowisku sprzeciwiła się przyznaniu prawa bankom do dodatkowego świadczenia finansowego z tytułu korzystania przez konsumenta z udostępnionego kapitału. Komisja stwierdziła jednocześnie, że przyznanie konsumentom prawa do dodatkowego świadczenia finansowego nie będzie sprzeczne z prawem UE. Przedstawiciele rządu polskiego, Rzecznika Finansowego, Rzecznika Praw Obywatelskich oraz prokurator również sprzeciwili się przyznaniu bankom prawa do dodatkowego świadczenia.

Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego wskazał, że istotą problemu nie jest abuzywność klauzul umownych, tylko aprecjacja franka szwajcarskiego (CHF) względem złotego (PLN). W ocenie Przewodniczącego KNF bankom przysługuje prawo do ekonomicznej rekompensaty z tytułu umożliwienia innemu podmiotowi korzystania z kapitału.

W dniu 16 lutego 2023 r. Rzecznik Generalny wydał opinię w sprawie, w której zaproponował, by TSUE udzielił na zadane pytania następującej odpowiedzi:

1) Przepisy Dyrektywy 93/13 nie stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą w przypadku uznania, iż umowa kredytu zawarta przez konsumenta i bank jest od początku nieważna z powodu zawarcia w niej nieuczciwych warunków umownych, konsument, oprócz zwrotu pieniędzy zapłaconych na podstawie tej umowy oraz zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty, może w następstwie takiego uznania domagać się od banku także dodatkowych świadczeń.

Do sądu krajowego należy ustalenie, w świetle prawa krajowego, czy konsumenci mają prawo dochodzić tego rodzaju roszczeń, oraz, jeżeli tak jest, rozstrzygnięcie o ich zasadności.

2) Przepisy Dyrektywy 93/13 stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą w przypadku uznania, iż umowa kredytu zawarta przez konsumenta i bank jest od początku nieważna z powodu zawarcia w niej nieuczciwych warunków umownych, bank, oprócz zwrotu pieniędzy zapłaconych na podstawie tej umowy oraz zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty, może w następstwie takiego uznania domagać się od konsumenta także dodatkowych świadczeń.

Opinia Rzecznika Generalnego nie jest wiążąca dla sędziów TSUE orzekających w sprawie C-520/21.

Dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie z powództwa Banku przeciwko kredytobiorcy o zapłatę - zwrot udostępnionego kredytobiorcy na podstawie nieważnej umowy kapitału oraz równowartości korzyści związanej z korzystaniem przez kredytobiorcę z kapitału, sąd skierował do TSUE pytanie prejudycjalne czy w przypadku uznania, że umowa kredytu zawarta przez bank i konsumenta jest od początku nieważna z powodu zawarcia w niej nieuczciwych warunków umownych, bank oprócz zwrotu pieniędzy zapłaconych w wykonaniu tej umowy (kapitału kredytu) oraz odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty, może domagać się także jakichkolwiek innych świadczeń, w tym należności w szczególności wynagrodzenia, odszkodowania, zwrotu kosztów lub waloryzacji świadczenia. Sprawę zarejestrowano pod sygnaturą C-756/22. Sąd kierując pytanie, zwrócił się do TSUE z wnioskiem o połączenie sprawy z w/w toczącym się już postępowaniem pod sygn. akt C-520/21. Trybunał postanowił nie łączyć tych spraw oraz zdecydował o zawieszeniu procedowania w tej sprawie do czasu orzeczenia w sprawie C-520/21.

Z zakresem rozliczeń pomiędzy Bankiem a kredytobiorcą po upadku umowy kredytowej związane jest również zagadnienie prawne skierowane do siedmioosobowego składu Sądu Najwyższego (sygn. III CZP 54/21). Termin rozpoznania sprawy nie został jeszcze wyznaczony.

Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia przedstawione także zostało zagadnienie czy umowa kredytu ma charakter umowy wzajemnej w świetle regulacji dotyczących prawa zatrzymania (III CZP 89/22).

W dniu 8 grudnia 2020 roku p. Jacek Jastrzębski, przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), zaproponował wprowadzenie rozwiązania „sektorowego” w kwestii ryzyka związanego z walutowymi kredytami hipotecznymi dla całego sektora. Rozwiązanie polegałoby na oferowaniu przez banki swoim klientom możliwości dobrowolnego przystępowania do porozumień, na podstawie których klient zawierałby z bankiem ugodę, tak jakby jego kredyt od samego początku był kredytem złotowym oprocentowanym za pomocą odpowiedniej stopy WIBOR powiększonej o marżę historycznie stosowaną do takiego kredytu.

Po tym publicznym ogłoszeniu propozycja stała się przedmiotem konsultacji pomiędzy bankami; konsultacje były prowadzone pod auspicjami KNF i Związku Banków Polskich. Ogólnie rzecz biorąc, banki dokonały oceny warunków, w których takie rozwiązanie można by wdrożyć, oraz jego dalszych skutków.

Zgodnie z informacjami przekazanymi w poprzednich sprawozdaniach finansowych Zdaniem Zarządu Banku po dokonaniu oceny ważnymi aspektami, które należy uwzględnić przy podejmowaniu decyzji o potencjalnym wdrożeniu takiego programu, były: a) korzystna opinia lub przynajmniej brak sprzeciwu ze strony istotnych instytucji publicznych; b) wsparcie jego realizacji przez Narodowy Bank Polski; c) poziom pewności prawnej umów dotyczących ugody, które byłyby podpisane z kredytobiorcami; d) poziom wpływu finansowego przed i po opodatkowaniu; e) konsekwencje kapitałowe, w tym korekty regulacyjne poziomu wymogów kapitałowych związanych z walutowymi kredytami hipotecznymi.

W oparciu o aktualnie dostępne informacje, niektóre z wyżej wymienionych aspektów prawdopodobnie nie zostaną w pełni wyjaśnione i/lub osiągnięte.

Każda decyzja dotycząca realizacji takiego programu, wymagałaby od Zarządu przedłożenia jej Radzie Nadzorczej i Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy, biorąc pod uwagę istotność takiej decyzji oraz jej implikacji.

Pomimo, że nie wszystkie z tych aspektów udało się wyjaśnić, Bank w praktyce wykorzystuje elementy takiego rozwiązania przy wielu indywidualnych negocjacjach z kredytobiorcami walutowych kredytów hipotecznych, w tym również w toku postępowań sądowych.

Ze względu na złożoność i niepewność co do wyniku spraw sądowych, w tym z tytułu kontr-pozwów a także potencjalnego wdrożenia rozwiązania Przewodniczącego KNF lub innych rozwiązań negocjacyjnych albo potencjalnych orzeczeń Sądu Najwyższego lub Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, na dzień publikacji sprawozdania finansowego trudno jest wiarygodnie oszacować ostateczne skutki różnych potencjalnych rozwiązań.

7. INFORMACJE DODATKOWE

7.1. EMISJE, WYKUP LUB SPŁATY INSTRUMENTÓW DŁUŻNYCH LUB KAPITAŁOWYCH

W trakcie 3 miesięcy zakończonych 31 marca 2023 roku zobowiązania Banku z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych wzrosły o 12,5 mln zł i ich saldo na ten dzień wyniosło 256,2 mln zł. Zmiana wynikała wyłącznie z naliczenia odsetek od wyemitowanych obligacji za dany okres.

7.2. ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE

Struktura zobowiązań pozabilansowych przedstawiała się następująco:

<i>w tysiącach zł</i>	31.03.2023	31.12.2022	31.03.2022
Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	16 014 229	16 365 564	18 183 952
Zobowiązania udzielone:	13 500 673	14 030 294	15 845 702
finansowe	11 531 642	11 610 683	13 182 979
gwarancyjne	1 969 031	2 419 611	2 662 723
Zobowiązania otrzymane:	2 513 556	2 335 270	2 338 250
finansowe	2 185	6 884	315 515
gwarancyjne	2 511 371	2 328 386	2 022 735

7.3. REFORMA WSKAŹNIKÓW REFERENCYJNYCH

1. WIBOR

W maju 2022 polski rząd zapowiedział zastąpienie WIBOR-u inną (niższą) stawką od 1 stycznia 2023 roku. W czerwcu 2022 powstała Grupa Robocza, w skład której weszły banki komercyjne, GPW Benchmark (Administrator WIBOR), KNF.

W lipcu 2022 r. w związku z planowaną reformą wskaźników referencyjnych w Polsce, powołana została Narodowa Grupa Robocza ds. reformy stawek referencyjnych (NGR). Celem prac NGR jest m.in. wprowadzenie nowego wskaźnika referencyjnego stóp procentowych i zastąpienie nim obecnie stosowanego wskaźnika WIBOR w sposób bezpieczny i zgodny z BMR, w tym w szczególności zapewniając wiarygodność, przejrzystość i rzetelność opracowania i stosowania nowego wskaźnika referencyjnego.

W skład Narodowej Grupy Roboczej wchodzi przedstawiciele Ministerstwa Finansów, Narodowego Banku Polskiego, Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Funduszu Rozwoju, Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych, Banku Gospodarstwa Krajowego, GPW Benchmark, a także przedstawiciele banków, towarzystw funduszy inwestycyjnych, zakładów ubezpieczeń, firm faktoringowych i leasingowych, podmiotów będących emitentami obligacji, w tym korporacyjnych i komunalnych, izb rozliczeniowych.

Prace Narodowej Grupy Roboczej są koordynowane i nadzorowane przez Komitet Sterujący, w skład, którego wchodzi przedstawiciele kluczowych instytucji: Komisji Nadzoru Finansowego, Narodowego Banku Polskiego, Ministerstwa Finansów, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Funduszu Rozwoju, a także GPW Benchmark - administratora stóp referencyjnych - oraz Związku Banków Polskich.

Działania NGR prowadzone są w formule projektowej w której wyodrębnione zostały strumienie projektowe i w których pracach aktywnie uczestniczą przedstawiciele Banku Millennium.

Narodowa Grupa Robocza wybrała indeks WIRON jako kluczowy wskaźnik stóp procentowych w ramach BMR do stosowania w umowach finansowych i instrumentach finansowych.

Ponadto Bank Millennium S.A. powołał uchwałą Zarządu Banku z dnia 24 sierpnia 2022r. projekt wewnętrzny podlegający pod Zarząd (Wiceprezesa Zarządu - CFO oraz Członka Zarządu nadzorującego m.in. obszar produktów detalicznych i korporacyjnych), w celu należytego zarządzania procesem tranżycji wskaźnika WIBOR na WIRON i realizacji prac zgodnie z mapą drogową. W pracach tych uczestniczą przedstawiciele wielu jednostek organizacyjnych Banku w tym w szczególności odpowiedzialni za obszary produktowe oraz kwestie związane z zarządzaniem ryzykiem, w tym w szczególności, ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem operacyjnym. Struktura projektu uwzględnia podział na strumienie obejmujące produkty i procesy, w których występuje element stosowania wskaźnika referencyjnego WIBOR, zarządzanie projektem przez dedykowanego menadżera projektu oraz cykliczne raportowanie statusów w zakresie poszczególnych strumieni. W obecnej fazie projektu, w Banku trwają intensywne prace związane z dostosowaniem infrastruktury technologicznej, jak również obejmujące przygotowanie procesów wewnętrznych oraz dokumentacji.

Bank stosuje wskaźnik referencyjny WIBOR w następujących produktach (w mln PLN):

- kredyty hipoteczne: 27 846,68 wyłącznie kredyty oparte na stawce WIBOR (bez kredytów o okresowo stałym oprocentowaniu);
- produkty kredytowe i produkty faktoringowe oraz dyskontowe dla przedsiębiorstw: 17 064,61;
- instrumenty dłużne (4 708,25):
 - Aktywa: 2 935,75
 - Pasywa: 1 772,50
- instrumenty pochodne: 20 427,37.

Bank wykorzystuje również instrumenty oparte o wskaźniki referencyjne WIBOR w rachunkowości zabezpieczeń, szczegółowe informacje na temat stosowanych przez Grupę relacji zabezpieczających, pozycji wyznaczonych jako zabezpieczane i zabezpieczające oraz sposobu prezentacji wyniku na tych transakcjach są przedstawione w nocie 16 „Instrumenty pochodne - rachunkowość zabezpieczeń” w Rozdziale 4 „Noty do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego”.

Bank Millennium S.A. pracuje nad analizą ryzyk i monitoruje je na bieżąco, niemniej jednak, ze względu na wczesny etap reformy bardziej szczegółowe informacje dotyczące procesu przejścia będą przedstawiane w miarę postępu prac nad reformą wskaźnika WIBOR. Ponadto, ze względu na brak formalnych informacji w zakresie potencjalnego zdarzenia regulacyjnego, o którym mowa w art. 23c ust. 1 BMR, brak rozporządzenia Ministra Finansów, o którym mowa w art. 61c ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym dotyczącego zamiennika lub choćby projektu takiego rozporządzenia, brak informacji o wysokości spreadu korygującego lub sposobie wyliczenia tego spreadu jak również brak rynku instrumentów zabezpieczających oraz biorąc pod uwagę obecny etap prac Narodowej Grupy Roboczej i realizacji mapy drogowej, aktualnie nie jest możliwe oszacowanie skutków finansowych reformy wskaźnika WIBOR.

W marcu 2023, Komitet Sterujący Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych przyjął rekomendacje dotyczące nowych produktów, zarówno bankowych, leasingowych, jak i faktoringowych, a także wcześniej opublikowane dotyczące obligacji i instrumentów pochodnych.

2. LIBOR USD

Bank stosuje wskaźnik referencyjny LIBOR USD w następujących produktach (w mln PLN):

- Bankowość detaliczna/portfel kredytów hipotecznych: 5,84;
- Bankowość korporacyjna: 55,70.

W przypadku produktów oferowanych przez Bank w ramach bankowości korporacyjnej każda z umów, której okres obowiązywania jest dłuższy niż 30 czerwca 2023 r., posiada tzw. klauzulę awaryjną wskazującą wskaźnik alternatywny RFR (risk free rate).

W obszarze produktów oferowanych przez Bank w ramach bankowości detalicznej, umowy kredytowe z oprocentowaniem opartym na wskaźniku 3M lub 6M LIBOR USD, których okres obowiązywania jest dłuższy niż 30 czerwca 2023 r. zawarte zostały przed wejściem w życie BMR. Aktualnie, Bank zgodnie z obowiązującym Planem na wypadek istotnej zmiany lub zaprzestania opracowywania wskaźników referencyjnych prowadzi analizy dotyczące wpływu i skutków braku tzw. klauzul awaryjnych wskazujących wskaźnik alternatywny dla LIBOR USD na zawarte umowy. Z uwagi na znikomą, zaledwie dwucyfrową liczbę takich umów w portfelu Banku, analizowana jest również możliwość zastosowania indywidualnego podejścia do każdej z tych umów.

Należy podkreślić, że Bank posiada Plan na wypadek istotnej zmiany lub zaprzestania opracowywania wskaźników referencyjnych obejmujący produkty bankowości detalicznej w tym umowy finansowe w rozumieniu BMR, produkty bankowości korporacyjnej oraz instrumenty finansowe w rozumieniu BMR określający działania, które podejmie na wypadek istotnej zmiany lub zaprzestania opracowywania stosowanego wskaźnika referencyjnego.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
27.04.2023	Joao Bras Jorge	Prezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
27.04.2023	Fernando Bicho	Wiceprezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
27.04.2023	Wojciech Haase	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
27.04.2023	Andrzej Gliński	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
27.04.2023	Wojciech Rybak	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
27.04.2023	Antonio Pinto Junior	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
27.04.2023	Jarosław Hermann	Członek Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym